

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Tid:	Torsdagen den 28 november kl 17.00
Plats:	Folkets Hus i Säter
Förslag justeringspersoner:	Dan Isberg Lissel och Liv Erichsen
Kl. 15.45	Valberedning
Kl. 16.00	Gruppmöten

Innehållsförteckning

Kf § 1	Nytt medborgarförslag om att ta bort parkeringen längs vägen vid ishallen 5	
Kf § 2	Nytt medborgarförslag om att sätta belysning i stora granen korsningen Trädgårdsgatan ner mot Willys	6
Kf § 3	Nya motioner/medborgarförslag	7
Kf § 4	Information från revisionen	8
Kf § 5	Granskning av kvalitetssäkring avseende placering av barn och unga	9
Kf § 6	Revisionsrapporter	11
Kf § 7	Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen utökning av budget 2025	12
Kf § 8	Reviderad budget 2025	14
Kf § 9	Budgetdirektiv 2026-2029	17
Kf § 10	Ekonomi- och målstyrning – revidering av styrande dokument	19
Kf § 11	Programhandling Fågelsången	20
Kf § 12	Avtal med Folkets Hus	22
Kf § 13	Ägardirektiv Säterbostäder AB	27

Kf § 14	Revidering av reglementen.....	28
Kf § 15	Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2025	30
Kf § 16	Interpellationer/frågor	31
Kf § 17	Valärenden	32
Kf § 18	Rapporter.....	33
Kf § 19	Delgivningar	34
Kf § 20	Utdelning av Ung Grokraft.....	35
Kf § 21	Utdelning av Ungdomsledarstipendium.....	36
Kf § 22	Utdelning av Ungdomskulturstipendie.....	37
Kf § 23	Utdelning av Kulturpris	38

Säter 2024-11-14

Abbe Ronsten
Ordförande

Margareta Jakobsson
Sekreterare

Kallelsen delges ersättarna för kännedom

Kf § 1 Nytt medborgarförslag om att ta bort parkeringen längs vägen vid ishallen

KS2024/0467

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar hänskjuta medborgarförslaget till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att ta bort parkeringen längs vägen vid ishallen lämnas in till kommunfullmäktiges sammanträde 2024-11-28 av Anette Nordin.

Medborgarens förslag

”En liten fundering bara.....varför tar man inte bort parkeringen längs vägen vid ishallen när det är nyasfalterat framför ishallen innanför staketet? Besvärligt när man ska gå där när det är mörkt och man får gå en bit ut i vägen för att inte bli påkörd om nån backar och inte ser sig för. Min sambo höll på att bli påbackad där förra veckan av nån som inte såg sig för. Måste vara bättre att ha parkeringen för ishalls besökare innanför staketet samt runt hörnet mot basketplanen och låta vägen utanför staketet vara fri från bilar så man gå säkert.

Skulle vara bättre att låta vägen utanför staketet vid ishallen bli en cykel/gångbana för att göra det säkrare för alla som inte åker bil.”

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #13901 | Inskickat av: ANNETTE HELENA KRISTINA NORDIN | 2024-11-10 08:49

✓1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

En liten fundering bara....varför tar man inte bort parkeringen längs vägen vid ishallen när det är nysfalterat framför ishallen innanför staketet? Besvärligt när man ska gå där när det är mörkt och man får gå en bit ut i vägen för att inte bli påkörd om nån backar och inte ser sig för. Min sambo höll på att bli påbackad där förra veckan av nån som inte såg sig för. Måste vara bättre att ha parkeringen för ishalls besökare innanför staketet samt runt hörnet mot basketplanen och låta vägen utanför staketet vara fri från bilar så man gå säkert. 🌷 mvh Anette

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Sätters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Skulle vara bättre att låta vägen utanför staketet vid ishallen bli en cykel/gångbana för att göra det säkrare för alla som inte åker bil.

✓2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

För- och efternamn

ANNETTE HELENA KRISTINA NORDIN

Telefon

072-262 96 42

E-postadress

annord67@yahoo.se

Notifieringar

E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Ja

Kf § 2 Nytt medborgarförslag om att sätta belysning i stora granen korsningen Trädgårdsgatan ner mot Willys

KS2024/0479

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar hänskjuta medborgarförslaget till samhällsbyggnadsnämnden för beslut.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att sätta belysning i stora granen korsningen Trädgårdsgatan ner mot Willys lämnas in till kommunfullmäktiges sammanträde 2024-11-28 av Anette Nordin.

Medborgarens förslag

”Har ett förslag om den stora granen som står i korsningen trädgårdsgatan ner mot willys att sätta en belysning I som lyser upp fint i korsningen. Det skulle vara jättefint denna mörka tid. Det skulle lysa upp så fint vid nybygget i korsningen ner mot willys denna mörka tid.”

.

Lämna medborgarförslag

Ärendenummer: #13950 | Inskickat av: ANNETTE HELENA KRISTINA NORDIN | 2024-11-15 07:12

✓1. Medborgarförslaget

Regler för medborgarförslag i Säters kommun

- Du som lämnar ett förslag måste vara folkbokförd i Säters kommun.
- Förslaget ska vara undertecknat/digitalt signerat av en eller flera kommuninvånare och bara gälla frågor som kommunen ansvarar för.
- Förslaget får inte handla om personer vara odemokratiska eller rasistiska.
- Varje förslag får bara gälla en fråga och innehålla ett tydligt och konkret förslag som svarar på frågan "Vad vill du att kommunen ska göra?"

Uppfyller ditt medborgarförslag ovanstående regler?

Ja

Vad vill DU att kommunen ska göra?

Skriv kortfattat vad du anser att kommunfullmäktige ska besluta om.

Har ett förslag om den stora granen som står i korsningen trädgårdsgatan ner mot willys att sätta en belysning I som lyser upp fint i korsningen. Det skulle vara jättefint denna mörka tid. 🌷

Motivera ditt förslag

Beskriv varför du anser att Säters kommun bör fatta det beslut du föreslår. Bifoga gärna dokument, bilder eller filer.

Det skulle lysa upp så fint vid nybygget i korsningen ner mot willys denna mörka tid.

✓2. Kontaktuppgifter

Vem är du som lämnar in medborgarförslaget?

Fyll i telefonnummer och e-post om det saknas.

För- och efternamn

ANNETTE HELENA KRISTINA NORDIN

Telefon

0722651268

E-postadress

texas.64@hotmail.com

Notifieringar

E-post

Är det någon mer än du som lämnar in medborgarförslaget?

Nej

Jag godkänner att mina personuppgifter publiceras på kommunens hemsida.

Ja

Kf § 3 Nya motioner/medborgarförslag

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 4 Information från revisionen

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 5 Granskning av kvalitetssäkring avseende placering av barn och unga

KS2024/0298

Beslut

Ärendebeskrivning

Granskning av kvalitetssäkring avseende planering av barn och unga.

KPMG har av Säter kommun revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2024-09-26 att begära in yttrande in över bifogad revisionsrapport från socialnämnden till den 13 november 2024. Yttrande har inkommit från socialnämnden.

Granskningsrapporten

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av leverantörer. Vidare har nämnden utformade arbetssätt för arbetet med rekrytering, kvalitetssäkring och uppföljning av uppdragstagare. Dock saknas beslutade riktlinjer för detta arbete. Vad gäller uppföljning, övervägande och omprövning av vård finns utarbetade arbetssätt och processkartor, dock saknas skriftliga rutiner och systematiserade egenkontroller.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig.
- Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.

Kf § forts

- Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.
- Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga.
- Säkerställa att det finns rutiner gällande uppföljning av insatser.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från socialnämnden till fullmäktiges sammanträde den 28 november 2024. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Sn § 107 Granskning av kvalitetssäkring avseende placering av barn och unga

SN2024/0238

Beslut

Tjänstemannayttrandet antas som socialnämndens och översänds till Kommunfullmäktige i Säters kommun som sitt yttrande.

Ärendebeskrivning

Emma Sandgren, verksamhetschef individ- och familjeomsorgen, har skrivit ett yttrande avseende granskningen av socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga.

Revisorernas samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Revisorerna har i granskningen sett att nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av leverantörer. Vidare har nämnden utformade arbetssätt för arbetet med rekrytering, kvalitetssäkring och uppföljning av uppdragstagare. Dock saknas beslutade riktlinjer för detta arbete. Vad gäller uppföljning, övervägande och omprövning av vård finns utarbetade arbetssätt och processkartor, dock saknas skriftliga rutiner och systematiserade egenkontroller.

Utifrån resultat från granskningen har revisorerna kommit med följande rekommendationer:

- Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig.
- Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.
- Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.
- Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga.
- Säkerställa att det finns rutiner gällande uppföljning av insatser.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar.

Forts.

§ 107 forts.

Bakgrund

KPMG har på uppdrag av Säters kommuns granskat socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Underlag till beslut

Tjänsteutlåtande
Granskningsrapport

Delges

Kommunfullmäktige
Kommunens revisorer

Handläggare
Elin Proos
1:e socialsekreterare, barn- och
ungdomsenheten IFO

Tjänsteskrivelse - Yttrande över granskningsrapport av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

Förslag till beslut

Yttrandet antas som nämndens egen och översänds till kommunstyrelsens arbetsutskott som sitt svar.

Ärendebeskrivning

”KPMG har av Säter kommun revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.”

Granskningen har syftat till att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de hem för vård eller boende (HVB) och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutar att begära in yttrande över revisionsrapport – granskning socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga till den 24 november 2024. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Delges

Verksamhetschef IFO
Sektorchef sociala sektorn

Underskrifter

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Grängsgatan 3A, Säter

E-post

socialnamnden@sater.se

Webbplats

sater.se

Yttrande över granskningsrapport av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att nämndens styrning och uppföljning av arbetet med upphandling av externa aktörer, nämndens systematiska arbetssätt gällande uppföljningar av leverantörer samt nämndens rekrytering av uppdragstagare är ändamålsenlig. Nämndens stöd till uppdragstagare under pågående insats samt nämndens arbetssätt för att säkerställa att barnet/ den unga får regelbundna besök och att pågående placering hålls under uppsikt bedöms också vara ändamålsenlig.

Nämndens systematiska arbete med att säkerställa tillräcklig kvalitet hos uppdragstagare samt arbetet med att säkerställa att överväganden (i vissa fall omprövningar) av fortsatt vård/placering genomförts var 6:e månad för samtliga placeringar bedöms delvis bedrivas ändamålsenligt. Även nämndens arbete med uppföljning av kostnader för placering av barn och unga bedöms delvis ändamålsenligt. Av granskningen framgår utifrån ovan ett antal utvecklingsområden.

Nedan följer de rekommendationer (skrivna i kursivt) som noterats i granskningsrapporten och som rör socialnämnden samt beskrivning av vidtagna åtgärder.

Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig

Ett vidare arbete kring processen hur rutiner gällande kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras pågår. Det är av stor vikt att det görs för att kunna säkerställa att placerade barn inte lever under missgynnande förhållanden.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem samt att säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.

Ett pågående systematiskt kvalitetsarbete har påbörjats inom barn- och ungdomsgruppen under maj 2024 där rutiner och riktlinjer skapas gällande varje moment i handlägningsprocessen. Det systematiska kvalitetsarbetet påbörjades innan revisionen då barn- och ungdomsenheten kontinuerligt utökat personalen. I samband med att personalen har utökats har det på olika sätt framkommit att flera områden är präglade av en personbunden organisation. I detta arbete ingår även rutiner gällande familjehemsprocesserna. Rutiner för utredning av familjehem kommer fastställas under september 2024 tillsammans med flera andra rutiner i arbetet med utredning, rekrytering och stöd till familjehem.

Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras

Idag genomförs kostnadsanalyser inom IFO, där verksamhetschef och ekonom går igenom de individuella ärendena varje månad. Socialnämnden får sammanfattningar på aggregerad nivå.

Verksamheten har som ytterligare en åtgärd efter aktuell revision beslutat att återuppta redovisningarna av preliminära kostnadsberäkningar för placerade barn och unga på socialnämndens arbetsutskott i samband med placeringsbeslut, övervägande samt omprövning. Redovisningarna kommer återupptas i samband med socialnämndens arbetsutskotts sammanträde i januari 2025.

Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar

En rutin för ärendegenomgångar kommer skapas i samband med det övriga systematiska kvalitetsarbetet med att skapa uppdaterade rutiner. I rutinen kommer det framgå hur placeringar systematiskt följs upp under ärendegenomgångar.

Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga

Ett systematiskt kvalitetsarbete pågår inom barn- och ungdomsgruppen med syfte att säkerställa att egenkontroller utförs och redovisas i varje enskilt ärende med stöd av det flödesschema som finns framtaget i BBIC för ändamålet. I

flödesschemat redovisas varje steg i uppföljningen av insatser och socialsekreterarens egenkontroll blir tydlig. Regelbunden uppföljning av egenkontrollerna kommer att ske gemensamt med 1:e socialsekreterare.

Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar

Rutiner för uppföljning av placeringar, överväganden samt omprövningar upprättades tillsammans med berörd personal i juni 2024.

En åtgärd som infördes under 2022 efter tidigare revision är att kontakten med det placerade barnet/ungdomen beskrivs i varje enskilt övervägande inför beslut om vården ska bestå. Av övervägandet framgår i vilken omfattning och hur kontakten mellan socialsekreterare och barnet har skett under den tidsperiod som övervägandet avser.

Sammanfattning

Vidtagna åtgärder bedöms vara tillräckliga för att handläggningen av placerade barn och unga i familjehem/HVB i Säters kommun ska ske rättssäkert, är av god kvalitet och i enlighet med granskningens rekommendationer.

Emma Sandgren
Verksamhetschef IFO

Elin Proos
1:e socialsekreterare
Barn- och ungdomsgruppen

2024-06-18

Till
Kommunfullmäktige

För kännedom
Socialnämnden

Granskning av kvalitetssäkring avseende placering av barn och unga

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av leverantörer. Vidare har nämnden utformade arbetssätt för arbetet med rekrytering, kvalitetssäkring och uppföljning av uppdragstagare. Dock saknas beslutade riktlinjer för detta arbete. Vad gäller uppföljning, övervägande och omprövning av vård finns utarbetade arbetssätt och processkartor, dock saknas skriftliga rutiner och systematiserade egenkontroller.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig.
- Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.
- Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.
- Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga.
- Säkerställa att det finns rutiner gällande uppföljning av insatser.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar.

Kommunrevisorerna rekommenderar fullmäktige att begära in yttrande över bifogad revisionsrapport från socialnämnden till fullmäktiges sammanträde den 28 november 2024. Yttrandet bör även lämnas till revisionen för kännedom.

Fredrik Andrén
Ordförande i kommunrevisionen

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Per Fredrik Andrén

Ordförande

Serienummer: fa7ab01fa65c7a[...]bc5b93e732bae

IP: 82.196.xxx.xxx

2024-10-16 11:01:32 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstäplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **<https://penneo.com/validator>**

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

Rapport
Säters kommun

KPMG AB
2024-06-18
Antal sidor 20

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Lagstiftning	6
4	Resultat av granskningen	9
4.1	Placerade barn och unga	9
4.1.1	Övergripande organisation	9
4.1.2	Volymer och utveckling	9
4.1.3	Uppföljning och överväganden	10
4.1.4	Systematik och internkontroll	10
4.1.5	Uppföljning av nämnd	11
4.2	Familjehem i egen regi	12
4.2.1	Rekrytering	13
4.2.2	Utredning	13
4.2.3	Kvalitetssäkring	14
4.3	Externa leverantörer	15
4.3.1	Upphandling och kvalitetssäkring HVB	15
4.3.2	Upphandling och kvalitetssäkring konsulentstödda familjehem	17
5	Slutsats och rekommendationer	19
	Bilaga A – Granskade dokument	21

1 Sammanfattning

KPMG har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Granskningen har syftat till att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de hem för vård eller boende (HVB) och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

I det följande redovisas våra bedömningar och rekommendationer kopplat till revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden ändamålsenlig organisation för upphandling av externa leverantörer på området?	Ja
Har nämnden ett systematiskt arbetssätt med uppföljning och utvärdering av leverantörerna?	I allt väsentligt
Har nämnden ändamålsenlig organisation för rekrytering av uppdragstagare?	Ja
Har nämnden systematiska arbetssätt för att säkerställa tillräcklig kvalitet hos uppdragstagarna?	Delvis
Säkerställer nämnden att stöd ges uppdragstagarna under pågående uppdrag?	I allt väsentligt
Följer nämnden upp och analyserar kostnader för placering av barn och unga?	Delvis
Genomförs egenkontroller avseende uppföljning av individuella insatser för den placerade?	Delvis
Har nämnden arbetssätt för att säkerställa att barnet/ den unge regelbundet får besök från socialtjänsten och att placeringen hålls under uppsikt?	I allt väsentligt
Säkerställer nämnden att överväganden (i vissa fall omprövningar) av fortsatt vård genomförts var 6:e månad för samtliga placeringar?	Delvis

2 Bakgrund

Vi har av Säters kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska socialnämndens resursnyttjande och kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Enligt Socialtjänstlagen ska kommunen sörja för att barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt, får det skydd och stöd som de behöver enligt 5 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL). Där så är möjligt ska detta ske i samförstånd med den unge och dennes föräldrar, men i vissa fall kan tvångsåtgärder vara nödvändiga, där lagen om vård av unga, LVU, blir tillämplig. Ett stöd och skydd för barnet kan innebära en insats i form av placering utanför det egna hemmet.

En förutsättning för placering av barn och unga är att socialnämnden behöver få kännedom om barn som far illa eller misstänks fara illa. Enligt 14 kap 1 § SoL framgår det vilka myndigheter och yrkesverksamma som är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. De kan exempelvis vara hälso- och sjukvården, förskolan, skolan, socialtjänsten och Polismyndigheten.

I de fall då socialnämnden får kännedom om barn som kan fara illa behöver socialnämnden göra en skyddsbedömning för att ta ställning till om barnet har behov av omedelbart skydd. Vidare behöver socialnämnden skyndsamt besluta om utredning ska inledas eller ej. Detta görs genom en s.k. "förhandsbedömning". Socialnämndens uppgift är att utifrån utredningen ta ställning till om barnet har behov av insatser från nämnden. Om det vid utredning konstateras att behov av stöd föreligger kan olika typer av insatser beviljas antingen i form av öppna insatser i det egna hemmet eller i form av placering utanför det egna hemmet.

Kommunen som genomför placeringarna, ansvarar för att kvaliteten i den verksamheten som hanterar placering är god tillika att placeringar genomförs på ett ekonomiskt försvarbart sätt. Uppföljning och kontroll vad gäller resurserutnyttjande och kvalitet av placeringar av barn och unga är essentiellt för att säkerställa att nämndens medel nyttjas i enlighet med lagar, föreskrifter samt interna rutiner och riktlinjer.

I sin riskanalys identifierade kommunens revisorer en ökning gällande antal placeringar av barn och unga i Säters kommun. Mot bakgrund till ovan bedömde revisorerna att området bör granskas.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen har syftat till att belysa och bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Granskningen har avsett belysa samt besvara följande frågor:

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

- Har nämnden ändamålsenlig organisation för upphandling av externa leverantörer på området?
- Har nämnden ett systematiskt arbetssätt med uppföljning och utvärdering av leverantörerna?
- Har nämnden ändamålsenlig organisation för rekrytering av uppdragstagare?
- Har nämnden systematiska arbetssätt för att säkerställa tillräcklig kvalitet hos uppdragstagarna?
- Säkerställer nämnden att stöd ges uppdragstagarna under pågående uppdrag?
- Följer nämnden upp och analyserar kostnader för placering av barn och unga?
- Genomförs egenkontroller avseende uppföljning av individuella insatser för den placerade?
- Hur säkerställer nämnden att barnet/ den unge regelbundet får besök från socialtjänsten och att placeringen hålls under uppsikt?
- Säkerställer nämnden att överväganden (i vissa fall omprövningar) av fortsatt vård genomförts var 6:e månad för samtliga placeringar?

2.2 Revisionskriterier

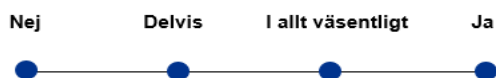
Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende (SOSFS 2012:11)
- Träffade avtal
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier (se fullständig förteckning som Bilaga A) samt intervjuer. Intervjuer har genomförts med, sektorchef, ordförande socialnämnden (tillika individskottet), kontaktperson Upphandlingscenter, verksamhetschef samt 1:e socialsekreterare.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Ordförande socialnämnden och sektorchef har beretts möjlighet att faktakontrollera men har inte återkopplat.

3 Lagstiftning

Socialtjänstlagen

De insatser som erbjuds inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. Kvaliteten ska enligt 3 kap 3 § SoL systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Socialnämnden ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och unga.

Enligt 6 kap 1-2 §§ SoL ska socialnämnden sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i ett familjehem, hem för vård eller boende, eller stödboende. Varje kommun ansvarar för att det finns tillgång till familjehem, hem för vård eller boende och stödboenden.

Ett barn¹ får inte tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem som inte tillhör någon av vårdnadshavarna utan medgivande från socialnämnden. Förhållandena i det tilltänkta familjehemmet ska enligt 6 kap 6 § SoL utredas och socialnämnden ska tillhandahålla utbildning för familjehemmet.

Socialnämnden ska enligt 6 kap 7 § SoL medverka till att placerade barn får god vård och fostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden. Nämnden ska verka för att de får lämplig utbildning, den hälso- och sjukvård som de behöver samt lämna vårdnadshavarna råd och stöd. Familjehemmet har också rätt till stöd från socialnämnden.

Vidare ska socialnämnden noga följa vården. Det ska ske genom regelbundna personliga besök i det hem där barnet eller den unge vistas, enskilda samtal med barnet eller den unge, samtal med den eller dem som tagit emot barnet eller den unge i sitt hem, och genom samtal med vårdnadshavarna. Socialnämnden ska särskilt uppmärksamma barnets eller den unges hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående.

Socialnämnden ska även utse en särskild socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet eller den unge.

Minst en gång var 6:e månad ska nämnden enligt 6 kap 8 § SoL överväga om vården fortfarande behövs och hur vården bör inriktas och utformas. När barnet har varit placerat i samma familjehem under två år från det att placeringen verkställdes, ska socialnämnden särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden.

¹ Till och med 18 år.

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

Barnrättsperspektiv

Enligt 11 kap. 10 § SoL ska ett barn som berörs av en åtgärd få relevant information. Barnet ska också ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hens inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

Socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

Enligt SOSFS 2012:11 ska socialnämnden kartlägga och analysera behovet av familjehem och hem för vård eller boende för placeringar av barn och unga på kort och lång sikt. Nämnden ska, med kartläggningen och analysen som utgångspunkt, planera för och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet. Socialnämnden ska samverka med andra samhällsorgan för att barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende ska få lämplig utbildning och sina behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosedda.

Vidare framgår att barnet eller den unge bör besökas av en socialsekreterare minst fyra gånger per år. Yngre barn samt barn och unga som nyligen har placerats i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende kan behöva tätare kontakt.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Enligt SOSFS 2011:9 ska den som bedriver socialtjänst fortlöpande bedöma om det finns risker som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. Riskanalys är därmed en obligatorisk del av det systematiska förbättringsarbetet. Vidare ska socialnämnden utöva egenkontroll med den frekvens och i den omfattning som krävs för att kunna säkra verksamhetens kvalitet.

Internkontroll

Enligt Kommunallagen (6 kap. 6 §) ska nämnderna inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Hem för vård eller boende, HVB

Enligt Socialtjänstförordningen (SoF) kapitel 3, paragraferna 3, 4, 5, 5a och 7, definieras HVB som ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Verksamheten vid HVB ska bygga på förtroende för och samarbete med den enskilde och utformas så att vistelsen i hemmet eller boendet upplevs som meningsfull. Vid varje HVB och vid varje stödboende ska det finnas en person med lämplig utbildning som förestår verksamheten. Det ska också

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

finnas sådan personal som i övrigt behövs för en ändamålsenlig verksamhet. Den som vårdas i ett familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende och vars skolplikt har upphört bör vid behov ges möjlighet till kompletterande undervisning och lämplig yrkesutbildning. I varje fall bör han eller hon ges möjlighet till sådan arbetsträning eller annan grundläggande yrkesträning som underlättar för honom eller henne att få anställning eller fortsatt yrkesutbildning.

SIS-hem

SIS-hem är särskilda statliga ungdomshem som är avsedda för vård av unga som behöver särskild tillsyn och vård enligt 3 § LVU. Om en socialnämnd beslutar att en ung person ska vistas på ett SIS-hem, ska Statens institutionsstyrelse anvisa en lämplig plats. För vård i dessa hem får staten ta ut avgift av den kommun som begärt placeringen enligt Förordning med instruktion för Statens institutionsstyrelse § 3.

I samband med inskrivningsbeslutet på ett SIS-hem ska det särskilt kontrolleras att hemmet eller boendet är lämpligt med hänsyn till den enskildes behov, ålder, utveckling, utbildning och personliga förhållanden i övrigt. När behovet av vård i hemmet eller boendet har upphört ska den som vårdas skrivas ut. Om den enskilde vårdas med stöd av LVU får han eller hon inte skrivas ut om inte socialnämnden i hemkommunen har begärt eller medgett det. Statens institutionsstyrelse ska omgående underrätta socialnämnden när det finns anledning till utskrivning. Nämnden ska underrättas i sådan tid att det finns möjlighet att vidta eller förbereda andra behövliga insatser enligt Socialtjänstförordningen kap. 3 §§ 10, 11, 14.

LOU, Lagen om offentlig upphandling

Lagen om offentlig upphandling gäller för myndigheter och annan verksamhet som finansieras med allmänna medel. Dessa myndigheter är enligt lagen skyldiga att annonsera alla inköp som kommer att göras över direktupphandlingsgränsen för att intresserade företag ska beredas möjlighet att lämna anbud. De krav som ställs ska tillkännages i ett upphandlingsdokument. Myndigheter måste annonsera upphandlingsunderlagen och utvärdera alla anbud. Utvärderingen ska ske på sakliga grunder, och får inte avvika från den utvärderingsmetod som tillkännagivits i upphandlingsdokumenten. Under 2023 var direktupphandlingsgränsen för sociala tjänster 7 802 550 kronor. Under 2024 uppgår gränsen till 8 109 450 kronor.#

4 Resultat av granskningen

4.1 Placerade barn och unga

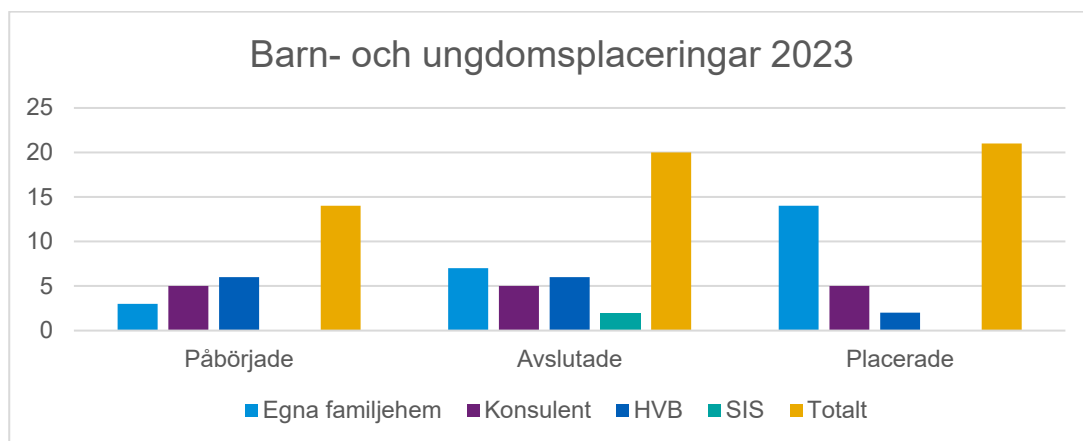
4.1.1 Övergripande organisation

Av reglemente² framgår att socialnämnden ansvarar för att kommunens invånare får vård och omsorg i enlighet med gällande lagstiftning. Nämnden har ett särskilt ansvar för att stödja utsatta individer och familjer som har behov av kompletterande samhällsinsatser. Vidare anges att det inom socialnämnden ska finnas ett arbetsutskott som ska besluta i vissa individärenden som nämnden delegerat.

Inom kommunen verkar organisationen för placering av barn och unga under den sociala sektorn och verksamheten för individ- och familjeomsorg (IFO). Verksamheten består av en verksamhetschef, ett administrativt stöd, barn- och ungdomsgrupp, vuxengrupp, avdelning för öppenvård, ett samverkansteam samt budget- och skuldrådgivare. Barn- och ungdomsgruppen innefattas av tre socialsekreterare, en familjehemssekreterare, samt en familjerättssekreterare. Gruppen består även av två förste socialsekreterare som arbetar med ärendehandledning. Vid intervju framkommer att verksamheten under 2024 ska genomgå en organisatorisk förändring utifrån vilken förste socialsekreterare planeras att ersättas med enhetschefer, då dessa i praktiken redan utför uppgifter som mer motsvarar uppgifter som enhetschefer.

4.1.2 Volym och utveckling

Av individ- och familjeomsorgens årsbokslut för 2023 redovisas nedan intern statistik³ för helåret.

² Gemensamt reglemente och reglemente för styrelsen, nämnder och råd, beslutad av kommunfullmäktige 2023-06-15

³ Konsulentstödda familjehem är de familjehem som bedrivs av annan verksamhet än kommunen

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

Statistiken delas upp på placeringar i familjehem (i egen regi), placeringar i konsulentstödda familjehem, placeringar på HVB och placering på SIS-hem.

Diagrammet redovisar antal påbörjade respektive avslutade placeringar under 2023 samt pågående placeringar per helår. Tre barn anges under året ha placerats i kommunens egna familjehem. Jämförelsevis med 2022 har antalet placeringar minskat med fem placeringar. Vid granskningstillfället anges att verksamheten genomfört sju nya placeringar under 2024.

4.1.3 Uppföljning och överväganden

Av socialförvaltningens verksamhetsplan för 2020–2023⁴ anges att rapportering av uppföljning till socialnämnden dels sker via månadsrapportering utifrån analys av respektive verksamhets utveckling, dels via delårs- och helårsbokslut. Rapporteringen ska beskriva förvaltningens analys av sina resultat i förhållande till socialnämndens mål.

Vid intervju framgår att samtliga placerade barn och unga har en ansvarig socialsekreterare som genomför uppföljning på individnivå enligt gällande lagstiftning. Familjehemsplaceringar ska enligt processkarta⁵ innefattas av uppföljningsmöten som genomförs av socialsekreterare och utifrån vilka familjehemssekreterare, familjehemmet, placerat barn samt vårdnadshavare ska delta. Processkartan specificerar att omprövning eller övervägande om fortsatt placering sker minst var sjätte månad. Vid skriftlig återkoppling uppges att 1 st övervägande inte genomförts i tid, under granskad period, januari 2023 – mars 2024.

Intervjuade anger emellertid att befintliga processkartor inte nyttjas som en del av det regelbundna arbetet. Vidare framkommer att det saknas rutiner kopplade till bland annat uppföljningsarbetet. Av intervjuer framgår även att verksamhetens mindre storlek utgör en möjlighet för tätt samarbete vid behov, detta uppges tillika orsaka en personberoende organisation.

4.1.4 Systematik och internkontroll

Enligt reglemente om internkontrollplan⁶ har nämnderna det yttersta ansvaret av den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och innehar inom ramen för detta ansvar en skyldighet att återrapportera till kommunstyrelsen om hur internkontrollen fungerar. Respektive nämnd ansvarar för att enligt fastställda mål och riktlinjer utveckla sektorns verksamhet. Av intervjuer framkommer att verksamheten saknar rutiner och riktlinjer gällande verksamhetens arbete med egenkontroller. Individuella ärendegenomgångar anges genomföras löpande, dessa följer emellertid inte antagna underlag eller rutindokument. Individ- och familjeomsorgsverksamheten har utarbetade processkartor som specificerar att barnet/den unge regelbundet ska få

⁴ Fastställd av förvaltningschef socialförvaltningen, 2019-08-13

⁵ Kommunens egen processkarta om utredning av familjehem

⁶ Reglemente för internkontroll, beslutad av kommunfullmäktige 2022-04-28

besök av socialsekreterare samt att uppsiktskrav i enlighet med lagstiftning uppnås. Processkartorna specificerar att samtliga placeringar ska innefattas av uppföljningsmöten. Rutinerna som anges av befintliga processkartor är inte nedskrivna

Av antagen⁷ internkontrollplan för 2024 framgår att kontrollmoment kopplade till placering av barn och unga saknas.

I socialnämndens internkontrollrapport⁸ framgår att ett kontrollmoment kopplat till individ- och familjeomsorgen genomförts. Detta avser kontroll av att barn- och ungdomsutredningar inte överstiger fyra månader. Kontrollen har genomförts månadsvis under 2023 av verksamhetschef genom kontroll i verksamhetssystem. Av månadsrapporterna framkommer att de funnits utredningar som överskridit utredningstiden, vid tio av tolv rapporter. Anledningen till överskridandet anges huvudsakligen bero på att gruppen under 2023 delvis varit underbemannad till följd av att tillsvidareanställda medarbetare varit föräldralediga. Två konsulter anlätades vid barn- och ungdomsgruppen för att täcka behovet av personal. Av protokoll kopplat till bokslut 2023 framkommer att individ- och familjeomsorgen haft en låg personalomsättning under 2023 samt att de föräldralediga medarbetarna åter är i tjänst.

4.1.5 Uppföljning av nämnd

Av genomförd protokollgenomgång⁹ avseende socialnämnden för perioden januari till april 2024 framgår att nämnden tilldelats information om individ- och familjeomsorgen vid ett av fem sammanträden. Vidare framgår av protokoll att nämnden lägger information till handlingarna utan noteringar eller beslut om åtgärder. Av intervjuer framgår dock att nämnden tar del av aggregerade kostnadsuppföljningar vad gäller individ- och familjeomsorgen månadsvis. Dessa avser inte specifikt familjehemsplaceringar men omfattar dessa. I anslutning till uppföljning av kostnadsbilden för placeringar framgår att verksamheten även följer enstaka särskilt kostsamma ärenden på månadsbasis. Ingen formell åtgärdsplan har antagits kopplat till placeringar, dock anges att kostnadsbilden är på väg att fasas ut vilket framhålls som en orsak till detta.

Av intervjuer framgår att även kommunstyrelsens arbetsutskott löpande tar del av information om individ- och familjeomsorgen. Av protokollgenomgång¹⁰ framkommer att utskottet tilldelats information om individ- och familjeomsorgen vid bokslutsprognos. Vidare framgår att utskottet tilldelats information om genomlysning av socialnämnden, utifrån vilken utskottet beslutade att uppdra kommundirektören att kräva in åtgärdsplaner från sektorerna vid avvikelser från beslutad budgetram.

⁷ Internkontrollplan 2024, antagen av kommunfullmäktige 2024-03-14

⁸ Rapport genomförd internkontroll 2023, godkänd av socialnämnden 2024-03-14

⁹ Protokoll socialnämnden avseende perioden januari–april 2024

¹⁰ Protokoll kommunstyrelsens arbetsutskott avseende perioden januari–april 2024

Bedömning

Vår bedömning är att egenkontroll avseende uppföljning av individuella insatser för placerade delvis genomförs.

Egenkontroller utförs löpande i form av ärendegenomgångar. Dock saknas arbetssätt där egenkontroller genomförs systematiskt där såväl resultatet som verksamhetens förbättringsåtgärder dokumenteras. Det saknas även kontrollmoment med bäring på arbetet med placering av barn och unga inom antagen internkontrollplan för verksamhetsåret 2024.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt säkerställer att barnet/den unge regelbundet får besök av socialtjänsten och att placeringen hålls under uppsikt.

Individ- och familjeomsorgsverksamheten har utarbetade processkartor som specificerar att barnet/den unge regelbundet ska få besök av socialsekreterare samt att uppsiktskrav i enlighet med lagstiftning uppnås. Processkartorna specificerar att samtliga placeringar ska innefattas av uppföljningsmöten. Det saknas dock skriftliga rutiner för arbetet.

Vår bedömning är att nämnden delvis säkerställer att överväganden eller omprövningar av fortsatt vård genomförs var 6:e månad för samtliga placeringar.

Det framkommer att verksamheten har verksamhetsgenomgångar för att säkerställa att ärenden handläggs i enlighet med gällande lagstiftning och att överväganden och omprövningar genomförs inom av lagen angivna tidsintervall. En avvikelse finns på området under granskad period, januari 2023 – mars 2024. Arbetet med överväganden och omprövningar framgår av processkarta, dock saknas dokumenterade rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.

Vår bedömning är att nämnden delvis följer upp och analyserar kostnader för placering av barn och unga.

Det framkommer att nämnden tar del av kostnadsuppföljningar som verksamheten upprättat, dock är dessa aggregerade och avser inte placeringar särskilt. Vi noterar även att information under granskad period enbart lagts till handlingarna och det saknas ett tydligt arbete med analys av kostnaderna. Vidare saknas dokumentation av nämndens uppfattning om de ekonomiska uppföljningarna.

4.2 Familjehem i egen regi

Av individ- och familjeomsorgens verksamhetsrapport¹¹ framgår att kommunen ingår i länsgemensam organisation för rekrytering och utbildning av familjehem, Familjehemsresursen i Dalarna (FHR). Syftet anges vara att minska behovet av konsulentstödda familjehem. Vidare framkommer att verksamheten även ingår i

¹¹ Verksamhetsrapport, augusti 2023 – Individ- och familjeomsorg

FamiljehemSverige¹², som är en e-tjänst där familjer kan göra intresseanmälningar till flera kommuner i landet. Syftet med tjänsten är att ge en översiktlig och en mer omfattande bild av familjer eller personer som ämnar bli familjehem. Vidare nyttjas tjänsten för att underlätta vid initial bedömning av en sökandes lämplighet för uppdragen. Vid intervju framgår att pågående familjehemsplaceringar i kommunal regi utgör en majoritet av placeringarna.

4.2.1 Rekrytering

Som nämnt ovan ingår kommunen och dess verksamhet för individ- och familjeomsorg i den länsgemensamma organisationen FHR, såväl som i FamiljehemSverige utifrån vilka familjehem rekryteras. Via nämnda resurser har verksamheten i Säters kommun möjlighet att nå ett större omfång av potentiella familjehem. FamiljehemSverige sammanställer relevanta uppgifter om den som anmäler intresse. Sammanställningen är framtagen för att ge en översiktlig och en mer omfattande bild av familjen eller personen som anmält intresse. Tjänsten består huvudsakligen av två delar - ett självtest och ett formulär för intresseanmälan som bygger på BRA-fam¹³.

Utifrån inkomna intresseanmälningar via FamiljehemSverige genomförs hembesök av kommunens socialsekreterare och registeruppgifter tas. Detta anges genomföras innan tilltänkt placering. Familjehemmen kontaktas senare utefter behov.

4.2.2 Utredning

Av processkartor¹⁴ framgår att familjehemssekreterare ansvarar för mottagande av intresseanmälan för familjehem och inhämtande av registeruppgifter. Utredning genomförs av familjehemssekreterare som inhämtar uppgifter och genomför en bedömning om familjehemmets lämplighet. Familjehemssekreterare lämnar förslag till beslut som slutligt fattas av socialnämnden. Efter godkännande sammankallar socialsekreterare till planeringsmöte med familjehem samt vårdnadshavare. Denna anges även upprätta genomförandeplan i samverkan med familjehemssekreterare, familjehem, vårdnadshavare samt barnet. Samtliga deltar även vid uppföljningsmöten. Socialsekreterare ska enligt processkarta träffa barnet var tredje månad.

Arbetsprocesserna i ovan nämnda processkartor är inte specificerade i lokala styrdokument eller antagna rutiner. Av intervjuer framgår att utredning av familjehem uppfattas som god men att rutiner för utredningsarbetet inte är nedskrivna. Även arbetet med konsulentstödda familjehem omfattas av dessa processer.

¹² E-tjänst utvecklad av SKR

¹³ Standardiserad metod utarbetad av Socialstyrelsen för att inhämta information om familjer som vill bli familjehem.

¹⁴ Processkarta om utredning av familjehem samt Processkarta om genomförande av familjehemsplacering

4.2.3 Kvalitetssäkring

I syfte att säkerställa god kvalitet i familjehemmen anger intervjuade att genomgång av individuella ärenden genomförs månadsvis. Socialsekreterare utför hembesök i familjehemmen vid behov, dock minst var tredje månad. Regelbunden handledning erbjuds samtliga familjehem av familjehemssekreterare. Intervjuade anger att uppdragstagare har möjlighet att löpande kontakta socialtjänsten under placeringens gång vid behov av eventuellt stöd.

Skriftliga rutiner kopplade till detta finns inte under perioden för granskningen. Verksamhetens arbete utgörs av en första bedömning av registerutdrag och screening. Detta följt av en familjehemsutredning där ansvarig handläggare upprättar förslag till beslut som slutligen fattas i utskott. Av intervjuer framgår att det årligen begärs ut nya registerutdrag på familjehemmet. Vidare framgår att det finns en tydlig uppfattning gällande hur en utredning ska genomföras dock är dessa arbetssätt inte nedskrivna i rutiner eller av nämnden antagna riktlinjer och kan således inte bedömas vara systematiska. Familjehemmen erbjuds emellertid att gå kurser med bäring på rollen som familjehem, vid granskningstillfället uppges att tre familjehem ska genomgå kurs via Dala Familjehemsresurs. Utöver dessa delar så sker uppföljning av familjehem som en del av kvalitetssäkringen (se avsnitt 4.1.3).

Av intervjuer framgår att det inte finns några särskilda rutiner avseende hur anmälningar om missförhållanden inom familjehem hanteras i fråga om familjehemmens lämplighet. Dock framgår att hantering av orosanmälningar sker sedvanligt med fokus på barnets behov där omplacering kan bli aktuellt. Intervjuade anger även informationsöverföringen inom verksamheten är tillräcklig för att uppdaga missförhållanden inom familjehem.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnden har en ändamålsenlig organisation för rekrytering av uppdragstagare.

Verksamheten ingår både i länsgemensam organisation Familjehemsresursen i Dalarna samt FamiljehemSverige som tillsammans medför en bredd vid rekrytering av uppdragstagare. Vidare finns ramavtal med flertal leverantörer i fråga om konsulentstött familjehemsvård. Verksamheten har utsedda ansvariga för arbete med att rekrytera familjehem och söka familjehem utefter behov.

Vår bedömning är att nämnden delvis har systematiska arbetssätt för att säkerställa tillräcklig kvalitet hos uppdragstagarna.

Verksamhetens arbete utgörs av en första bedömning av registerutdrag och screening. Detta följt av en familjehemsutredning där ansvarig handläggare upprättar förslag till beslut som slutligen fattas i utskott. Arbetet är emellertid inte nedskrivet i rutiner eller riktlinjer.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt säkerställer att stöd ges uppdragstagarna under pågående uppdrag.

Uppdragstagarna får stöd under pågående uppdrag i form av att en familjehemssekreterare för löpande kontakt och handledning. Vidare erbjuds familjehemmen att gå utbildningar/ kurser med bäring på rollen och uppdraget. Stödet erbjuds till samtliga uppdragstagare, oavsett om uppdragstagaren även har en familjehmskonsulent (familjehem via konsultföretag) som också agerar stöd. Arbetet med stöd till uppdragstagare är emellertid inte nedskrivna i processer, lokala styrdokument eller av nämnden antagna riktlinjer vilket kan medföra en risk för verksamhetens personoberoende.

4.3 Externa leverantörer

Säters kommun ingår i Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan som verkar utifrån Upphandlingscenter; bestående av kommunerna Falun, Borlänge, Avesta, Gagnef, Hedemora, Ludvika och Säters¹⁵. I dess reglemente¹⁶ framgår att upphandlingssamverkan får avse all kommunal verksamhet oavsett verksamhetsform¹⁷. Vidare anges att dess uppgift är att utifrån upphandlingspolicy, med stöd av upphandlingskontoret, tillhandahålla kompetens i upphandlingsfrågor och svara för genomförandet av upphandlingar. Den gemensamma nämnden består av sju ledamöter och sju ersättare, en vardera från respektive kommun. Inom Upphandlingscenter finns en tjänsteperson med formellt ansvar för upphandlingar avseende hela Säters kommun. Vad gäller socialtjänstområdet och upphandlingar avseende familjehem är ansvaret placerat under annan tjänsteperson.

4.3.1 Upphandling och kvalitetssäkring HVB

Upphandlingen av HVB sker i form av ramavtal som avropas via Adda inköpscentral. Nuvarande ramavtal gällande HVB har en avtalstid på två år med option att förlänga ett år vid två tillfällen.

Ramavtalet är uppdelat på nio delområden

- HVB akutplacering barn 0–17 år
- HVB akutplacering barn 0–17 år med förälder
- HVB utredning barn 0–17 år

¹⁵ Upphandlingspolicy för Falu, Borlänge, Avesta, Gagnef, Hedemora, Ludvika och Säters kommuner, daterad 2020-12-22

¹⁶ Gemensam nämnd mellan Falun, Borlänge, Gagnef, Ludvika och Säters kommuner avseende upphandlingssamverkan med gemensamt UpphandlingsCenter,

¹⁷ Med undantag för tjänstekategori 25 i LOU (2016:1145) som avser Hälsovård och socialtjänster.

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

- HVB utredning barn 0–17 år med förälder
- HVB behandling barn 0–17 år
- HVB behandling barn 0–17 år med förälder
- HVB akutplacering unga 18–20 år
- HVB utredning unga 18–20 år
- HVB behandling unga 18–20 år

Av upphandlingsunderlaget framgår att det finns en kravspecifikation avseende flertal områden. Dessa avser exempelvis metoder, arbetssätt och resultatmätning. Ramavtalet tydliggör även ansvar och krav gällande bland annat hälso- och sjukvård, läkemedel, drogtestar och samordnade individuella planer¹⁸. I ramavtalet finns krav på verksamhetens kunskap och beprövade erfarenhet samt personalens utbildningsnivå, handledning och kompetensutveckling.

Avrop sker enligt en särskild fördelningsnyckel. Fördelningsnyckeln utgår från Socialtjänstlagen vilket innebär att det är individens specifika behov samt vårdnadshavarens och/ eller individens önskemål som styr vilken utförare som är bäst lämpad. Om det är flera utförare som uppfyller behov och önskemål lika bra, så är det pris som avgör. För avtalet finns en urvalsdatabas med urvalskriterier.

Av intervjuer framgår att verksamheten inte genomfört placeringar utanför ramavtal. Vid aktualisering av placering via avtal genomför socialsekreterare sökning via Adda, detta utifrån efterfrågat behov.

Uppföljning av avtal

Ramavtal som avropas via Addas inköpscentral följs upp av företaget. Det framgår av Inköpscentralens beskrivning att de genomför uppföljning på tre olika sätt.

- Löpande uppföljning och avtalsförvaltning för att säkerställa ekonomisk stabilitet.
- Årlig enkät som skickas till alla verksamheter på ramavtalet, för kontrollera att kraven i ramavtalen uppfylls.
- Uppföljning genom besök på plats eller via digitalt möte för alla verksamheter som är anslutna till ramavtalet. Vid uppföljning kontrolleras att kraven på bemanning, kompetens, rutiner och processer i ramavtalet

¹⁸ Samordnad individuell plan (SIP) ska upprättas tillsammans med brukare och patient om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas.

efterlevs. Varje uppföljning genererar en slutrapport som finns tillgänglig i urvals databasen.

Om Adda informeras om brister hos utförare kan de dölja verksamheten för avrop. Det framgår av beskrivning från Adda att de kan genomföra ett uppföljningsmöte eller initiering av revision. I allvarliga fall kan avtalet med utföraren hävas.

Vid intervjuer framkommer att interna rutiner och riktlinjer för verksamhetens arbete med uppföljning av HVB saknas inom verksamheten.

4.3.2 Upphandling och kvalitetssäkring konsulentstödda familjehem

Vid intervjuer framgår att kommunen har upphandlat två ramavtal för konsultstödda familjehem samt HVB-hem. Ramavtalen som avropas via Adda inköpscentral är indelade i fem olika delområden, vilka är prissatta var för sig av utförarna i enlighet med nedan:

- Konsulentstött familjehemsvård för barn och unga 0–17 år
- Konsulentstött familjehemsvård med särskilda insatser för barn och unga 0–17 år
- Konsulentstött familjehemsvård för vuxna 18 år och uppåt
- Konsulentstött familjehemsvård för jourhem barn och unga 0–17 år
- Handledning och stöd till familjehem i kommunens regi

Vid intervju framgår att verksamheten inte upphandlar utanför ramavtalen. Vid behov av kontakt kring den upphandlande tjänsten uppges att kommunikationen mellan kommunen och Adda sker via upphandlingscenter.

Uppföljning av avtal

Ramavtal som avropas via Addas inköpscentral följs upp av företaget. Denna genomför uppföljningar via följande tre metoder:

- Löpande uppföljning och avtalsförvaltning för att säkerställa ekonomisk stabilitet
- Varje år skickas en enkät ut till alla utförare på ramavtalet för att kontrollera att kraven i ramavtalen uppfylls
- Uppföljning genom besök på plats eller via digitalt möte för alla utförare som är anslutna till ramavtalet. Adda kontrollerar att kraven på kompetens, rutiner och processer i ramavtalet efterlevs. Varje uppföljning genererar en slutrapport som finns tillgänglig i Urvalsdatabasen.

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

Om Adda informeras om brister hos utförare kan de dölja verksamheten för avrop. Det framgår av beskrivning från Adda att de kan genomföra ett uppföljningsmöte eller initiering av revision. I allvariga fall kan avtalet med utföraren hävas.

Vid intervju framgår att familjehemssekreterare besöker upphandlade familjehem en gång per år, vidare får verksamheten in månadsrapporter från konsulterna.Handledning till de konsulentstödda familjehemmen erbjuds inte. Av intervjuer framkommer även att konsulenter ska övergå till att verka under kommunal regi inom ett år. Av intervjuerna framgår det att det inte finns någon särskild rutin för kontakt med avtalsansvarig i fall där leverantör skulle brista eller om det skulle förekomma missförhållanden. Om det sker, hanteras det i sedvanlig ordning i form av exempelvis en förhandsbedömning eller begäran om åtgärdsplan med fokus på den enskildes behov.

Bedömning

Vår bedömning är att nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av externa leverantörer.

Kommunens upphandlande verksamhet omfattas av upphandlingssamverkan, Upphandlingscenter. Upphandlingscenter hanterar större upphandlingar och agerar stöd till verksamheten. Kommunen har två ramavtal på området via Adda inköpscentral, dels för HVB dels för konsulentstött familjehemsvård. Via upphandlingssamverkan har kommunen en upphandlingspolicy som avser direktupphandling i de fall nämnden skulle behöva upphandla utanför ramavtal.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt har ett systematiskt arbetssätt med uppföljning och utvärdering av leverantörerna.

Arbetet med uppföljning och utvärdering av leverantörer sker huvudsakligen via inköpscentralen, som har tydliga beskrivningar om hur arbetet genomförs. När det gäller nämndens ansvar i detta, saknas tydliga skriftliga rutiner för hur kvalitetsbrister ska sammanställas och komma avtalsansvarig till känna. Detta riskerar att medföra i en otydlighet vad gäller arbetsprocesser.

5 Slutsats och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Nämnden har en ändamålsenlig organisation för upphandling av leverantörer. Vidare har nämnden utformade arbetssätt för arbetet med rekrytering, kvalitetssäkring och uppföljning av uppdragstagare. Dock saknas beslutade riktlinjer för detta arbete. Vad gäller uppföljning, övervägande och omprövning av vård finns utarbetade arbetssätt och processkartor, dock saknas skriftliga rutiner och systematiserade egenkontroller.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns utformade arbetssätt och rutiner avseende hur kvalitetsbrister ska sammanställas och rapporteras till avtalsansvarig.
- Fastställa riktlinjer avseende arbetet med utredning av familjehem.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med stöd som ska ges till uppdragstagare under pågående uppdrag.
- Tillse att kostnadsanalyser genomförs samt att såväl kostnadsanalyser som arbetet med åtgärder dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med ärendegenomgångar.
- Säkerställa att det finns ett systematiserat arbete med egenkontroller gällande uppföljning av placerade barn och unga.
- Säkerställa att det finns rutiner gällande uppföljning av insatser.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med uppföljning, överväganden och omprövningar.

Säters kommun

Granskning av kvalitetssäkring avseende placeringar av barn och unga

2024-06-18

Datum som ovan

KPMG AB

Linnéa Grönvold

Certifierad kommunal revisor

Joakim Hackström Larsson

Kommunal revisor, specialist

Nadia Ismael

Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bilaga A – Granskade dokument

Dokument som varit föremål för granskning

- Gemensamt reglemente och reglemente för styrelsen, nämnder och råd
- Årsbokslut 2023 individ- och familjeomsorgens
- Upphandlingspolicy för Falu, Borlänge, Avesta, Gagnef, Hedemora, Ludvika och Säters kommuner
- Protokoll socialnämnden:
 - 2024-01-18
 - 2024-02-08
 - 2024-03-14
 - 2024-04-21
- Protokoll kommunstyrelsens arbetsutskott:
 - 2024-01-16
 - 2024-02-13
 - 2024-03-26
 - 2024-04-23
- Processkartor:
 - Utredning av familjehem
 - Genomförande av familjehemsplaceringar
- Reglemente för internkontroll, beslutad av kommunfullmäktige 2022-04-28
- Internkontrollplan 2024
- Verksamhetsrapport, augusti 2023 – Individ- och familjeomsorg
- Rapport genomförd internkontroll 2023

Kf § 6 Revisionsrapporter

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 7 Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen utökning av budget 2025

KS2024/0358

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna förslag till äskande för 2025 som kommer från gemensam överförmyndarnämnd och gemensam organisation i Falun- Borlänge regionen.

Det innebär en ökad kostnad på 91 445 kr för Säter kommun, 2025.

2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga kommunen i Falu- Borlänge regionen, Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken och Säter fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är i stort behov av att utöka verksamheten för att nå mål och resultat och kunna behålla den höga rättssäkerheten som verksamheten under flera år har hållit. I en jämförelse mellan de kommuner som har samma verksamhetssystem Provisum, och som mycket erfarenhetsutbyte sker mellan, visar en tydlig bild av att Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen ligger långt under bemanningen än jämförbara kommuner.

Under 2023 och 2024 har verksamheten haft en relativt hög personalomsättning. Introduktionstiden för en överförmyndarhandläggare är lång. Den höga personalomsättningen bidrar till att verksamheten inte når mål med granskningsarbetet samt inte håller lagstadgad handläggningstid på många ärenden.

Önskvärt är att nämnden har ägardialoger i god tid innan budget för nytt år ska tas fram.

Bakgrund

Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdarens förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser enligt föräldrabalken (1949:381) Kap 11.

Ks § 141

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är en samverkan på sex kommuner Falun Borlänge Ludvika Smedjebacken Säter och Gagnef som funnit sedan 2011.

Beslutsunderlag

2024-08-26 § 102 Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen.

Delges

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen, utökning av budget 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta

1. Godkänna förslag till äskande för 2025 som kommer från gemensam överförmyndarnämnd och gemensam organisation i Falun- Borlänge regionen.

Det innebär en ökad kostnad på 91 445 kr för Säter kommun, 2025.

2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga kommunen i Falu- Borlänge regionen, Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken och Säter fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är i stort behov av att utöka verksamheten för att nå mål och resultat och kunna behålla den höga rättssäkerheten som verksamheten under flera år har hållit. I en jämförelse mellan de kommuner som har samma verksamhetssystem Provisum, och som mycket erfarenhetsutbyte sker mellan, visar en tydlig bild av att Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen ligger långt under bemanningen än jämförbara kommuner.

Under 2023 och 2024 har verksamheten haft en relativt hög personalomsättning. Introduktionstiden för en överförmyndarhandläggare är lång. Den höga personalomsättningen bidrar till att verksamheten inte når mål med granskningsarbetet samt inte håller lagstadgad handläggningstid på många ärenden.

Önskvärt är att nämnden har ägardialoger i god tid innan budget för nytt år ska tas fram.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Bakgrund

Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdares förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser enligt föräldrabalken (1949:381) Kap 11. Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är en samverkan på sex kommuner Falun Borlänge Ludvika Smedjebacken Säter och Gagnef som funnit sedan 2011.

Beslutsunderlag

2024-08-26 § 102 Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen.

Delges

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen

Underskrifter

Marita Skog
Kommundirektör

§ 112 Underlag för utökning av budget 2025

Beslut

1. Gemensam överförmyndarnämnd äskar medel för att utöka bemanningen med två årsarbetare under 2025, från 12,4 till 14,4 årsarbetare.
2. Beslutet ersätter överförmyndarnämndens beslut som är fattat 2024-08-26 § 102 Utökad bemanning inom verksamheten.

Sammanfattning av ärendet

Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdares förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser enligt föräldrabalken (1949:381) kap 11. Verksamheten sköter utredningen, samlar uppgifter och skriver fram ärendet till tingsrätten som slutligen fattar beslut.

I uppdraget ingår det att rekrytera, utbilda och tillsätta ställföreträdare till de som inte kan tillvara ta sina egna angelägenheter på grund av sjukdom. Det ingår även i överförmyndarens uppdrag att besluta om samtycke i en rad olika områden så att rättsförluster inte uppstår för huvudmännen.

Gemensam överförmyndarnämnd är en samverkan på sex kommuner; Falun, Borlänge, Ludvika, Smedjebacken, Säter och Gagnef som funnit sedan 2011. Det är ett stort upptagningsområde med ca 170 000 invånare. Det finns idag 1072 huvudmän som har en god man enligt FB 11 kap. 4 §, därtill finns 160 huvudmän har en förvaltare enligt FB 11 kap. 7 §.

Verksamheten hanterar även en stor del barnärenden, idag finns 648 förmynderskapsärenden. Över alla dessa ställföreträdare utövas årlig tillsyn.

I en jämförelse med andra kommuner visar statistiken att Gemensam överförmyndarnämnd har betydligt lägre bemanning än övriga jämförbara kommuner i Sverige. Det ger en ohälsosam arbetsmiljö och det är en utmaning att upprätthålla det lagkrav enligt förvaltningslagen på att beslut skall fattas inom sex månader efter att ett ärende är väckts.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsstöds tjänsteskrivelse daterad 2024-09-19

Skickas till

Falu kommun
Borlänge kommun
Ludvika kommun
Smedjebackens kommun
Gagnefs kommun
Säters kommun

Besöksadress

Humanistgatan 2 b

781 70 Borlänge

Handläggare, telefon, e-post

Överförmyndarchef

Evelina Hillerström

Evelina.hillertrom@borlange.se

Överförmyndare i samverkan

Falun-Borlängeregionen

Underlag för utökning av budget 2025

Förslag till beslut

1. Överförmyndare i samverkan Falun Borlängeregionen äskar medel för att utöka bemanningen med två årsarbetare under 2025, från 12,4 till 14,4 årsarbetare.
2. Beslutet ersätter nämndens beslut som är fattat 2024-08-26 § 102 Utökad bemanning inom verksamheten.

Sammanfattning av ärendet

Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdares förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser enligt föräldrabalken (1949:381) Kap 11. Verksamheten sköter utredningen, samlar uppgifter och skriver fram ärendet till tingsrätten som slutligen fattar beslut.

I uppdraget ingår det att rekrytera, utbilda och tillsätta ställföreträdare till de som inte kan tillvara ta sina egna angelägenheter på grund av sjukdom. Det ingår även i överförmyndarens uppdrag att besluta om samtycke i en rad olika områden så att rättsförluster inte uppstår för huvudmännen.

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är en samverkan på sex kommuner Falun Borlänge Ludvika Smedjebacken Säter och Gagnef som funnit sedan 2011. Det är ett stort upptagningsområde med 170 000 invånare. Det finns idag 1072 huvudmän som har en god man enligt FB kap. 11 4§, därtill finns 160 huvudmän har en förvaltare enligt FB kap. 11 7§.

Verksamheten hanterar även en stor del barnärenden, idag finns 648 förmynderskapsärenden.

Postadress

Överförmyndare i samverkan

Borlängekommun

781 81 Borlänge

Telefon

0243-740 00 (vxl)

Telefax

0243-742 90

E-post

ois@borlange.se

Över alla dessa ställföreträdare utövas årlig tillsyn.

I en jämförelse med andra kommuner visar statistiken att Överförmyndare i samverkan Falun Borlängeregionen har betydligt lägre bemanning än övriga jämförbara kommuner i Sverige. Det ger en ohälsosam arbetsmiljö och det är en utmaning att upprätthålla det lagkrav enligt förvaltningslagen på att beslut skall fattas inom sex månader efter att ett ärende är väckts.

Beskrivning av ärendet

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är i stort behov av att utöka verksamheten för att nå mål och resultat och kunna behålla den höga rättssäkerheten som verksamheten under flera år har hållit. I en jämförelse mellan de kommuner som har samma verksamhetssystem Provisum, och som mycket erfarenhetsutbyte sker mellan, visar en tydlig bild av att Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen ligger långt under bemanningen än jämförbara kommuner.

Vårdkommun för samverkan	Befolkning i samverkan	Ars.-arbetare	om alla hade 170'
Borlänge	170 000	12,40	
Nacka	155 046	9,75	10,69
Sollentuna	153 300	12,00	13,31
Eskilstuna	120 324	15,50	21,90
Södertälje	115 000	9,00	13,30
Gävle	103 000	12,00	19,81
Östersund	97 000	11,80	20,68
Högländets	95 000	10,00	17,89
Mora	85 000	7,00	14
Motala	85 000	9,00	18
Luleå	78 000	9,75	21,25
Sandviken	55 000	6,00	18,55

Av tabellen framgår antal årsarbetare och antal invånare i respektive kommun/samverkan. Den kommun som anges i tabellen är vårdkommun för en samverkan alternativt gemensam nämnd. Nyckeltalen är omvandlade så att i den vänstra tabellen visa en jämförelsen hur många tjänstemän respektive kommun/samverkan skulle ha om alla kommuner/samverkan hade 170 000 invånare.

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Borlängekommun
781 81 Borlänge

Telefon

0243-740 00 (vxl)

Telefax

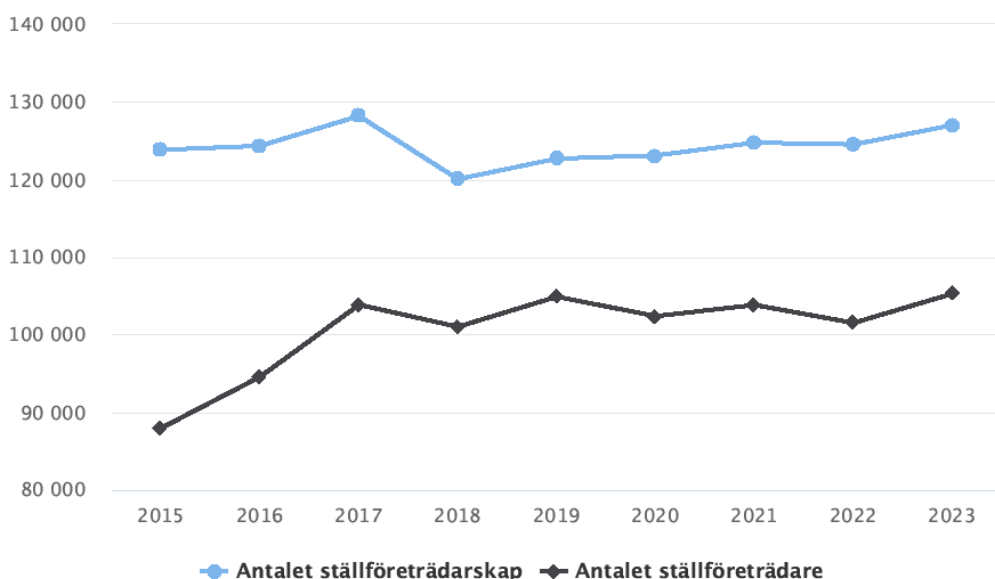
0243-742 90

E-post

ois@borlange.se

Länsstyrelsen samlar årligen in statistik från alla kommuner i Sverige. Av Länsstyrelsen statistik framkommer bilden av en ökning av ärenden i hela landet under dom senaste fem åren. Ökningen antas fortsätta öka då ekonomin i landet har försämrats och fler försätts i skuld både barn och vuxna. Ekonomiskt utnyttjande av utsatta ökar när ekonomin försämras.

Antalet ställföreträdare och ställföreträdarskap

Personalförändring under 2023 och 2024

Under 2023 och 2024 har verksamheten haft en relativt hög personalomsättning. Introduktionstiden för en överförmyndarhandläggare är lång. Handläggare med full delegation får en ökad ärendemängd under en längre tid samtidigt som nya handläggare skall introduceras. Den höga personalomsättningen bidrar till att verksamheten inte når mål med granskningsarbetet samt inte håller lagstadgad handläggningstid på många ärenden. Arbetsmiljön påverkas negativt av den höga personalomsättningen och under våren 2024 har flera sjukskrivningar drabbat tjänstemännen, som sänker servicegraden samt möjligheten att hålla god kvalitet i introduktionen. En negativ spiral har bildats.

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Borlängekommun
781 81 Borlänge

Telefon

0243-740 00 (vxl)

Telefax

0243-742 90

E-post

ois@borlange.se

Utvecklingsarbete

Det finns stora möjligheter och behov av utvecklingsarbete inom verksamheten. Fortsatt arbete med digitalisering är en förutsättning för att nå mål framåt. Förändringsarbete tar dock tid och kräver resurser. Samtliga funktioner i verksamhetssystemet nyttjas inte ännu och det finns fortsatt ett stort behov av kunskapshöjande insatser både för tjänstemän samt de 1350 ställföreträdare som redovisar innan digitaliseringen når full effekt. 2023 fick verksamheten in 26% årsräkningar via e-tjänsten, de bästa kommunerna i landet har 80-90%. Behov av utvecklingsarbete finns på flera områden i verksamheten, rekryteringen är ytterligare ett något eftersatt område.

Servicenivå

Verksamheten hanterar ett stort antal inkommande ärenden i olika former. Vill medborgarna i samverkanskommunerna nå verksamheten är det via Borlänge kommuns servicecenter och via nämnds brevlåda. Statistik från servicecenter visar på att under 2023 kom det in 4777 ärenden till servicecenter. 1898 ärenden hanterades av servicecenter och 2879 ärenden kom till verksamheten och besvarades av tjänstemän.

Det är stor bredd på frågor som kommer in till verksamheten. Det kommer samtal från andra myndigheter, kommuninvånare, anhöriga ställföreträdare och huvudmän. Många av frågorna behöver besvaras av en erfaren handläggare som har full delegation och som är insatt i alla olika frågor verksamheten hanterar.

Statistik 2023

Ett axplock av ärenden från statistiken i verksamhetssystemet Provisum visar att under 2023 har verksamheten hanterat:

408 Anmälningar/ansökningar om god man och förvaltare

471 Uttagsansökningar

118 Utbetalning av försäkringsmedel till barn

223 Omprövning förvaltarskap

66 Fastighetsförsäljningar

131 Bevaka rätt i dödsbo

133 Begäran om entledigande

355 Avslut av akt

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Borlängekommun
781 81 Borlänge

Telefon

0243-740 00 (vxl)

Telefax

0243-742 90

E-post

ois@borlange.se

Granskningsarbetet årsräkningar 2023

Verksamhetens största utmaning är att varje år möta den arbetstopp det är på våren med anmodan, ankomstregistrering och granskning av årsräkning och redovisning för att efter granskning besluta om arvode till ställföreträdarna.

Verksamheten har som mål att granska klart alla inkomna årsräkningar före 1 mars innan sommarsemestrarna i juni. Totalt anmodade verksamheten om 1342 årsräkningar, 1025 inkom i tid före första mars. 240703 var 486 årsräkningar granskade.

Granskningsarbetet har dom senaste åren varit en stor utmaning. Lång introduktionstid för flera nya medarbetare samt stor mängd undermåliga årsräkningar som kräver stora resurser och ett stort antal kompletteringar ligger bakom det dåliga resultatet.

Ökad andel ställföreträdare som redovisar korrekt i e-tjänsten effektiviserar granskningsarbetet och minskar kostnaderna för porto och kuvert när kompletteringsbrev och arvodesbeslut kan expedieras direkt till e-tjänsten.

Verksamheten granskar inte enbart årsräkningar utan även förteckningar och sluträkningar och redogörelser.

Under 2023 granskades 189 förteckningar och 234 sluträkningar och 2620 redogörelser.

Rekrytering ställföreträdare

Verksamhetens viktigaste resurs är dom frivilliga samhällsarbetarna som åtar sig uppdrag som gode män och förvaltare. Under 2023 och 2024 har kön för nyrekryteringar och byten ökat.

Rekryteringskampanjer i sociala medier har gett ett visst inflöde av nya ställföreträdare. Mer insatser behövs. Fortsatta informationskampanjer i olika former för att få in fler nya ställföreträdare samt förändringsarbete med ett nytt digitalt rekryteringsverktyg kräver resurser men är avgörande för att verksamheten skall lyckas nå sina mål. Behovet av nya ställföreträdare är akut.

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Borlängekomun
781 81 Borlänge

Telefon

0243-740 00 (vxl)

Telefax

0243-742 90

E-post

ois@borlange.se

Ärendebeskrivning

Ekonomiska konsekvenser

En utökning med två tjänstemän skulle innebära en kostnadsökning med 1 388 463 kronor.

Ekonomiska konsekvenser vid utökning 2 tjänstemän:

Snittlön handläggare:	660 000
Löneökning? Räknat på 3,3%	681 780
IT - avtal:	6 120 Uppräknat 1,5%
Leasing PC:	3 245 Uppräknat 1,5%
Telefon:	1 486 Uppräknat 1,5%
Friskvård:	1 600
TOT/anställd:	694 232
TOT/ 2 anställda:	1 388 463
Fördelning kostnad per kommun baserat på folkmängd:	
2081 Borlänge:	420 787
2080 Falun:	487 897
2026 Gagnef:	84 833
2085 Ludvika:	214 741
2061 Smedjebacken:	88 761
2082 Säter:	91 445
TOTALT:	1 388 463

Barnperspektivet

Verksamheten ser ett ökat antal inkomna ärenden gällande underåriga. Verksamheten hanterar ett stort antal olika ärendetyper gällande underåriga såsom ärenden gällande överförmyndarens samtycke till särskilda förvaltningsåtgärder, försäljning/köp av fastighet/bostadsrätt och avskriften, uttag från överförmyndarspärret konto och utredningar om förmyndares lämplighet.

Det har skett en tydlig ökning av ärenden där förmyndares lämplighet utreds. Verksamheten får idag i större utsträckning kännedom, från andra aktörer, att underårig utsatts för brott och att skadestånd ska betalas ut. I dessa ärenden måste överförmyndaren bedöma om förmyndaren är lämplig att förvalta skadestånden och om medlen ska sättas in på överförmyndarspärret konto. Verksamheten

Postadress	Telefon	Telefax	E-post
Överförmyndare i samverkan Borlänge kommun 781 81 Borlänge	0243-740 00 (vxl)	0243-742 90	ois@borlange.se

får även kontinuerligt in ärenden där underårig utsatts för brott att förmyndare. I dessa ärenden krävs en mer ingående utredning för att bedöma om förmyndarna fortsatt är lämpliga. Om överförmyndaren inte bedömer att förmyndare är lämplig startar en process i tingsrätten om eventuellt entledigande samt förordnade av ny ställföreträdare. Dessa utredningar är normalt sätt väldigt känsliga för inblandade parter och tidskrävande för handläggaren.

För att vidta rätt åtgärder, i ärenden gällande underåriga, krävs att verksamheten arbetar för ett ökat samarbete med socialtjänsterna i de kommuner som ingår i vår samverkan. I vissa ärenden är det inte nödvändigt för överförmyndarnämnden att agera om socialtjänsten vidtar åtgärder. Det kan exempelvis handla om socialtjänsten ansöker om att en särskild förordnad vårdnadshavare ska förordnas så är det inte nödvändigt för överförmyndaren att ansöka om att en särskild förordnad förmyndare förordnas. Vidare har socialtjänsten ofta information som bör tillföras vår utredning.

I många ärenden gällande underåriga saknas det tydlig praxis och en bedömning av det enskilda ärendet måste ske. För att på ett bra sätt klara av att handlägga ärende gällande underåriga krävs en hög kompetens från handläggaren både i bemötande av berörda parter och i den faktiska handläggningen av ärendet. Det är ett resurskrävande arbete på flera områden och rätt kompetens i verksamheten måste säkerställas.

Evelina Hillerström
Överförmyndarchef

Eva Bjurling
Förvaltningschef

Beslutet skickas till

*Falun
Borlänge
Ludvika
Smedjebacken
Gagnef
Säter*

Postadress
Överförmyndare i samverkan
Borlängekomun
781 81 Borlänge

Telefon
0243-740 00 (vxl)

Telefax
0243-742 90

E-post
ois@borlange.se

Kf § 8 Reviderad budget 2025

KS2024/0409

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2025 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2025 per nämnd, totalt belopp uppgår till 847 652 000 kr.
2. Fastställa investeringsbudget för 2025 med belopp på 158 100 000 kr
3. Fastställa finansiella mål för 2025.

Ajournering

Mötet ajourneras 10.55-11.05

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2025 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2025. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2024 samt nya äskanden. Budget för 2025 baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallas prislappsmodellen.

Förslag till reviderad budget för 2025 har framtagits med en ny skatteunderlagsprognos per 2024-10-03. De förväntade intäkterna för år 2025 beräknas uppgå till 867,3 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 2,5 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2024-04-26 som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Målet på 11 258 invånare per 1 november 2024 ligger kvar på samma nivå som beslutad budget per juni och utgör beräkningsgrund för reviderad budget 2025. Det finns dock risk för att målet inte uppnås. SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen i juni 2024 och prognosen år 2024 för Säter är 11 226 invånare. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 231. Om befolkningen per 1 november hamnar på denna nivå skulle det innebära minskade intäkter med ca 2 mkr.

Förslag till ny driftsbudgetram per nämnd för reviderad budget 2025 uppgår till 847,7 mkr, vilket är en ökning med totalt 4,3 mkr från beslutad budget på 843,4 mkr.

Ks § 142 forts

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 23 mkr, där Socialnämnden äskar 18,9 mkr, Samhällsbyggnadsnämnden 2,4 mkr, Miljö- och byggnämnd 0,9 mkr och Kommunstyrelsen 850 tkr.

Kostnader för pensioner har minskat med 0,2 mkr, där utbetalda pensioner har ökat med 1,0 mkr medan pensionsförsäkringar har minskat med 1,2 mkr.

Om alla inkommande äskanden på 23 mkr skulle medges kommer kommunens kostnader att vara högre än de förväntade intäkterna och skulle innebära ett underskott på -1,9 mkr. Därför behöver justeringar och anpassningar göras för reviderad budget.

I beslutad budget per juni fanns extra äskanden inom Kommunstyrelsen på 2,4 mkr och ökningar gjordes inom Barn- och utbildningsnämnden med 10,2 mkr för interkommunala kostnader, personalkostnader samt ökade kostnader för lokaler, städning och kost.

Förslaget är att nya äskanden i reviderad budget inte medges för Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och byggnämnd och Kommunstyrelsen samt att Kommunstyrelsens äskande i beslutad budget i juni återläggs. Effektiviseringar/besparingar föreslås för Socialnämnden med 7 mkr och för Barn- och utbildningsnämnden med 5 mkr.

Förslaget till justeringar i reviderad budget (belopp i tkr):

Nämnd/sector	Belopp	Kommentar
SBN	2 400	Äskanden i reviderad budget medges ej
MBN	900	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	850	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	2 400	Äskanden i beslutad budget per juni återläggs
SN	7 000	Effektiviseringar/besparingar
BUN	5 000	Effektiviseringar/besparingar
Total	18 550	

Förslag till investeringsramar för år 2025 uppgår till 158,1 mkr, vilket är en ökning med 2 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Ökningen är tillägg för Miljö- och byggnämnd.

Ks § 142 forts

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2025 att årets resultat för 2024 beräknas uppgå till 16,7 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 26,0 mkr. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% av skattetäkter och generella bidrag/utjämningsberäknas kunna uppnås med en ökning av uttag av pensioner med 1,8 mkr till totalt 10,3 mkr.

Säters kommun Reviderad budget 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2025 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2025 per nämnd, totalt belopp uppgår till 847 652 000 kr.
2. Fastställa investeringsbudget för 2025 med belopp på 158 100 000 kr
3. Fastställa finansiella mål för 2025.

Ärendebeskrivning

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2025 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2025. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2024 samt nya äskanden. Budget för 2025 baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallas prislappsmodellen.

Förslag till reviderad budget för 2025 har framtagits med en ny skatteunderlagsprognos per 2024-10-03. De förväntade intäkterna för år 2025 beräknas uppgå till 867,3 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 2,5 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2024-04-26 som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Målet på 11 258 invånare per 1 november 2024 ligger kvar på samma nivå som beslutad budget per juni och utgör beräkningsgrund för reviderad budget 2025. Det finns dock risk för att målet inte uppnås. SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen i juni 2024 och prognosen år 2024 för Säter är 11 226 invånare. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 231. Om befolkningen per 1 november hamnar på denna nivå skulle det innebära minskade intäkter med ca 2 mkr.

Förslag till ny driftsbudgetram per nämnd för reviderad budget 2025 uppgår till 847,7 mkr, vilket är en ökning med totalt 4,3 mkr från beslutad budget på 843,4 mkr.

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 23 mkr, där Socialnämnden äskar 18,9 mkr, Samhällsbyggnadsnämnden 2,4 mkr, Miljö- och byggnämnd 0,9 mkr och Kommunstyrelsen 850 tkr. Kostnader för pensioner har minskat med 0,2 mkr, där utbetalda pensioner har ökat med 1,0 mkr medan pensionsförsäkringar har minskat med 1,2 mkr.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Om alla inkommande äskanden på 23 mkr skulle medges kommer kommunens kostnader att vara högre än de förväntade intäkterna och skulle innebära ett underskott på -1,9 mkr. Därför behöver justeringar och anpassningar göras för reviderad budget.

I beslutad budget per juni fanns extra äskanden inom Kommunstyrelsen på 2,4 mkr och ökningar gjordes inom Barn- och utbildningsnämnden med 10,2 mkr för interkommunala kostnader, personalkostnader samt ökade kostnader för lokaler, städning och kost.

Förslaget är att nya äskanden i reviderad budget inte medges för Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och byggnämnd och Kommunstyrelsen samt att Kommunstyrelsens äskande i beslutad budget i juni återläggs. Effektiviseringar/besparingar föreslås för Socialnämnden med 7 mkr och för Barn- och utbildningsnämnden med 5 mkr.

Förslaget till justeringar i reviderad budget (belopp i tkr):

Nämnd/sector	Belopp	Kommentar
SBN	2 400	Äskanden i reviderad budget medges ej
MBN	900	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	850	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	2 400	Äskanden i beslutad budget per juni återläggs
SN	7 000	Effektiviseringar/besparingar
BUN	5 000	Effektiviseringar/besparingar
Total	18 550	

Förslag till investeringsramar för år 2025 uppgår till 158,1 mkr, vilket är en ökning med 2 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Ökningen är tillägg för Miljö- och byggnämnd.

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2025 att årets resultat för 2024 beräknas uppgå till 16,7 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 26,0 mkr. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% av skattetäkter och generella bidrag/utjämning beräknas kunna uppnås med en ökning av uttag av pensioner med 1,8 mkr till totalt 10,3 mkr.

Bilaga

Säter kommun - Reviderad budget 2025

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Förslag Reviderad budget 2025

Säter kommun

2024-10-15

**SÄTERS
KOMMUN**

Innehåll

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	3
3	Budgetprocess och resursfördelning.....	4
4	Samhällsekonomisk utveckling	6
5	Kommuners ekonomiska förutsättningar	8
6	Säters kommuns förutsättningar	9
6.1	Förväntade intäkter	10
6.2	Befolkning och demografi	11
6.3	Budgetförutsättningar kostnader	12
6.4	Nettokostnadsavvikelse	15
7	God ekonomisk hushållning.....	17
8	Säters kommuns vision och strategiska mål.....	18
8.1	Vision	18
8.2	Strategiska mål 2024-2027	19
9	Finansiella mål	20
9.1	Resultatmål.....	20
9.2	Investeringar med mål för självfinansieringsgrad	21
9.3	Skuldsättning	22
9.4	Pensionsförvaltning	23
10	Driftbudgetramar per nämnd/sector	23
11	Investeringsbudget per nämnd/sector	26
12	Finansiella rapporter	27
12.1	Resultaträkning	27
12.2	Balansräkning	28
13	Tidplan budget 2025	29

1 Inledning

Budget 2025 baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Budgetdokumentationen syftar till att skapa förståelse för de olika faktorer som påverkar det ekonomiska läge som råder i Sveriges kommuner och Säters kommun. Budgetförutsättningarna för år 2025 beskrivs i underlaget utifrån de faktorer som påverkar världen, Sverige och Sveriges kommuners ekonomiska läge. Information till budgetdokument kommer från SKR, SCB, Kolada och från Kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning” (beslutad 2022-12-01) samt dokument för kommunfullmäktiges beslut av vision och strategiska mål 2024-2027.

2 Sammanfattning

Säters kommun strävar efter ekonomisk stabilitet samtidigt som vi vill upprätthålla åtaganden och möjliggöra framtidssatsningar, fokusera på hållbar utveckling, medborgarservice samt uppfylla de strategiska målen för en inkluderande och trivsamt kommun. Detta ska kommunen uppfylla samtidigt som kostnader inklusive räntor och pensioner har ökat betydligt de senaste åren. Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen har omvärldsfaktorer stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer och resultatreserver. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen och de finansiella målen uppnås. Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen. Reglerna för balanskravet beskriver hur balanskravsresultatet skall beräknas samt anger hur ekonomiska underskott skall beräknas och regleras.

Kommunen har också ett åtagande för pensioner som förväntas öka avsevärt när stora åldersgrupper födda under 1950-, och 1960-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters energiverk.

Investeringsbehoven är höga, särskilt för lokaler, infrastruktur och digitalisering, vilket kräver anpassning och prioriteringar för att inte överbelasta den kommunala ekonomin. Låneskulden har ökat kraftigt och förväntas öka ytterligare, vilket påverkar räntekostnaderna. För detta har kommunen och dess bostadsbolag infört ett tak för skuldsättning samt att kommunen har mål på självfinansieringsgrad för att hantera kommande investeringsbehov.

Säterbostäder AB, kommunens bostadsbolag, förväntas visa positiva resultat.

Förväntade intäkter för kommunen beror på befolkningsutveckling, skatteunderlag, utjämningsystemet och statliga anslag. Finansiella resultatmål innebär att behålla viss procentandel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung för att täcka investeringar och ökade lånebehov. Kommunen behöver anpassa kostnaderna till de förväntade intäkterna.

3 Budgetprocess och resursfördelning

Fördelningen av medel till verksamheterna utgår ofta från tidigare års ramar och resultat. Till detta har det lagts till, eller dragits ifrån. Våldigt förenklat kan man säga att om verksamheten har haft ett överskott har dess budgetram minskats, och om den har haft ett underskott har den ökat – eller så har det tagits ett beslut om att verksamheten måste göra en besparing.

Budget för 2025 baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. I stället för att som tidigare fördela utifrån tidigare ramar med "budget-på-budget", görs en preliminär fördelning utifrån vad verksamheterna bör kosta. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten –det som kallas en "teknisk ram".

Prislappen utgår ifrån standardkostnaden i kostnadsutjämnningen. Kommunens standardkostnad är det som till exempel en grundskoleelev "borde" kosta utifrån de förutsättningar kommunen har. Standardkostnaden är den teoretiska kostnad som kommunen (enligt systemet) bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Rikets standardkostnad kommer från inrapporterade räkenskapssammandrag (RS) två år före. Kommunens samtliga verksamheter omfattas av prislappsmodellen.

Det är dock inte alla verksamheter som omfattas av kostnadsutjämnningssystemet, bara det som brukar kallas "obligatorisk verksamhet". Dit hör förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, ordinärt- och särskilt boende. LSS har en egen utjämnung.

Övriga verksamheter har ingen egen modell i utjämnningen och för dessa kan man antingen välja att:

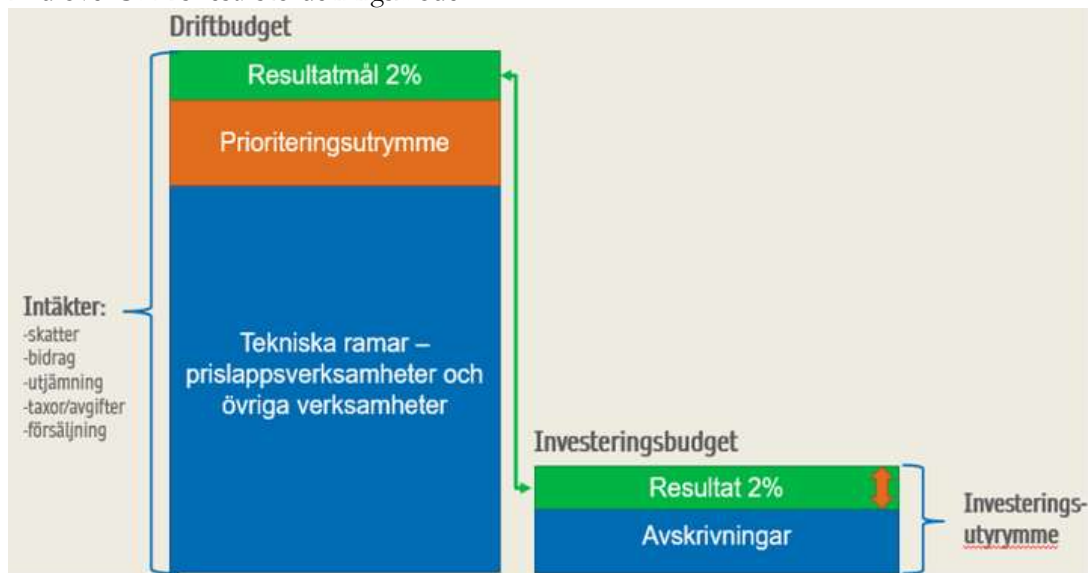
- a) göra som tidigare
- b) budgetera efter mest lika kommuners eller
- c) lika stora kommuners kostnader

Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Bild över SKR:s resursfördelningsmodell:

Kommunens intäkter förändras inte med prislappsmodellen. Den ger ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer. Det som ändras är att politiken får ett kraftfullare verktyg för att bedöma vad som är grundkostnaden för verksamheterna och hur stort utrymme man har till sitt förfogande för att göra satsningar/prioriteringar.

Prislappsmodellen har sitt ursprung i ett projekt som SKR (Sveriges kommuner och regioner) genomförde med Malå kommun. Modellen togs ursprungligen fram för att tydliggöra hur kommunens befolkningsförändringar direkt påverkar vilken verksamhet man har möjlighet att finansiera utan att tära på ekonomin. Ett andra syfte handlade om att tydliggöra vilket utrymme som fanns för politiken att använda för prioriteringar dvs de satsningar man ville kunna göra på prioriterade frågor och samtidigt hålla sig inom ramen för ekonomi i balans.

Säter kommun deltar sedan augusti/september 2023 i SKR:s projekt Resursfördelningsmodell baserat på prislappar.

4 Samhällsekonomisk utveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade en ny skatteunderlagsprognos den 3 oktober 2024. I cirkulär 24:43, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar SKR planeringsförutsättningar för regioner och kommuner för åren 2024-2028.

Jämfört med den prognos SKR presenterade i augusti 2024 i Aktuell Ekonomi 24:38 visar nu prognosen för skatteunderlaget en något högre ackumulerad utveckling fram till 2028. Prognosen för skatteunderlaget ligger i linje med det historiska genomsnittet under prognosperioden sammantaget. Sammantaget blir den svenska tillväxten svag i år. Trots klart starkare tillväxt kommande två år dröjer det innan ekonomin helt har lämnat lågkonjunkturen bakom sig

Återhämtning i sikte, men den ser ut att bli långsam

- Återhämtning av den svenska ekonomin påbörjas i vinter.
- Arbetsmarknaden stärks men det dröjer innan arbetslösheten minskar.
- Tillfälligt svag ökning av skatteunderlaget i år återhämtar sig nästa år.

SKR:s bedömning av utfall över svensk ekonomi sedan sommaren är att lågkonjunkturen har nått sin botten. Framåtblickande indikatorer visar stigande optimism bland de svenska hushållen. En alltmer expansiv ekonomisk politik bidrar. Riksbanken har sänkt styrräntan tre gånger i år och signalerar fler sänkningar både i år och nästa. KPIF-inflationen har sedan juni i år legat under 2 procent vilket är Riksbankens inflationsmål. Regeringen har också skiftat fokus och presenterade i september en expansiv budget för att bland annat lyfta ekonomin ur rådande lågkonjunktur.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	-0,1	0,9	3,1	2,4	1,8	1,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,4	0,1	1,2	1,4	1,0	0,6
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,6	8,2	8,1	7,8	7,6	7,6
Befolkning, 15-74 år	0,6	0,1	0,4	0,4	0,4	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	4,2	4,7	5,2	4,7	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,8	4,0	3,2	3,5	3,4	3,4
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	4,1	3,5	3,5	3,4	3,4
Inflation, KPIF	6,0	1,8	1,7	1,9	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,8	0,6	1,6	2,2	2,2
Inflation, KPI, juni	9,3	2,6	0,6	1,5	2,2	2,2
Prisbasbelopp, tusental kronor	52,5	57,3	58,8	59,1	60,0	61,3
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	2,75	2,00	2,00	2,15	2,30

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Än syns inte någon uppgång för hushållens konsumtion i utfallen men SKR förväntar att uppgången kommer till vintern, drivet av högre reallöner, en ökning av de disponibla inkomsterna, efter skatt och ränteutgifter, samt den groende framtidsstron. Detta driver inledningsvis den svenska konjunkturåterhämtningen. Under nästa år bidrar även något starkare tillväxt för exporten. Återhämtningen i Europa väntas gå trögt och tillväxten där bedöms lyfta senare än i Sverige.

Stark ökning för skatteunderlaget i reala termer 2025

I år ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,7 procent, men nästa år växlar ökningstakten upp. Som genomsnitt under perioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent).

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,9	3,7	4,3	4,6	4,3	4,1
Regelförändringar*	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,8	4,0	4,6	4,5	4,3	4,1
Prisutveckling	6,7	4,2	-0,3	2,6	2,7	3,3
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,2	4,9	2,2	1,6	0,7

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Källa: Skatteverket och SKR

Att inflationen i år växlat ned rejält jämfört med föregående års höga inflationstakt medför långsammare ökning av prisbasbeloppen kommande år. Speciellt blir ökningarna små 2026 och 2027, då KPI-inflationen beräknas bli låg 2025 och 2026.

Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft årligen beräknas öka framöver, efter två år av nedgång. Speciellt stark blir den reala uppgången 2025. Förutom att priser stiger långsammare faller pensionskostnaderna då, en stor kontrast mot de stora ökningarna föregående år. Den viktigaste faktorn är prisbasbeloppet och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld. Detta ger generellt en positiv inverkan på kommuners och regioners resultat 2025.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

Utveckling	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Genomsnitt 10 år	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Årlig ökning	4,8	4,0	4,6	4,8	4,3	4,1
Differens	0,4	-0,5	0,1	0,3	-0,2	-0,4

Källa: Skatteverket och SKR

5 Kommuners ekonomiska förutsättningar

Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg

Nya beräkningar av kommunernas pensionskostnader är i linje med de föreslagna PO avseende 2024 och preliminärt PO för 2025, som gjordes i april. För år 2025 beräknar SKR ett preliminärt genomsnittligt PO-pålägg på 41,4 procent i kommunerna. Det innebär en minskning med 5,8 procentenheter jämfört med genomsnittligt PO-pålägg för 2024. Beräkningen är preliminär och inflationsutvecklingen en faktor som har stor betydelse för kostnaderna för kommunernas avtalspensioner. Övriga delar bestående av lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42 procent) och avtalsförsäkringar (0,20 procent) är preliminärt oförändrade. Minskningen i genomsnittligt PO-pålägg beror på pensionskostnadernas nedgång.

Beräkningarna över pensionskostnader som ingår i PO-pålägget är ett genomsnitt för alla kommuner. Pensionskostnaderna varierar kraftigt i enskilda kommuner. Det är därför angeläget att kommunerna ser på sina egna kostnader. Det gäller särskilt för de kommuner som har försäkringslösningar, då dessa beräknas på annat sätt.

Tabell 4. PO-pålägg och prognos över avtalspensioner

Procent av lönesumman

Kommuner	2023	2024	2025	2026	2027
Avtalspensioner*	13,0	15,6			
Avtalspensioner prognos			9,8	8,2	8,9
PO-pålägg	44,5	47,2	41,4		

*Underlag för beräknad genomsnittligt PO-pålägg

Källa: SKR

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I SKR:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar och PO-pålägg) samt prisförändringar på övrig förbrukning.

I tabell 5 redovisas SKR:s senaste bedömning av prisindex för kommunal verksamhet (PKV) under perioden 2024–2028. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler. Jämfört med prognosen från augusti och april innebär dessa beräkningar en minskning av PKV för 2024 och 2025, och en höjning 2026. Ackumulerat innebär detta en mycket liten revidering till och med 2027. Inflationsantagandet revideras ner marginellt 2024, vilket får en mycket liten effekt på PKV. Resten av perioden är inflationsantagandet i princip detsamma som i augusti.

Tabell 5. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	5,5	-1,0	3,2	3,1	3,8
Övrig förbrukning	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	4,6	0,0	3,0	2,9	3,4

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabell 6 beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekt. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabell 5. Utan påverkan av tjänstepensionerna blir utvecklingen av PKV mycket jämn under åren. Revideringarna av prognosen från april är så små att de inte syns då PKV avrundas till en decimal.

Tabell 6. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4
Övrig förbrukning	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	3,1	3,2	3,2	3,1	3,1

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

6 Säters kommuns förutsättningar

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Sätersbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters Energiverk.

6.1 Förväntade intäkter

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning och statens anslag till detta.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämningsen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktsbereäkningen på prognoser för det framtida utfallet.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör beräkningar av kommunernas skatteintäkter och utfall i den kommunalekonomiska utjämningsen. Prognoserna publiceras fem gånger om året: i februari, april, augusti, månadsskiftet september/oktober samt december. Kommunen använder sig av de prognoser som görs av SKR. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall.

Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03 ligger till grund för reviderad budget 2025 och innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämningsen för år 2025 med 2,5 mkr till 867,3 mkr jämfört med beslutad budget per juni 2024 på 864,8 mkr som baserades på skatteunderlagsprognosen per 2024-04-26. Från 2025 har kommunen en förändrad skattesats med en minskning på -0,01 till 22,31.

Skatteintäkter, generella bidrag/utjämningsen 2025-2028, skatteunderlagsprognos 2024-10-03:

Skatteunderlagsprognos	Budget	Plan	Plan	Plan
2024-10-03	2025	2026	2027	2028
Inkomstutjämningsen	162,3	172,3	180,1	186,9
Kostnadsutjämningsen	5,9	6,0	6,1	6,3
Regleringspost	29,5	25,4	19,1	14,8
LSS-utjämningsen	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Fastighetsavgift	42,2	42,2	42,2	42,2
	233,9	239,9	241,5	244,2
Skatteintäkter	630,6	659,0	686,0	713,0
Slutavräkning innevarande år	2,8	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
	633,4	659,0	686,0	713,0
Total	867,3	898,9	927,5	957,2

6.2 Befolkning och demografi

Befolkningsutvecklingen i Säters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad.

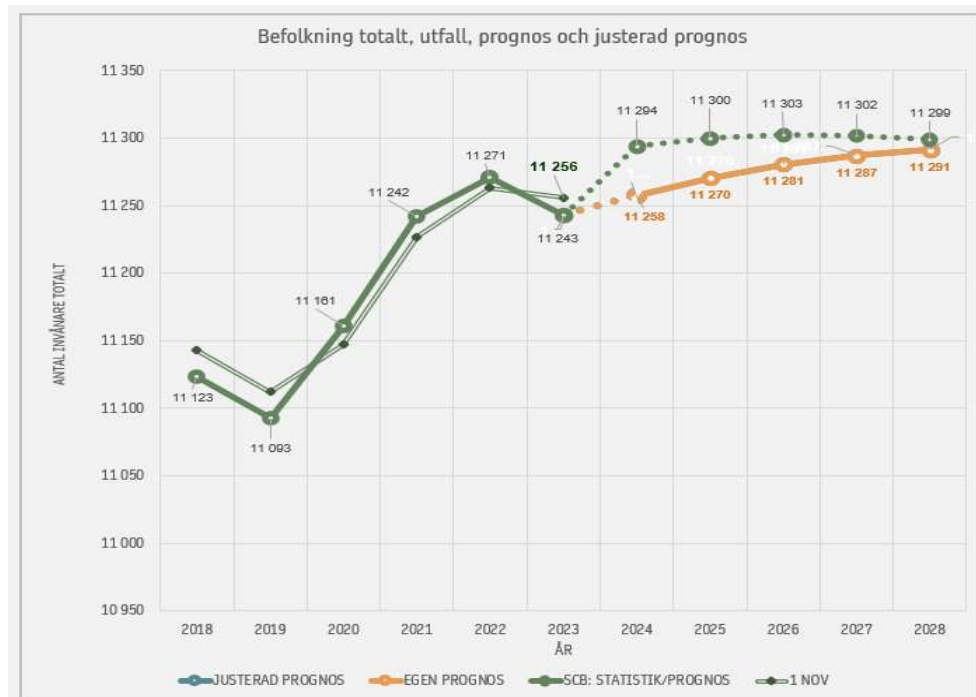
Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och under 2021 med 81 personer samt med 29 personer under 2022 till 11 271 invånare. Säters befolkning minskade sedan under 2023 med 28 personer till 11 243. Enligt SCB:s officiella siffror för befolkningsutvecklingen år 2024 har Säters befolkning minskat under första kvartalet och sedan ökat under andra kvartalet. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 231.

Ny befolkningsprognos för kommunen har erhållits under april 2024. Beräkningsgrunden uppgår till 11 258 invånare för budget 2025.

Nedan visas befolkningsprognosen för Säters kommun 2025-2028 per åldersgrupp:

Budgetår	0-19	20-64	65+	Totalt
2025	2 493	5 649	3 116	11 258
2026	2 493	5 631	3 146	11 270
2027	2 488	5 627	3 166	11 281
2028	2 487	5 609	3 191	11 287

Befolkning med utfall, prognos från SCB från 2022 samt egen prognos för Säters:

Antal invånare med utfall per 31 december och per 1 november samt prognos (SCB:s prognos från 2022 och egen prognos)

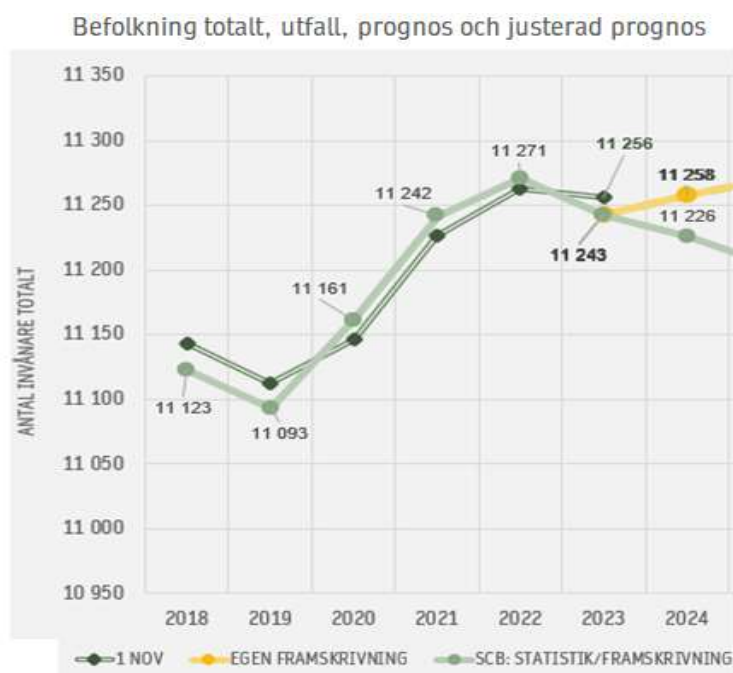

För reviderad budget 2025 ligger målet kvar på samma nivå med prognos på 11 258 invånare per 1 november 2024, dvs samma beräkningsgrund används för reviderad budget.

Det finns dock risk för att målet inte uppnås. SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024 och prognosen år 2024 för Säter är 11 226 invånare. Om befolkningen per 1 november hamnar på nuvarande nivå skulle det innebära minskade intäkter med ca 2 mkr, vilket motsvarar ca 77 tkr per invånare.

Översyn av befolkningsprognos behöver göras i kommande budgetarbete inför budget 2026 och framåt utifrån SCB:s nya framskrivning samt att det också är viktigt att ta hänsyn till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter.

Befolkning med utfall, framskrivning från SCB per juni 2024 samt egen prognos för Säter:

Antal invånare med utfall per 31 december och per 1 november samt prognos (SCB:s framskrivning per juni 2024 och egen prognos)

6.3 Budgetförutsättningar kostnader

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige fastställer budgetförutsättningar och beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

Personalomkostnader

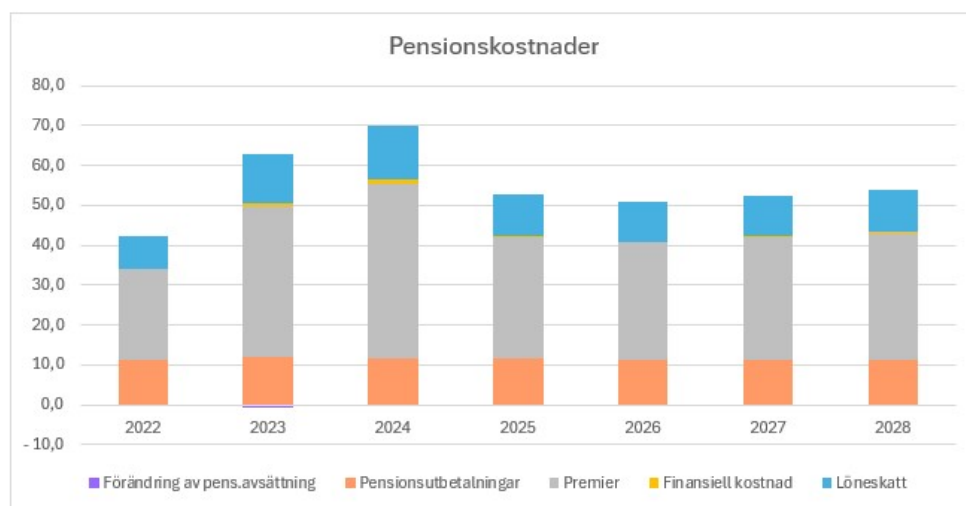
SKR ger rekommendationer för personalomkostnadspålägg (PO) per år för budgetändamål. De lagstadgade arbetsgivaravgifterna beräknas vara oförändrade och uppgår fortsatt till 31,42 procent. PO-pålägg enligt SKR:s prognos per 2024-02-26 utgör 42,02 procent. I SKR:s prognos per april beräknas PO-pålägg år 2025 bli lägre och uppgå till 41,4 procent.

SKR PO-pålägg i procent	2025	2026	2027	2028
PO-pålägg enligt SKR (per 2024-02-26)	42,02	40,92	40,52	40,52

PO-påslaget är lägre för kommunen än den generella rekommendationen från SKR och sätts utifrån den beräkning av PO som erhålls från Skandia i samband med prognosen för pensionskostnader. Prognosen från Skandia är per 2023-12-31 och utgör beräkningsgrund för budgetbehov 2025-2028 inom kommunen. PO-påslaget är 39,92 för 2025.

Kommunens prognos PO-pålägg i procent	2025	2026	2027	2028
PO-pålägg för Säter (per 2023-12-31)	39,92	39,32	39,52	39,52
varav arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42	31,42
varav pension/avgifter	8,5	7,9	8,1	8,1

Pensionskostnader Säter kommun enligt prognos från Skandia är per 2024-08-31:

Kommunens kostnader för pensioner ökade dramatiskt under 2023 och främst under 2024. Enligt pensionsprognosen från Skandia ökade kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 20 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 49%. För 2024 ökar kostnaderna med 9 mkr, vilket motsvarar en ökning med ca 14%. För 2025 beräknas pensionskostnaderna minska med ca 16 mkr (23%) samt minskar 2026 med 4 mkr (7%).

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

PO-påslaget minskar 2025 vilket gör att totalt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inklusive PO-pålägg blir betydligt lägre. Vid beräkning av budgetbehov 2025-2028 har SKR:s prognos per 2024-02-26 använts som beräkningsgrund. Beräknat exklusive förändringar av PO-pålägg beräknas arbetskraftskostnaderna öka med 3,4 % och övrig förbrukning beräknas öka med 2,5 % för 2025.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2024-02-26)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,9	3,4	3,3	3,3
Övrig förbrukning	4,0	3,0	2,5	2,5	2,5
Prisförändring, %	3,8	3,6	3,1	3,1	3,1

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022 och 2023 samt har fortsatt att öka under 2024. Extern räntesats är beräknad till 4 % för 2025.

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader är satt till 2,0 % för 2025.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskriven och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll. Fördelningen mellan avsatta medel för underhåll och ersättningsinvestering behöver klargöras ytterligare. I avvaktan på detta bör avsättningen för underhåll ligga kvar på nuvarande nivå 80 kr/kvm.

Avgifter

Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi. De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

6.4 Nettokostnadsavvikelse

- Vad kostar verksamheterna i vår kommun?
- Vart är vi på väg?
- Hur ser det ut i förhållande till andra kommuner?

För politiker, tjänstepersoner och allmänhet kan det vara intressant att analysera kostnaderna i den egna kommunen.

Jämförelser med andra kommuner bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tid kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) samlas olika nyckeltal för kommuners och regioners alla verksamheter. Kolada är en öppen och gratis databas för kommuner och regioner. Med drygt 6 000 nyckeltal tillgängliga i databasen har den ett brett utbud av mått som är lämpliga för jämförelser och analyser i kommunsektorn.

Kolada är en tjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening bildad av staten och Sveriges Kommuner och Regioner i samarbete, och förvaltar och utvecklar Kolada, främjar jämförelser mellan kommuner och regioner samt främjar analyser av kommuners och regioners verksamheter och förhållanden.

Begreppsdefinitioner:

- Nettokostnad: Verksamhetens nettokostnad är vad verksamheten faktiskt kostar med hänsyn till verksamhetens intäkter.
- Nettokostnadsavvikelse: Nettokostnadsavvikelse är differensen mellan referenskostnaden för en verksamhet och faktisk nettokostnad för en verksamhet i en viss kommun.
- Referenskostnad: Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet samt med hänsyn taget till respektive kommuns strukturella förutsättningar. Referenskostnaden rör sig relativt andra kommuner då den beror på kostnadsutvecklingen i rikets alla kommuner.

Nettokostnadsavvikelsen för Säter jämför nettokostnaden med referenskostnaden, dvs statistiskt förväntad kostnad utifrån Säter kommuns demografi och förutsättningar. Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge på grund av hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Nettokostnadsavvikelsen presenteras i procent eller i miljoner kronor.

Diagram: Nettokostnadsavvikelse i % för Säters kommun (Kolada) år 2019-2022

Avvikelse i procent per år per verksamhet

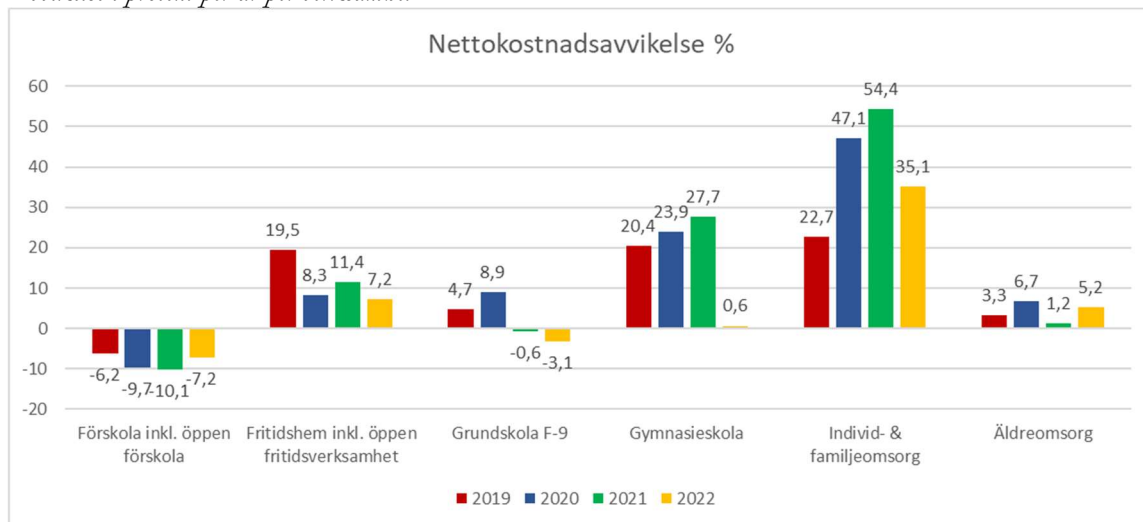
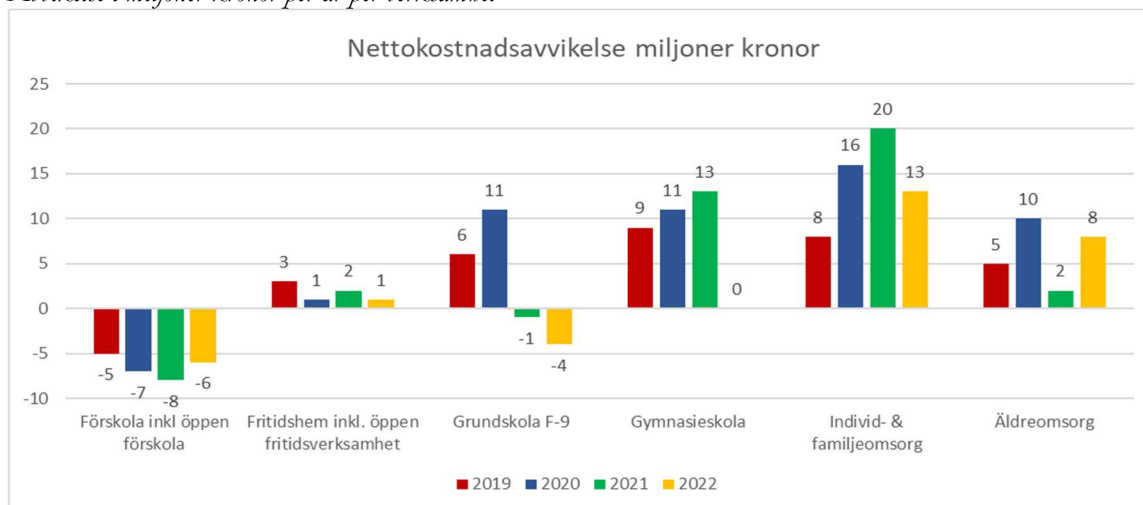

Diagram: Nettokostnadsavvikelse i miljoner kronor för Säters kommun (Kolada) år 2019-2022

Avvikelse i miljoner kronor per år per verksamhet

Nettokostnadsavvikelse i miljoner kronor för 2022:

- Inom förskolan (inkl öppen förskola) är avvikelsen -6 mkr.
- Fritidshem (inkl öppen fritidsverksamhet) har en avvikelse på +1 mkr.
- Inom grundskolan är avvikelsen -4 mkr. Det kan dock vara svårt att särskilja vissa kostnader inom grundskola/fritidshem.
- Gymnasieskola har en avvikelse med +/-0 mkr.
- Avvikelsen inom individ- och familjeomsorg är +13 mkr.
- Äldreomsorgen har en avvikelse från nettokostnad med +8 mkr.

Viktigt att tänka på är att nettokostnadsavvikelse och budgetavvikelse inte är samma sak. Nettokostnaderna är de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under åren. Budgetavvikelsen är som det låter, dvs avvikelse mot lagd budget. Detta betyder att politiska satsningar medför att verksamheter får kosta mer än vad som är beräknat utifrån Säters kommuns förutsättningar.

7 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

Resultatreserver

Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033, på samma sätt som tidigare med utgångspunkt i "att utjämna intäkter över en konjunkturcykel". Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver RER/RUR tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Resultatreserv (RER)

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning. Reserveringen är begränsad till 5 procent av skatter och statsbidrag.

RUR (Resultatutjämningsreserv)

Säters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Resultatutjämningsreserven kan användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget.

Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda:

- den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren
- ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

8 Säters kommuns vision och strategiska mål

8.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

8.2 Strategiska mål 2024-2027

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

- Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.
- Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.
- Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

- Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.
- Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.
- Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

- Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.
- Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.
- Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.
- Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

9 Finansiella mål

9.1 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade investeringsbehov de kommande åren och ökat lånebehov.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Kommunens resultatmål anpassas så att en jämn utveckling av kommunens nettokostnad för verksamheten kan uppnås.

Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål från 2025:

På grund av det ansträngda ekonomiska läget under 2023 och framför allt under 2024 har resultatnivån behövts anpassas och planeras över en längre tidsperiod för att sedan successivt öka årsvis. Arbete med budget i balans och framtagning av besparingsåtgärder påbörjades under 2023 och har fortsatt under 2024 samt kommer att fortsätta även 2025.

Till reviderad budget 2025 har äskande inkommit med totalt 23 mkr. Om alla inkommande äskanden på 23 mkr skulle medges kommer kommunens kostnader att vara högre än de förväntade intäkterna och skulle innebära ett underskott på -1,9 mkr. Därför behöver justeringar och anpassningar göras. Till reviderad budget för 2025 har justeringar på 18,6 mkr föreslagits och kostnaderna ökar då med ca 4,3 mkr jämfört med beslutad budget i juni.

Budget för årets resultat uppgår till 16,7 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 26,0 mkr och utgör 3% av skattetakter och generella bidrag/utjämning. Långsiktigt mål på minst 3% för justerat resultat beräknas kunna uppnås genom en ökning av uttag av pensioner med 1,8 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Totalt uttag av pensionsmedel ligger på en högre nivå och uppgår till totalt 10,3 mkr.

I resursfördelningsmodellen sätts resultatmålet utifrån årets resultat. Nivån på resultatmålet påverkar budgetram och investeringsutrymme.

9.2 Investeringar med mål för självfinansieringsgrad

Investeringar:

Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar.

Exempel på investeringsbehov:

- Lokalöversyn
- Underhåll på befintliga lokaler
- Anläggningar vatten och avlopp
- Infrastruktur
- Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprognos för Säters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet.

I resursfördelningsmodellen läggs samtliga planerade investeringar in med belopp och beräknad avskrivningstid samt koppling görs till respektive verksamhet och strategiskt mål. I modellen görs uppdelning av investeringar på skattefinansierat och taxefinansierat. Det finns också möjlighet att specificera vilka investeringar som avses att självfinansieras eller som behöver lånefinansieras genom klassificering av mindre/större investeringar som har kort respektive lång avskrivningstid.

Resursfördelningsmodellen har dock inte stöd för att hantera en antagen upparbetningsgrad vilket gör att förslag till investeringsbudget görs utan upparbetningsgrad från 2025 och baseras på en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag.

Ny investeringsmodell

En ny justerad investeringsmodell håller på att tas fram, där det i budgetberedningen är fokus på vilken ram (pott) som behövs inom respektive område. Stora projekt identifieras och följs upp/särredovisas enligt definierad process för uppsikt och styrning. Tydligare ramverk behöver tas fram mot höstens budgetberedning kring besluts- och uppföljningsnivåer mm.

Effekter av investeringsbudget med ”potter” utgör:

- Flexiblare investeringsbudget
- Säkrare budgetbelopp som sätts senare
- Ökad årlig upparbetningsgrad och minskat behov att flytta medel mellan åren
- KS får en tydligare roll som uppsiktspart över nämnderna

Självfinansieringsgrad

Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per 4 år. Den nya resursfördelningsmodellen ger möjlighet att beräkna självfinansieringsgraden för de skattefinansierade investeringarna. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet.

Förslag att investeringar upp till 30 mkr med kortare avskrivningstid skall självfinansieras och investeringar med belopp över 30 mkr samt med en avskrivningstid på över 30 år utgör en större investering som inte behöver självfinansieras.

Taxefinansierat: VA-verksamheten står inför stora investeringsbehov de kommande åren och det finns flera större projekt som behöver lånefinansieras medan mindre projekt kan självfinansieras. Anpassningar av taxan behöver göras över tid för att hantera ökade kostnader relaterat till höga investeringsnivåer.

9.3 Skuldsättning

Säters kommun hade en låneskuld 2023-12-31 på 475 mkr. I budget för 2024 beräknas låneskulden öka upp till 500 mkr men ytterligare upplåning beräknas behöva göras med anledning av höga investeringsnivåer. Under perioden 2025-2028 beräknas upplåning behöva göras med 300 mkr. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Säters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras.

I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts för kommunkoncernen. Översyn av mål för skuldsättning kommer att behöva göras med anledning av det ökade investeringsbehovet.

Mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts från 2023, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag varje budgetår i samband med budgetbeslut i juni. Total föreslagen låneram för 2025 för Säters kommun och för kommunens bolag uppgår till 1 175 mkr och innebär 104 000 kr per invånare.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 110 000 kr per invånare.

9.4 Pensionsförvaltning

Vid försäljningen av Säters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börsen sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, är kapitalet placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärande värdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå kan medel från pensionsförvaltningen tillskjutas. Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar för att förstärka kommunens likviditet och på så sätt bidra till lägre lånebehov.

Uttag av pensionsmedel för 2025 föreslås med 10,3 mkr, vilket är en ökning med 1,8 mkr jämfört med beslutad budget i juni.

10 Driftbudgetramar per nämnd/sector

Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd för 2025 presenterades i slutet på februari i samband den skatteunderlagsprognos som publiceras den 26 februari 2024. Totala tekniska ramar för de olika verksamheterna uppgår till 776,2 mkr och inklusive kostnad för pensioner (utbetalda pensioner och pensionsförsäkringar) och reserv för oförutsedda kostnader är det totalt 799,6 mkr. Utöver den tekniska ramen tillkommer prioriteringar med totalt 43,8 mkr vilket ger en total beslutad budgetram på 843,4 mkr per juni.

Budget 2025 per nämnd/styrelse – Beslut KF juni 2024:

Nämnder/styrelser <i>Belopp i tkr</i>	Teknisk ram 2025	PRIO	Beslutad Budget 2025
Barn- och utbildningsnämnd	321 493	21 342	342 835
Socialnämnd	301 660	19 153	320 813
Kommunstyrelsen	72 759	-3 206	69 553
Samhällsbyggnadsnämnd	43 062	3 721	46 783
Miljö- & byggnämnd	7 760	-2 747	5 013
Kulturnämnden	13 567	4 983	18 550
Räddningstjänsten Dala Mitt	11 133	3 667	14 800
Gemensam nämnd för upphandling	1 236	36	1 272
Överförmyndare i samverkan	1 736	-640	1 096
Revision	971	229	1 200
Övrigt pensioner, reserv mm	0	0	0
VA & Återvinning	833	-833	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	776 210	45 705	821 915
Pensioner (exkl pensionsförsäkr)	14 281		14 281
Pensioner (pensionsförsäkr)	3 170		3 170
Reserv oförutsedda kostnader mm	5 922	-1 912	4 010
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	799 583	43 793	843 376

I beslutad budget per juni fanns extra äskanden inom Kommunstyrelsen på 2,4 mkr och ökningar gjordes inom Barn-och utbildningsnämnden med 10,2 mkr för interkommunala kostnader, personalkostnader samt ökade kostnader för lokaler, städning och kost.

Förslag reviderad budget 2025

Förslag till driftsbudgetram per nämnd för reviderad budget 2025 uppgår till 847,7 mkr, vilket är en ökning med totalt 4,3 mkr från beslutad budget i juni på 843,4 mkr.

Förslag till reviderad driftsbudget 2025 för nämnder, Kommunstyrelsesektor och verksamheter i samverkan:

**Äskande & justeringar till
reviderad budget**

Nämnder/styrelser <i>Belopp i tkr</i>	Beslutad Budget 2025	Äskande	Justering	Total	Teknisk ram 2025	Prio & Justeringar	Reviderad Budget 2025
Barn- och utbildningsnämnd	342 835	0	-5 000	-5 000	321 493	16 342	337 835
Socialnämnd	320 813	18 900	-7 000	11 900	301 660	31 053	332 713
Kommunstyrelsen	69 553	850	-3 250	-2 400	72 759	-5 606	67 153
Samhällsbyggnadsnämnd	46 783	2 400	-2 400	0	43 062	3 721	46 783
Miljö- & byggnämnd	5 013	900	-900	0	7 760	-2 747	5 013
Kulturnämnden	18 550	0		0	13 567	4 983	18 550
Räddningstjänsten Dala Mitt	14 800	0		0	11 133	3 667	14 800
Gemensam nämnd för upphandling	1 272	-13		-13	1 236	23	1 259
Överförmyndare i samverkan	1 096	0		0	1 736	-640	1 096
Revision	1 200	0		0	971	229	1 200
Övrigt pensioner, reserv mm	0			0	0	0	0
VA & Återvinning	0	0		0	833	-833	0
SUMMA NETTOKOSTNADER	821 915	23 037	-18 550	4 487	776 210	50 192	826 402
Pensioner (exkl pensionsförsäkr)	14 281	959		959	14 281	959	15 240
Pensioner (pensionsförsäkr)	3 170	-1 170		-1 170	3 170	-1 170	2 000
Reserv oförutsedda kostnader mm	4 010			0	5 922	-1 912	4 010
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	843 376	22 826	-18 550	4 276	799 583	48 069	847 652

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 23 mkr.

- Socialnämnden äskar 18,9 mkr där de största posterna är inom funktionsnedsättning och avser externa vård- och boendeplatser (11,3 mkr) och nya ärenden för personlig assistans (1,1 mkr) samt ej genomförda besparingsåtgärder 2023/2024 inom hemtjänst (4,7 mkr). Individ- och familjeomsorg (0,7 mkr) för prioritering i lönerrevision 2024 och ökad kostnad för socialjour, familjehemsresursen, ungdomsmottagning, familjerådgivning, barnahus. Äskande av kostnader för telefoni, kapitalkostnader, sjukvårdsmaterial, ökad hyra p.g.a. passagesystem och sprinkler, bemanningen mm.
- Samhällsbyggnadsnämnden äskar 2,4 mkr för interna poster baserat på förslag på höjd underhållsnivå på fastigheter från 80 kr/kvm till 120 kr/kvm.
- Miljö- och byggnämnd äskar 0,9 mkr genom att ökat behov har identifierats kopplat till en underfinansierad personalbudget som är en effekt av minskade intäkter och besparingar. I nuläget finns inte längre utrymme att återbesätta tjänster till 100 % vilket får effekter på bl.a. service till medborgare men även för internt stöd i ex detaljplanearbete.
- Kommunstyrelsen äskar 850 tkr för ökning av kostnader för ekonomisystem och beslutsstödsystem med 500 tkr i samband med upphandling och övergång till molntjänst, ökning av budget för partistöd med 200 under kansli för att möta utfall samt en ökning av budget för lönesystemet med 150 tkr.

Kostnader för pensioner har minskat med 0,2 mkr, där utbetalda pensioner har ökat med 1,0 mkr medan pensionsförsäkringar har minskat med 1,2 mkr. Minskning har gjort med 13 tkr för Gemensam nämnd för upphandling med anledning av lägre PO-pålägg.

Om alla inkommande äskanden på 23 mkr skulle medges kommer kommunens kostnader att vara högre än de förväntade intäkterna och skulle innebära ett underskott på -1,9 mkr. Därför behöver justeringar och anpassningar göras för reviderad budget.

Förslaget är att nya äskanden i reviderad budget inte medges för Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och byggnämnd och Kommunstyrelsen samt att Kommunstyrelsens äskande i beslutad budget på 2,4 mkr i juni återläggs. Effektiviseringar/besparingar föreslås för Socialnämnden med 7 mkr och för Barn- och utbildningsnämnden med 5 mkr.

11 Investeringsbudget per nämnd/sektor

Förslag till investeringsramar för år 2025 uppgår till 158,1 mkr, vilket är en ökning med 2 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Ökningen är tillägg för Miljö- och byggnämnd för ett nytt system för att digitalisera handläggningen av bygglov.

Förslag till investeringsbudget 2025 med plan för 2026 - 2028 till reviderad budget:

Nämnd/styrelse <i>Belopp i tkr</i>	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Skattefinansierat:				
Kulturnämnd	2 650	850	250	250
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	2 000	2 000	2 000
Socialnämnd	500	500	500	500
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierat, självfinansieras	47 700	58 700	48 000	56 500
Miljö- och byggnämnd	2 000	0	0	0
Kommunstyrelsen	4 200	3 200	2 500	2 500
KS IT-enhet	1 500	1 500	1 500	1 500
Total skattefinansierat, självfinansieras	60 550	66 750	54 750	63 250
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansiering, ej självfinansiering	7 500	100 000	100 000	133 000
Total skattefinansierat	68 050	166 750	154 750	196 250
Taxefinansierat:				
SBN VA/Återvinning, taxefinansierat	90 050	95 800	76 300	66 000
Total	158 100	262 550	231 050	262 250

Självfinansieringsgrad: Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per 4 år. Den nya resursfördelningsmodellen ger möjlighet att beräkna självfinansieringsgraden för de skattefinansierade investeringarna.

12 Finansiella rapporter

12.1 Resultaträkning

R E S U L T A T R Ä K N I N G	Rev Budget
	2025
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	-832 152
Skatteintäkter	633 369
Generella statsbidrag och utjämning	233 949
VERKSAMHETENS RESULTAT	35 166
Finansiella intäkter	2 572
Finansiella kostnader	-22 000
Pensionsförvaltning	1 000
ÅRETS RESULTAT	16 738
Justerat resultat	Rev Budget
	2025
Resultat	16 738
Avkastning pensionsmedel	-1 000
Tillskott pensionsmedel	10 300
Justerat resultat	26 038
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	3,0%
Skatteintäkter	867 318

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2025 att årets resultat för 2024 beräknas uppgå till 16,7 mkr.

Justerat resultat beräknas uppgå till 26,0 mkr. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% av skattintäkter och generella bidrag/utjämning beräknas kunna uppnås med en ökning av uttag av pensioner med 1,8 mkr till totalt 10,3 mkr.

12.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING	Rev Budget <u>2025</u>
Materiella anläggningstillgångar	1 038 684
Finansiella anläggningstillgångar	<u>38 472</u>
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	1 077 156
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	216 577
SUMMA TILLGÅNGAR	<u>1 293 733</u>
Årets resultat	16 738
Resultatutjämningsreserv	0
Övrigt eget kapital	<u>486 134</u>
EGET KAPITAL	502 872
Pensionsavsättning	14 217
Långfristiga skulder	<u>608 419</u>
Kortfristiga skulder	168 225
SKULDER	776 644
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTT- NINGAR OCH SKULDER	<u>1 293 733</u>
Soliditet	39%

13 Tidplan budget 2025

Tidplan för budget 2025-2028 inklusive budgetuppföljning 2024 – våren 2024

2024-01-08	Samrådsgrupp Budgetdirektiv 2025-2028
2024-01-16	KSAU - Beredning budgetdirektiv 2025-2028
2024-01-30	KS - Behandlar budgetdirektiv 2025-2028
2024-02-05	Samrådsgrupp Preliminärt Bokslutsprognos 2023, Budget 2025 och plan 2026-2028
2024-02-13	KSAU - Bokslutsprognos 2023, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2024
2024-02-20	Kick-Off för budget 2025
2024-02-22	KF - Beslut om budgetdirektiv 2025-2028, tidplan
2024-02-26	<i>SKR-Skatteunderlagsprognos med Cirkulär/EkonomiNytt</i>
2024-02-28	Interna poster skall vara klara och inlagda i nätverket. Hyror, städ- och kostkostnader, telefon, årsavgifter för myndighetsutövning, etc.
2024-03-01	KLK - Sektorberedning/ekonomigrupp Budget 2025-2028 tekniska ramar/förslag ramar
2024-03-12	Budgetsamtal 2025-2028, verksamhetsgenomgångar 2023, inför 2024
2024-03-05	KS - Bokslutsprognos 2023, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2024
2024-03-18	Samrådsgrupp Budget 2025-2028 och verksamhetsgenomgångar 2023, inför 2024
2024-03-26	KSAU - Årsredovisning 2023 och verksamheternas bokslut och övrig information
2024-04-09	KS - Årsredovisning 2023 och verksamheternas bokslut och övrig information
2024-04-15	Samrådsgrupp Budget 2025-2028, Budgetuppföljning mars 2024
2024-04-15	Regeringens Vårproposition
2024-04-23	KSAU - Budgetuppföljning mars 2024, KS budget 2025
2024-04-25	KF - Årsredovisning 2023 & verksamheternas bokslut & övrig info
2024-04-26	<i>SKR-Skatteunderlagsprognos, prognos utjämningsystemen/LSS, Cirkulär/EkonomiNytt</i>
v 10-19	Nämndbehandling av budgetförslag 2025-2027
2024-05-06	Samrådsgrupp Budget 2025
2024-05-07	KS - Budgetuppföljning mars 2024, KS budget 2025
2024-05-13/14	Budgetberedning/KSAU - Budget 2025 och plan 2026-2028
2024-05-14	Ekonomirapporten, maj 2024
2024-05-21	KSAU - Budgetuppföljning april 2024 med prognos/budget i balans 2024
2024-05-28	KS - Behandlar budgetförslag 2025-2028, Budgetuppföljning april 2024 med prognos/budget i balans 2024
2024-juni	Central budgetförhandling 11 § MBL
2024-06-13	KF - Beslutar om budget för 2025-2028
2024-06-18	KSAU - Budgetuppföljning maj 2024 med prognos/budget i balans 2024

Tidplan för budget 2025-2028 inklusive budgetuppföljning 2024 – hösten 2024

v33-52	Nämnder och KS - Behandling reviderad budget 2025
2024-08-22	SKR-Skatteunderlagsprognos, Cirkulär, MakroNytt 2/ 2024
2024-08-27	KSAU - Skattesats 2025
2024-09-03	KS - Skattesats 2025
2024-09-20/ 23	Regeringens budgetproposition / SKR Cirkulär om budgetpropositionen
2024-09-24	KSAU - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2024 augusti
2024-09-26	KF - Skattesats 2025
2024-09-30	Deadline för inlämning av reviderad budget 2025
2024-10-01	Sektorberedning av reviderad budget 2025 och budgetdirektiv 2026-2028
2024-10-03	SKR-Skatteunderlagsprognos
2024-10-08	KS - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2024 augusti
2023-10-17	SKR Ekonomirapport oktober 2024
2024-10-22	KSAU - Beredning reviderad budget 2025, budgetdirektiv 2026-28 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2024 september
2024-10-24	KF - Delårsrapport 2024 augusti
2024-11-05	KS - Behandlar reviderad budget 2025, budgetdirektiv 2026-28 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2024 september
v 46	MBL 11 § reviderad budget
2024-11-19	KSAU - Budgetuppföljning oktober 2024/budget i balans
2024-11-28	KF - Beslut om reviderad budget 2025, budgetdirektiv 2026-2028 preliminära ramar, tidplan
2024-12-03	KS - Budgetuppföljning oktober 2024/budget i balans
2024-12-12	SKR-Skatteunderlagsprognos, cirkulär och MakroNytt 2024, PO-pålägg mm
2024-12-17	KSAU - Budgetuppföljning november 2024/budget i balans
2024-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2024-12-31	Detaljbudget 2025 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten

11 § MBL Reviderad budget 2025

Tid Onsdagen den 13 nov 2024

Plats via Teams

Parter Säters Kommun, Vision, Kommunal, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare

Närvarande För Säters Kommun:

Catherine Hellgren och Malin Karhu Birgersson

För arbetstagarorganisationerna

Vision Ingela Norén, Vårdförbundet Susanna Sjöström, Sveriges Lärare Helena Eskeby, Maria Brödden Sveriges Skolledare, Annica Kåll Kommunal

Ärende Budget för 2024 .

§ 1

Förhandlingen är påkallad av arbetsgivaren

§ 2

Arbetsgivaren presenterar förslaget som kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om.

Information har lämnats enligt § 19 MBL

Kommunstyrelsens beslut enligt bilaga

§ 3

Till protokollet biläggs skrivelser från Sveriges Lärare och Vision

§ 4

Förhandlingen avslutas i oenighet

Vid protokollet

Malin Karhu Birgersson

Justeras:

För Sätters Kommun

Catherine Hellgren

För Sveriges Lärare

För Sveriges Skolledare

För Vision

För Kommunal

För Vårdförbundet

Synpunkt från Vision gällande Budget 2025.

Vision delar till viss del Sveriges Lärare vad gäller de stora skillnaderna som framkommit nu på höstkanten gällande äskanden. Vi är förvånade över att inte det tidigare budgetunderlaget kunnat påvisa det stora behovet som tydligen finns. En reviderad budget bör inte innehålla så stora skillnader. Vi från Vision önskar att man har en bättre framförhållning eller en mer realistisk budget från början. Dessa tvära kast påverkar alla kommunens sektorer negativt.

Från Styrelsen i Vision genom Ingela Norén

Synpunkter på budgetarbetet från Sveriges Lärare

Om vi förstår saken rätt var BUN den enda sektorn som lämnade in äskanden om extra slantar inför budgeten för nästa år på vårkanten så att underlaget fanns när beslutet om budget 2025 togs i juni. Sen dess har flera sektorer mfl inkommit med äskanden om en hel del slantar vilket nu gjorde att budgeten fick göras om.

Rimligt vore att alla inkommer med äskanden inför budgetbeslutet så att alla kort ligger på bordet och det beslut som tas har förutsättningar att hålla. Ska sent inkomna äskanden ens tas i beaktande? Det skapar osäkerhet om vad som gäller och blir kostsamt då beslut måste arbetas om och tas igen.

För styrelsen i Sveriges Lärare Säter

genom ordförande Helena Eskeby

Kf § 9 Budgetdirektiv 2026-2029

KD2024/0410

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till budgetdirektiv med preliminära ramar 2026-2029 enligt:

1. Fastställa preliminära driftsbudgetramar 2026-2029 enligt följande:

År 2026: 867 000 000 kr

År 2027: 892 000 000 kr

År 2028: 917 000 000 kr

År 2029: 942 000 000 kr

2. Fastställa preliminära investeringsramar år 2026-2029.
3. Fastställa förslag till finansiella mål för 2026-2029.

Ärendebeskrivning

Budgetdirektiven för 2026-2029 baseras en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten – det som kallas en ”teknisk ram”. Den tekniska ramen är volymbaserad, dvs den tar hänsyn till mängden invånare i en viss grupp (demografin) utifrån kommunens befolkningsprognos. Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån denna ram kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs olika prioriteringar kan göras, som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop och ger således ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer.

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning och statens anslag till detta. Förslag till budgetdirektiv 2026-2029 baseras på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03.

Förslag till befolkningsprognos för 2026-2028 är enligt Säterns egna prognos som togs fram under våren 2024. Beräkningsgrunden uppgår till 11 270 för budget 2026, 11 281 för budget 2027, 11 287 för budget 2028 samt 11 291 för budget 2029.

Ks § 143 forts

SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Prognosen för Säter visar på en minskande befolkning jämfört med prognos från SCB från våren 2024. En minskande befolkningsprognos resulterar i minskade förväntade intäkter.

Översyn av befolkningsprognos behöver göras i kommande budgetarbete inför budget 2026 och framåt utifrån SCB:s nya framskrivning samt att det också är viktigt att ta hänsyn till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter.

I samband med översyn av kommunens befolkningsprognos och framtida nivå på förväntade intäkter behöver nivån på årliga investeringar och behov av upplåning ses över.

Övriga beräkningsgrunder för budgetarbetet utgörs av antaganden och prognoser för ränta och internränta, pensionskostnader, personalkostnadsökningar samt övriga kostnadsökningar.

Förslag till totala driftsbudgetramar baseras på antaganden och prognoser för befolkning, intäkter, kostnader, investerings- och lånebehov samt finansiella mål. Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 kommer att presenteras i slutet på februari i samband med att skatteunderlagsprognosen som publiceras under februari 2025.

I budgetarbetet innebär den förändrade budgetprocessen med en ny resursfördelningsmodell att utökade analyser av kommunens kostnader fortsatt kommer att göras inom de olika verksamheterna samt jämförelser med andra kommuner. Dessa jämförelser bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tid kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet som uppnås när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda. Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

Säters kommun Budgetdirektiv 2026-2029

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till budgetdirektiv med preliminära ramar 2026-2029 enligt:

1. Fastställa preliminära driftsbudgetramar 2026-2029 enligt följande:
År 2026: 867 000 000 kr
År 2027: 892 000 000 kr
År 2028: 917 000 000 kr
År 2029: 942 000 000 kr
2. Fastställa preliminära investeringsramar år 2026-2029.
3. Fastställa förslag till finansiella mål för 2026-2029.

Ärendebeskrivning

Bakgrund och ärendebeskrivning

Budgetdirektiven för 2026-2029 baseras en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten – det som kallas en ”teknisk ram”. Den tekniska ramen är volymbaserad, dvs den tar hänsyn till mängden invånare i en viss grupp (demografin) utifrån kommunens befolkningsprognos. Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån denna ram kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs olika prioriteringar kan göras, som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop och ger således ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer.

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningssystemets utformning och statens anslag till detta. Förslag till budgetdirektiv 2026-2029 baseras på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03.

Förslag till befolkningsprognos för 2026-2028 är enligt Säters egna prognos som togs fram under våren 2024. Beräkningsgrunden uppgår till 11 270 för budget 2026, 11 281 för budget 2027, 11 287 för budget 2028 samt 11 291 för budget 2029.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Prognosen för Säter visar på en minskande befolkning jämfört med prognos från SCB från våren 2024. En minskande befolkningsprognos resulterar i minskade förväntade intäkter.

Översyn av befolkningsprognos behöver göras i kommande budgetarbete inför budget 2026 och framåt utifrån SCB:s nya framskrivning samt att det också är viktigt att ta hänsyn till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter.

I samband med översyn av kommunens befolkningsprognos och framtida nivå på förväntade intäkter behöver nivån på årliga investeringar och behov av upplåning ses över.

Övriga beräkningsgrunder för budgetarbetet utgörs av antaganden och prognoser för ränta och internränta, pensionskostnader, personalkostnadsökningar samt övriga kostnadsökningar.

Förslag till totala driftsbudgetramar baseras på antaganden och prognoser för befolkning, intäkter, kostnader, investerings- och lånebehov samt finansiella mål. Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 kommer att presenteras i slutet på februari i samband med att skatteunderlagsprognosen som publiceras under februari 2025.

I budgetarbetet innebär den förändrade budgetprocessen med en ny resursfördelningsmodell att utökade analyser av kommunens kostnader fortsatt kommer att göras inom de olika verksamheterna samt jämförelser med andra kommuner. Dessa jämförelser bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tid kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet som uppnås när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda. Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

Bilaga

Säter kommun Budgetdirektiv 2026-2029 med preliminära ramar

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Förslag Budgetdirektiv 2026-2029

Säters kommun

2024-10-29

**SÄTERS
KOMMUN**

Innehåll

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	3
3	Budgetprocess och resursfördelning.....	4
4	Samhällsekonomisk utveckling	5
5	Kommuners ekonomiska förutsättningar	8
6	Säters kommuns förutsättningar	10
6.1	Förväntade intäkter	11
6.2	Befolkning och demografi	12
6.3	Budgetförutsättningar kostnader	13
6.4	Nettokostnadsavvikelse	16
7	God ekonomisk hushållning.....	17
8	Säters kommuns vision och strategiska mål	18
8.1	Vision	18
8.2	Strategiska mål 2024-2027	19
9	Finansiella mål	20
9.1	Resultatmål.....	20
9.2	Investeringar med mål för självfinansieringsgrad	21
9.3	Skuldsättning	22
9.4	Pensionsförvaltning:	23
10	Driftbudgetramar per nämnd/sector	23
11	Investeringsbudget per nämnd/sector	24
12	Finansiella rapporter	24
12.1	Resultaträkning	24
13	Tidplan budget 2026-2029	25

1 Inledning

Budget 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Budgetdokumentationen kommer att uppdateras löpande under budgetarbetet för 2026 med plan 2027-2029 och syftar till att skapa förståelse för de olika faktorer som påverkar det ekonomiska läge som råder i Sveriges kommuner och Säters kommun.

Budgetförutsättningarna för år 2026-2029 beskrivs i underlaget utifrån de faktorer som påverkar världen, Sverige och Sveriges kommuners ekonomiska läge. Information till budgetdokument kommer från SKR, SCB, Kolada samt från Kommunfullmäktiges dokument "Ekonomi- och målstyrning" (beslutad 2022-12-01) samt dokument för kommunfullmäktiges beslut av vision och strategiska mål 2024-2027.

2 Sammanfattning

Säters kommun strävar efter ekonomisk stabilitet samtidigt som vi vill upprätthålla åtaganden och möjliggöra framtidssatsningar, fokusera på hållbar utveckling, medborgarservice samt uppfylla de strategiska målen för en inkluderande och trivsamt kommun. Detta ska kommunen uppfylla samtidigt som kostnader inklusive räntor och pensioner har ökat betydligt de senaste åren. Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen har omvärldsfaktorer stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och det är kommunfullmäktige som beslutar om riktlinjer och resultatreserver. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen och de finansiella målen uppnås.

Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen. Reglerna för balanskravet beskriver hur balanskravsresultatet skall beräknas samt anger hur ekonomiska underskott skall beräknas och regleras.

Kommunen har också ett åtagande för pensioner som förväntas öka avsevärt när stora åldersgrupper födda under 1950-, och 1960-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters energiverk.

Investeringsbehoven är höga, särskilt för lokaler, infrastruktur och digitalisering, vilket kräver anpassning och prioriteringar för att inte överbelasta den kommunala ekonomin. Låneskulden har ökat kraftigt och förväntas öka ytterligare, vilket påverkar räntekostnaderna. För detta har kommunen och dess bostadsbolag infört ett tak för skuldsättning samt att kommunen har mål på självfinansieringsgrad för att hantera kommande investeringsbehov.

Säterbostäder AB, kommunens bostadsbolag, förväntas visa positiva resultat under perioden.

Förväntade intäkter för kommunen beror på befolkningsutveckling, skatteunderlag, utjämningsystemet och statliga anslag. Finansiella resultatmål innebär att behålla viss procentandel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag för att täcka investeringar och ökade lånebehov. Kommunen behöver anpassa kostnaderna till de förväntade intäkterna.

3 Budgetprocess och resursfördelning

Budget för 2025 och framåt baseras på en förändrad budgetprocess med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallad prislappsmodellen. I stället för att som tidigare fördela utifrån tidigare ramar med "budget-på-budget", görs en preliminär fördelning utifrån vad verksamheterna bör kosta. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten - det som kallas en "teknisk ram".

Prislappen utgår ifrån standardkostnaden i kostnadsutjämningsmodellen. Kommunens standardkostnad är det som till exempel en grundskoleelev "borde" kosta utifrån de förutsättningar kommunen har. Standardkostnaden är den teoretiska kostnad som kommunen (enligt systemet) bör ha om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Rikets standardkostnad kommer från inrapporterade räkenskapsammandrag (RS) två år före. Kommunens samtliga verksamheter omfattas av prislappsmodellen.

Det är dock inte alla verksamheter som omfattas av kostnadsutjämningsmodellen, bara det som brukar kallas "obligatorisk verksamhet". Dit hör förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, ordinärt- och särskilt boende. LSS har en egen utjämningsmodell.

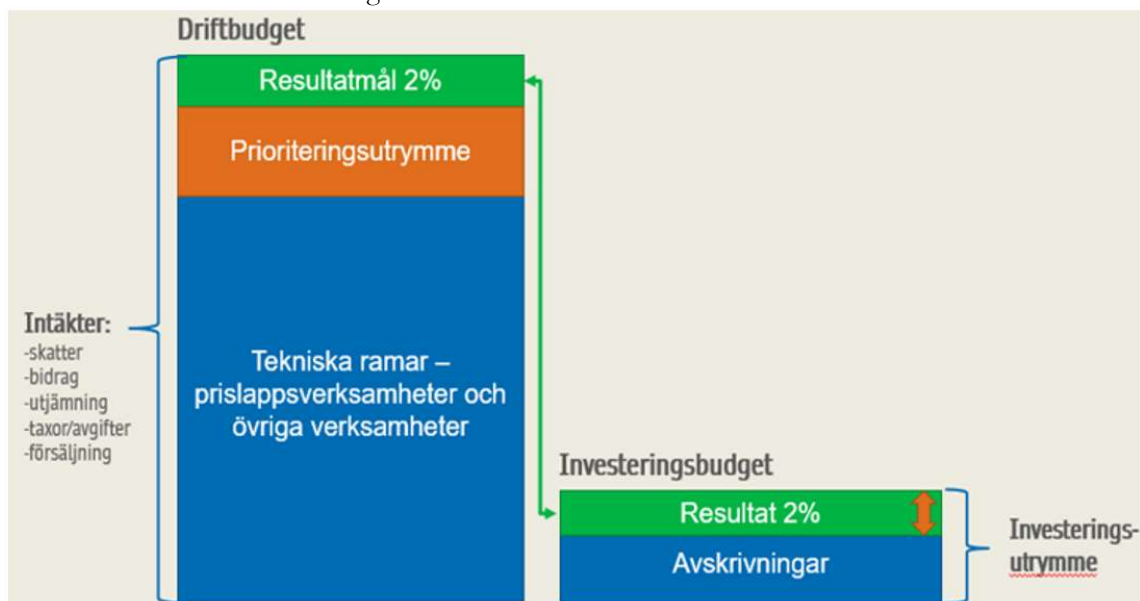
Övriga verksamheter har ingen egen modell i utjämningsmodellen och för dessa kan man antingen välja att:

- a) göra som tidigare
- b) budgetera efter mest lika kommuners eller
- c) lika stora kommuners kostnader

Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme. Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Bild över SKR:s resursfördelningsmodell:

Kommunens intäkter förändras inte med prislappsmodellen. Den ger ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer. Det som ändras är att politiken får ett kraftfullare verktyg för att bedöma vad som är grundkostnaden för verksamheterna och hur stort utrymme man har till sitt förfogande för att göra satsningar/prioriteringar.

4 Samhällsekonomisk utveckling

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) presenterade en ny skatteunderlagsprognos den 3 oktober 2024. I cirkulär 24:43, Aktuell Ekonomi för regioner och kommuner, presenterar SKR planeringsförutsättningar för regioner och kommuner för åren 2024-2028.

Jämfört med den prognos SKR presenterade i augusti 2024 i Aktuell Ekonomi 24:38 visar nu prognosen för skatteunderlaget en något högre ackumulerad utveckling fram till 2028. Prognosen för skatteunderlaget ligger i linje med det historiska genomsnittet under prognosperioden sammantaget.

Återhämtning i sikte, men den ser ut att bli långsam

- Återhämtning av den svenska ekonomin påbörjas i vinter.
- Arbetsmarknaden stärks men det dröjer innan arbetslösheten minskar.
- Tillfälligt svag ökning av skatteunderlaget i år återhämtar sig nästa år.

SKR:s bedömning av utfall över svensk ekonomi sedan sommaren är att lågkonjunkturen har nått sin botten. Framåtblickande indikatorer visar stigande optimism bland de svenska hushållen. En alltmer expansiv ekonomisk politik bidrar. Riksbanken har sänkt styrräntan tre gånger i år och signalerar fler sänkningar både i år och nästa. KPIF-inflationen har sedan juni i år legat under 2 procent vilket är Riksbankens inflationsmål. Regeringen har också skiftat fokus och presenterade i september en expansiv budget för att bland annat lyfta ekonomin ur rådande lågkonjunktur.

Än syns inte någon uppgång för hushållens konsumtion i utfallen men SKR förväntar att uppgången kommer till vintern, drivet av högre reallöner, en ökning av de disponibla inkomsterna, efter skatt och ränteutgifter, samt den groende framtidstron. Detta driver inledningsvis den svenska konjunkturåterhämtningen. Under nästa år bidrar även något starkare tillväxt för exporten. Återhämtningen i Europa väntas gå trögt och tillväxten där bedöms lyfta senare än i Sverige. Sammantaget blir den svenska tillväxten svag i år. Trots klart starkare tillväxt kommande två år dröjer det innan ekonomin helt har lämnat lågkonjunkturen bakom sig.

En högre BNP-tillväxt bidrar gradvis till en allt starkare arbetsmarknad, men förstärkningen blir relativt utdragen. Den högre BNP-tillväxten bedöms först lyfta produktiviteten, därefter medelarbetstiden via högre antal arbetade timmar. Det dröjer därför innan återhämtningen också ger avtryck i ett stigande antal sysselsatta. Därför antas en nedgång av andelen arbetslösa ske först i slutet av 2025. Löneutvecklingen ligger även i år på en högre takt jämfört med de senaste åren, vilket dock fram till i våras motsvarat reallönesänkningar i drygt två års tid, innan den växlar ned något nästa år.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	-0,1	0,9	3,1	2,4	1,8	1,7
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	1,4	0,1	1,2	1,4	1,0	0,6
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,6	8,2	8,1	7,8	7,6	7,6
Befolkning, 15–74 år	0,6	0,1	0,4	0,4	0,4	0,3
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	5,3	4,2	4,7	5,2	4,7	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,8	4,0	3,2	3,5	3,4	3,4
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	3,8	4,1	3,5	3,5	3,4	3,4
Inflation, KPIF	6,0	1,8	1,7	1,9	2,0	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,8	0,6	1,6	2,2	2,2
Inflation, KPI, juni	9,3	2,6	0,6	1,5	2,2	2,2
Prisbasbelopp, tusental kronor	52,5	57,3	58,8	59,1	60,0	61,3
Styrränta, värde vid årets slut, procent	4,00	2,75	2,00	2,00	2,15	2,30

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Stark ökning för skatteunderlaget i reala termer 2025

I år ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,7 procent, men nästa år växlar ökningstakten upp. Som genomsnitt under perioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, ungefär i linje med den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2014–2023 (4,2 procent).

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,9	3,7	4,3	4,6	4,3	4,1
Regelförändringar*	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,8	4,0	4,6	4,5	4,3	4,1
Prisutveckling	6,7	4,2	-0,3	2,6	2,7	3,3
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,2	4,9	2,2	1,6	0,7

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Källa: Skatteverket och SKR

I år gynnas skatteunderlaget av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomsterna, i likhet med 2023. Detta förklaras framförallt av stora ökningar av prisbasbeloppet. Uppräkning av vissa skatteskalor och förstärkning av det förhöjda grundavdraget inverkar samtidigt negativt på skatteunderlaget i år, den underliggande ökningen av skatteunderlaget är således högre. Regeleffekter dämpar med andra ord skatteunderlaget totalt sett i år. Nästa års regeleffekter drar även de ner skatteunderlaget, givet förslagen i budgetpropositionen för 2025. Framförallt en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget samt den slopade avtrappningen i det förhöjda grundavdraget dämpar skatteunderlaget nästa år.

Att inflationen i år växlat ned rejält jämfört med föregående års höga inflationstakt medför långsammare ökningar av prisbasbeloppen kommande år. Speciellt blir ökningarna små 2026 och 2027, då KPI-inflationen beräknas bli låg 2025 och 2026.

Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att kommunsektorns köpkraft årligen beräknas öka framöver, efter två år av nedgång. Speciellt stark blir den reala uppgången 2025. Förutom att priser stiger långsammare faller pensionskostnaderna då, en stor kontrast mot de stora ökningarna föregående år. Den viktigaste faktorn är prisbasbeloppet och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld. Detta ger generellt en positiv inverkan på kommuners och regioners resultat 2025. Även om det är en ojämn profil mellan åren stiger det reala skatteunderlaget sammantaget med i genomsnitt 1,8 procent per år 2024–2028. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt om det svaga året 2023 exkluderas.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling
Förändring i procent per år

Utveckling	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Genomsnitt 10 år	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Årlig ökning	4,8	4,0	4,6	4,8	4,3	4,1
Differens	0,4	-0,5	0,1	0,3	-0,2	-0,4

Källa: Skatteverket och SKR

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

Ett exempel på när RUR kan disponeras, hämtat från förarbetena till Kommunallagen (2017:725), är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Det skulle det vara möjligt för 2024, 2027 och 2028 (tabell 3). En annan förutsättning är att medlen från RUR används för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

Lägre pensionskostnader i sikte

Efter två år med mycket höga pensionskostnader, 2023 och 2024, väntas mer normala förhållanden i sektorn. De sjunkande kostnaderna beror på lägre uppräknings av pensionerna i och med att inflationen pressats ner till målnivån. Inflationen förklarar de höga pensionskostnaderna 2023 och 2024. Därefter sker en återgång till lägre nivå på pensionskostnaderna från 2025.

5 Kommuners ekonomiska förutsättningar

Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg

Nya beräkningar av kommunernas pensionskostnader är i linje med de föreslagna PO avseende 2024 och preliminärt PO för 2025, som gjordes i april. För år 2025 beräknar SKR ett preliminärt genomsnittligt PO-pålägg på 41,4 procent i kommunerna. Det innebär en minskning med 5,8 procentenheter jämfört med genomsnittligt PO-pålägg för 2024. Beräkningen är preliminär och inflationsutvecklingen en faktor som har stor betydelse för kostnaderna för kommunernas avtalspensioner. Övriga delar bestående av lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42 procent) och avtalsförsäkringar (0,20 procent) är preliminärt oförändrade. Minskningen i genomsnittligt PO-pålägg beror på pensionskostnadernas nedgång.

Beräkningarna över pensionskostnader som ingår i PO-pålägget är ett genomsnitt för alla kommuner. Pensionskostnaderna varierar kraftigt i enskilda kommuner. Det är därför angeläget att kommunerna ser på sina egna kostnader. Det gäller särskilt för de kommuner som har försäkringslösningar, då dessa beräknas på annat sätt.

Tabell 4. PO-pålägg och prognos över avtalspensioner

Procent av lönesumman

Kommuner	2023	2024	2025	2026	2027
Avtalspensioner*	13,0	15,6			
Avtalspensioner prognos			9,8	8,2	8,9
PO-pålägg	44,5	47,2	41,4		

**Underlag för beräknad genomsnittligt PO-pålägg*

Källa: SKR

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I SKR:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar och PO-pålägg) samt prisförändringar på övrig förbrukning.

I tabell 5 redovisas SKR:s senaste bedömning av prisindex för kommunal verksamhet (PKV) under perioden 2024–2028. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler. Jämfört med prognosen från augusti och april innebär dessa beräkningar en minskning av PKV för 2024 och 2025, och en höjning 2026. Ackumulerat innebär detta en mycket liten revidering till och med 2027. Inflationsantagandet revideras ner marginellt 2024, vilket får en mycket liten effekt på PKV. Resten av perioden är inflationsantagandet i princip detsamma som i augusti.

Tabell 5. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	5,5	-1,0	3,2	3,1	3,8
Övrig förbrukning	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	4,6	0,0	3,0	2,9	3,4

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur. I tabell 6 beräknas en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekt. Arbetskraftskostnaderna ökar därmed i samma takt som timlönerna. Arbetskraftskostnaderna har dock samma vikt i beräkningen av PKV som i tabell 5. Utan påverkan av tjänstepensionerna blir utvecklingen av PKV mycket jämn under åren. Revideringarna av prognosen från april är så små att de inte syns då PKV avrundas till en decimal.

Tabell 6. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4
Övrig förbrukning	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	3,1	3,2	3,2	3,1	3,1

**Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

6 Säters kommuns förutsättningar

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Viss andel av utbetalningar för dessa pensionskostnader kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Säters Energiverk.

6.1 Förväntade intäkter

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningssystemets utformning och statens anslag till detta.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämningen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktsberäkningen på prognoser för det framtida utfallet.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör beräkningar av kommunernas skatteintäkter och utfall i den kommunalekonomiska utjämningen. Prognoserna publiceras fem gånger om året: i februari, april, augusti, månadsskiftet september/oktober samt december. Kommunen använder sig av de prognoser som görs av SKR. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall.

Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03 ligger till grund för budgetdirektiven för 2026-2029.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag och utjämning för de kommande åren 2025-2029 enligt den senaste skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03:

Skatteunderlagsprognos	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
2024-10-03	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomstutjämning	162,3	172,3	180,1	186,9	193,4
Kostnadsutjämning	5,9	6,0	6,1	6,3	6,4
Regleringspost	29,5	25,4	19,1	14,8	10,6
LSS-utjämning	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Fastighetsavgift	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2
	233,9	239,9	241,5	244,2	246,6
Skatteintäkter	630,6	659,0	686,0	713,0	739,2
Slutavräkning innevarande år	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	633,4	659,0	686,0	713,0	739,2
Total	867,3	898,9	927,5	957,2	985,9

6.2 Befolkning och demografi

Befolkningsutvecklingen i Säters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad.

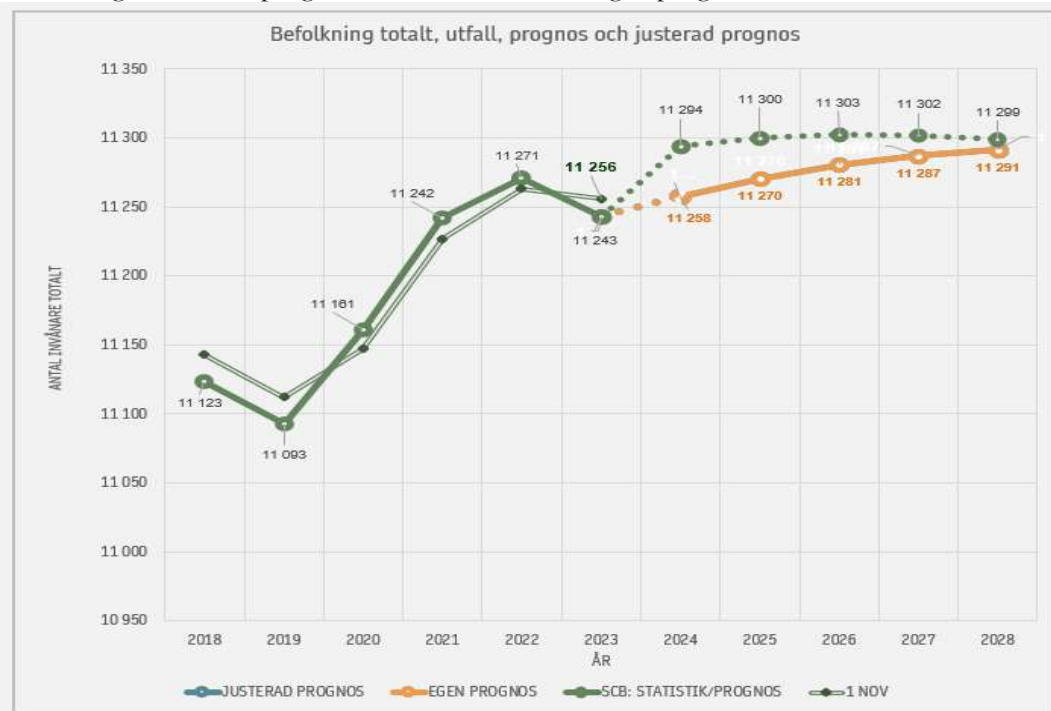
Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och under 2021 med 81 personer samt med 29 personer under 2022 till 11 271 invånare. Säters befolkning minskade sedan under 2023 med 28 personer till 11 243. Enligt SCB:s officiella siffror för befolkningsutvecklingen år 2024 har Säters befolkning minskat under första kvartalet och sedan ökat under andra kvartalet. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 231.

Ny befolkningsprognos för kommunen har erhållits under april 2024. I prognosen beräknas befolkningen uppgå till 11 258 invånare för budget 2025, 11 270 för budget 2026, 11 281 för budget 2027, 11 287 för budget 2028 samt 11 291 för budget 2029.

Nedan visas befolkningsprognosen för Säters kommun 2025-2029 per åldersgrupp:

Budgetår	0-19	20-64	65+	Totalt
2025	2 493	5 649	3 116	11 258
2026	2 493	5 631	3 146	11 270
2027	2 488	5 627	3 166	11 281
2028	2 487	5 609	3 191	11 287
2029	2 473	5 606	3 213	11 291

Befolkning med utfall, prognos SCB från 2022 samt egen prognos för Säters kommun 2024-2028:

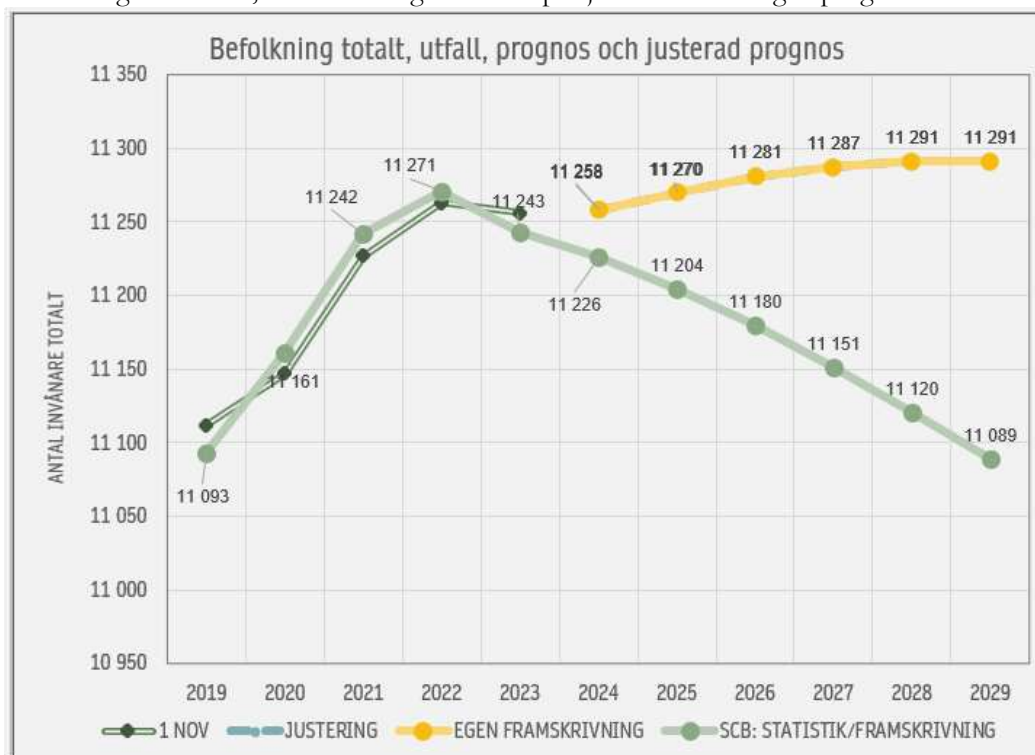
Antal invånare med utfall per 31 december och per 1 november samt prognos (SCB riksprognos och egen prognos)

SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Utmärkande för den framtida befolkningen är att andelen barn och unga beräknas minska medan andelen äldre i befolkningen ökar. Prognosen för Säter visar på en minskande befolkning jämfört med prognosen från i våras. En minskande befolkningsprognos resulterar i minskade förväntade intäkter per år från ca 80 tkr kronor per invånare år 2026 till ca 87 tkr år 2029.

Översyn av befolkningsprognos behöver göras i kommande budgetarbete inför budget 2026 och framåt utifrån SCB:s nya framskrivning samt att det också är viktigt att ta hänsyn till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter. I väntan på översynen av befolkningsprognos är beräkningsgrunden för preliminära ramar lagd på SCB senaste prognos och utgör 11 204 för budget 2026, 11 180 för budget 2027, 11 151 för budget 2028 samt 11 120 för budget 2029.

Befolkning med utfall, framskrivning från SCB per juni 2024 samt egen prognos för Säter:

6.3 Budgetförutsättningar kostnader

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige fastställer budgetförutsättningar och beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

Personalomkostnader

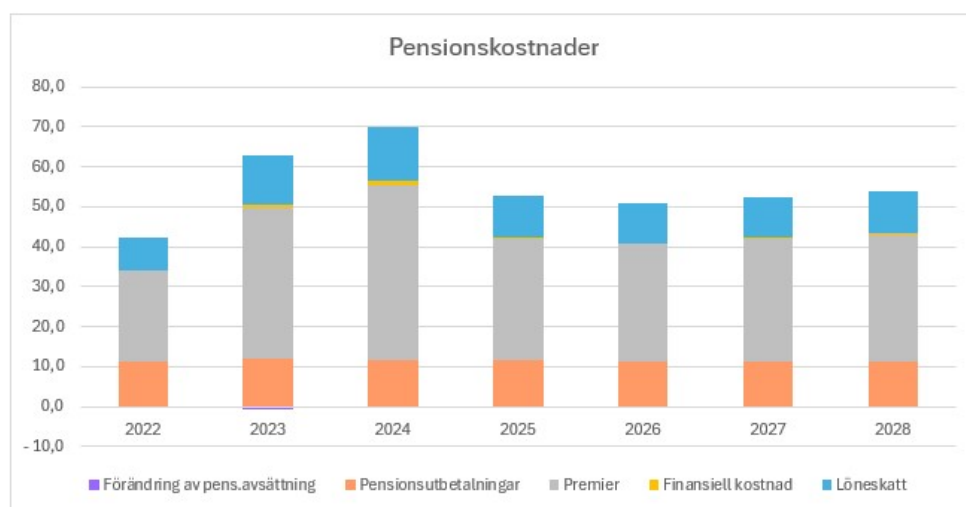
SKR ger rekommendationer för personalomkostnadspålägg (PO) per år för budgetändamål. De lagstadgade arbetsgivaravgifterna beräknas vara oförändrade och uppgår fortsatt till 31,42 procent.

SKR PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg enligt SKR	40,13	39,71	40,23	40,23

PO-påslaget är lägre för kommunen än den generella rekommendationen från SKR och sätts utifrån den beräkning av PO som erhålls från Skandia i samband med prognosen för pensionskostnader. Den senaste prognosen från Skandia är per 2024-08-31 och utgör beräkningsgrund för budgetbehov 2026-2029 inom kommunen.

Kommunens prognos PO-pålägg i procent	2026	2027	2028	2029
PO-pålägg för Säter (per 2024-08-31)	39,32	39,62	39,62	39,62
varav arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42	31,42
varav pension/avgifter	7,9	8,2	8,2	8,2

Pensionskostnader Säter kommun enligt prognos från Skandia är per 2024-08-31:

Kommunens kostnader för pensioner ökade dramatiskt under 2023 och främst under 2024. Enligt pensionsprognosen från Skandia ökade kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 20 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 49%. För 2024 ökar kostnaderna med 9 mkr, vilket motsvarar en ökning med ca 14%. För 2025 beräknas pensionskostnaderna minska med ca 16 mkr (23%) samt minskar 2026 med 4 mkr (7%).

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Vid beräkning av budgetbehov 2026-2028 har SKR:s prognos per 2024-10-03 använts som beräkningsgrund. Beräknat exklusive förändringar av PO-pålägg beräknas arbetskraftskostnaderna öka med 3,5 % år 2026 och 3,4 % år 2027 och 2028 och med antagande om 3,4 % även för 2029. Övrig förbrukning beräknas öka med 2,5 % under 2026 och med 2,6% 2027-2028 med antagande om samma ökning på 2,6% för 2029.

Tabell Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) exklusive PO-effekt (per 2024-10-03)

Årlig procentuell förändring

Prisindex	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4
Övrig förbrukning	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	3,1	3,2	3,2	3,1	3,1

**Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter*

Källa: SKR

Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022 och 2023 samt har fortsatt att öka under 2024. Extern räntesats är beräknad till 4 % för 2026-2029.

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader är satt till 2,0 % för 2025. I budgetdirektiven för 2026-2029 ökas intern räntesats till 2,5% som ligger i linje med rekommendation från SKR.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskriven och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll. Fördelningen mellan avsatta medel för underhåll och ersättningsinvestering behöver klargöras ytterligare. I avvaktan på detta har avsättningen för underhåll varit kvar på nuvarande nivå 80 kr/kvm de senaste åren.

Avsättningen för underhåll föreslås öka från nuvarande nivå 80 kr/kvm till 120 kr/kvm för 2026 samt att nivån därefter behöver ses över årligen.

Avgifter

Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och

barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi. De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

6.4 Nettokostnadsavvikelse

Vad kostar verksamheterna i vår kommun? Vart är vi på väg? Hur ser det ut i förhållande till andra kommuner? För politiker, tjänstepersoner och allmänhet kan det vara intressant att analysera kostnaderna i den egna kommunen. Jämförelser med andra kommuner bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tiden kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) samlas olika nyckeltal för kommuners och regioners alla verksamheter. Kolada är en öppen och gratis databas för kommuner och regioner. Med drygt 6 000 nyckeltal tillgängliga i databasen har den ett brett utbud av mått som är lämpliga för jämförelser och analyser i kommunsektorn. Kolada är en tjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening bildad av staten och Sveriges Kommuner och Regioner i samarbete, och förvaltar och utvecklar Kolada, främjar jämförelser mellan kommuner och regioner samt främjar analyser av kommuners och regioners verksamheter och förhållanden.

Begreppsdefinitioner:

- **Nettokostnad:** Verksamhetens nettokostnad är vad verksamheten faktiskt kostar med hänsyn till verksamhetens intäkter.
- **Nettokostnadsavvikelse:** Nettokostnadsavvikelse är differensen mellan referenskostnaden för en verksamhet och faktisk nettokostnad för en verksamhet i en viss kommun.
- **Referenskostnad:** Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde kosta enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet samt med hänsyn taget till respektive kommuns strukturella förutsättningar. Referenskostnaden rör sig relativt andra kommuner då den beror på kostnadsutvecklingen i rikets alla kommuner.

Nettokostnadsavvikelsen för Säter jämför nettokostnaden med referenskostnaden, dvs statistiskt förväntad kostnad utifrån Säters kommuns demografi och förutsättningar. Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge på grund av hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Nettokostnadsavvikelsen presenteras i procent eller i miljoner kronor.

Viktigt att tänka på är att nettokostnadsavvikelse och budgetavvikelse inte är samma sak. Nettokostnaderna är de sammanlagda kostnaderna för verksamheten under åren. Budgetavvikelsen är som det låter, dvs avvikelse mot lagd budget. Detta betyder att politiska satsningar medför att verksamheter får kosta mer än vad som är beräknat utifrån Säters kommuns förutsättningar.

Nettokostnadsavvikelse för Säter presenteras i samband med att de nya tekniska ramarna tas fram i februari 2025.

7 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet. Det handlar då om fall där ett frångående är mycket väl motiverat och där det grundläggande kravet i 11 kap. 1 § kommunallagen om god ekonomisk hushållning har beaktats.

Resultatreserver

Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men

disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033, på samma sätt som tidigare med utgångspunkt i ”att utjämna intäkter över en konjunkturcykel”. Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver RER/RUR tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Resultatreserv (RER)

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning. Reserveringen är begränsad till 5 procent av skatter och statsbidrag.

RUR (Resultatutjämningsreserv)

Säters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Resultatutjämningsreserven kan användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget.

Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda:

- den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren
- ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

8 Säters kommuns vision och strategiska mål

8.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

8.2 Strategiska mål 2024-2027

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

- Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.
- Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.
- Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

- Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.
- Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.
- Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

- Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.
- Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.
- Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.
- Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

9 Finansiella mål

9.1 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade investeringsbehov de kommande åren och ökat lånebehov.

Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Resultatmålet är lagt på det justerade resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning. Kommunens resultatmål anpassas så att en jämn utveckling av kommunens nettokostnad för verksamheten kan uppnås.

Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål från 2026 och framåt:

Under perioden 2026-2029 beräknas det justerade resultatet uppgå till målet på 3 % per år.

Mål för justerat resultat för perioden 2026-2029 med information om uttag av pensionsmedel:

År	Belopp	Procent	Uttag pensionsmedel
2026	26,6 mkr	3,0%	6,0 mkr
2027	27,3 mkr	3,0%	5,0 mkr
2028	28,1 mkr	3,0%	5,0 mkr
2029	28,7 mkr	3,0 %	6,0 mkr

I resursfördelningsmodellen sätts resultatmålet utifrån årets resultat. Nivån på resultatmålet påverkar budgetram och investeringsutrymme.

9.2 Investeringar med mål för självfinansieringsgrad

Investeringar:

Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar.

Exempel på investeringsbehov:

- Lokalöversyn
- Underhåll på befintliga lokaler
- Anläggningar vatten och avlopp
- Infrastruktur
- Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprognos för Säters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet.

I resursfördelningsmodellen läggs samtliga planerade investeringar in med belopp och beräknad avskrivningstid samt koppling görs till respektive verksamhet och strategiskt mål. I modellen görs uppdelning av investeringar på skattefinansierat och taxefinansierat. Det finns också möjlighet att specificera vilka investeringar som avses att självfinansieras eller som behöver lånefinansieras genom klassificering av mindre/större investeringar som har kort respektive lång avskrivningstid.

Resursfördelningsmodellen har dock inte stöd för att hantera en antagen upparbetningsgrad vilket gör att förslag till investeringsbudget görs utan upparbetningsgrad from 2025 och baseras på en långsiktig investeringsplan för kommunen och kommunens bolag.

Ny investeringsmodell

En ny justerad investeringsmodell håller på att tas fram, där det i budgetberedningen är fokus på vilken ram (pott) som behövs inom respektive område. Stora projekt identifieras och följs upp/särredovisas enligt definierad process för uppsikt och styrning. Tydligare ramverk behöver tas fram kring besluts- och uppföljningsnivåer mm.

Effekter av investeringsbudget med ”potter” utgör:

- Flexiblare investeringsbudget
- Säkrare budgetbelopp som sätts senare
- Ökad årlig upparbetningsgrad och minskat behov att flytta medel mellan åren
- KS får en tydligare roll som uppsiktspart över nämnderna

Självfinansieringsgrad

Målet för självfinansieringsgraden är att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per 4 år. Den nya resursfördelningsmodellen ger möjlighet att beräkna självfinansieringsgraden för de skattefinansierade investeringarna. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet.

Förslag att investeringar upp till 30 mkr med kortare avskrivningstid skall självfinansieras och investeringar med belopp över 30 mkr samt med en avskrivningstid på över 30 år utgör en större investering som inte behöver självfinansieras.

Taxefinansierat: VA-verksamheten står inför stora investeringsbehov de kommande åren och det finns flera större projekt som behöver lånefinansieras medan mindre projekt kan självfinansieras. Anpassningar av taxan behöver göras över tid för att hantera ökade kostnader relaterat till höga investeringsnivåer.

9.3 Skuldsättning

Säters kommun hade en låneskuld 2023-12-31 på 475 mkr. I budget för 2024 beräknas låneskulden öka upp till 500 mkr men ytterligare upplåning beräknas behöva göras med anledning av höga investeringsnivåer. Under perioden 2025-2029 beräknas upplåning behöva göras med ca 400 mkr. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Säters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras.

I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts för kommunkoncernen. Översyn av mål för skuldsättning kommer att behöva göras med anledning av det ökade investeringsbehovet.

Mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts från 2023, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare. Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag varje budgetår i samband med budgetbeslut i juni.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är maximalt 110 000 kr per invånare.

9.4 Pensionsförvaltning:

Vid försäljningen av Säters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarena får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börserna sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, är kapitalet placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärande värdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå kan medel från pensionsförvaltningen tillskjutas. Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av kommunens pensionsmedel som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar för att förstärka kommunens likviditet och på så sätt bidra till lägre lånebehov.

Förslag uttag pensionsmedel per år enligt:

År	Belopp
2026	6,0 mkr
2027	5,0 mkr
2028	5,0 mkr
2029	6,0 mkr

10 Driftbudgetramar per nämnd/sector

Totala preliminära driftbudgetramar för perioden 2025-2029:

År	Belopp
2026	867 mkr
2027	892 mkr
2028	917 mkr
2029	942 mkr

Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 presenteras i slutet på februari 2025 i samband med att skatteunderlagsprognos publiceras i februari 2025.

11 Investeringsbudget per nämnd/sektor

Förslag till preliminära investeringsbudgetramar 2026 med plan för 2027-2029 för nämnder och Kommunstyrelsesektor presenteras i slutet på februari 2025 i samband med att skatteunderlagsprognos publiceras i februari 2025.

I samband med översyn av kommunens befolkningsprognos och framtida nivå på förväntade intäkter behöver nivån på årliga investeringar och behov av upplåning ses över.

12 Finansiella rapporter

12.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	-850 500	-872 300	-895 400	-921 000
Skatteintäkter	658 993	684 061	708 858	732 636
Generella statsbidrag och utjämning	235 355	236 050	237 876	239 512
VERKSAMHETENS RESULTAT	43 848	47 811	51 334	51 148
Finansiella intäkter	1 975	1 878	1 781	1 781
Finansiella kostnader	-25 200	-27 400	-30 000	-33 700
Pensionsförvaltning	950	900	850	850
ÅRETS RESULTAT	21 573	23 189	23 965	20 079
Justerat resultat	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Resultat	21 573	23 189	23 965	20 079
Avkastning pensionsmedel	-950	-900	-850	-850
Tillskott pensionsmedel	6 000	5 000	5 000	6 000
Justerat resultat	26 623	27 289	28 115	28 729
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Skatteintäkter	894 348	920 111	946 734	972 148

13 Tidplan budget 2026-2029

Tidplan för budget 2026-2029 inklusive budgetuppföljning 2025 – våren 2025

2025-02-18	KSAU - Bokslutsprognos 2024, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2025
2025-feb	SKR-Skatteunderlagsprognos med Cirkulär/EkonomiNytt
2025-feb	Uppstart budget 2026 – förberedelser tekniska ramar 2025-2029/budgetbehov per nämnd
2025-02-28	Interna poster skall vara klara och inlagda i nätverket. Hyror, städ- och kostkostnader, telefon, årsavgifter för myndighetsutövning, etc.
2025-03-04	KLG - Sektorberedning/Ekonomigrupp Budget 2026-2029 tekniska ramar/förslag ramar
2025-03-10	Budgetsamtal 2026-2029 med verksamhetsgenomgångar 2024 samt inför 2025
2025-03-11	KSAU - Årsredovisning 2024 och verksamheternas bokslut och övrig information
2025-03-18	KS - Bokslutsprognos 2024, Överföring investeringsmedel per nämnd till 2025 samt Årsredovisning 2024 och verksamheternas bokslut och övrig information
2025-03-25	KSAU - Budget 2026-2029 för KS
2025-04-08	KS - Budget 2026-2029 för KS
2025-04-10	KF - Årsredovisning 2024 & verksamheternas bokslut & övrig information
2025-april	Regeringens Vårproposition
2025-april	SKR-Skatteunderlagsprognos, prognos utjämningsystemen/LSS, Cirkulär/EkonomiNytt
v 10-19	Nämndbehandling av budgetförslag 2026-2029
2025-05-05/06	Budgetberedning/KSAU - Budget 2026 och plan 2027-2029 och Budgetuppföljning mars 2025 med årsprognos 2025
2025-maj	Ekonomirapporten, maj 2025
2025-05-20	KSAU - Budgetuppföljning april 2025 med årsprognos 2025
2025-05-27	KS - Behandlar budgetförslag 2026-2029, Budgetuppföljning april 2025 med årsprognos 2025
2025-juni	Central budgetförhandling 11 § MBL
2025-06-12	KF - Beslutar om budget för 2026-2029
2025-06-17	KSAU - Budgetuppföljning maj 2025 med årsprognos 2025

Tidplan för budget 2026-2029 inklusive budgetuppföljning 2025 – hösten 2025

v33-52	Nämnder och KS - Behandling reviderad budget 2026 och plan 2027-2029
2025-aug	SKR-Skatteunderlagsprognos, Cirkulär, MakroNytt
2025-08-26	KSAU - Skattesats 2026
2025-09-09	KS - Skattesats 2026
2025-Sep	Regeringens budgetproposition / SKR Cirkulär om budgetpropositionen
2025-09-23	KSAU - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2025 augusti, Reviderad budget 2026 för KS
2025-09-25	KF - Skattesats 2026
2025-09-29	Deadline för inlämning av reviderad budget 2026
2025-10-02	Sektorberedning av reviderad budget 2026 och budgetdirektiv 2027-2030
2025-okt	SKR-Skatteunderlagsprognos
2025-10-07	KS - Budgetuppföljning/Delårsrapport 2025 augusti, Reviderad budget 2026 för KS
2025-okt	SKR Ekonomirapport oktober 2024
2025-10-21	KSAU - Beredning reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2025 september med årsprognos 2025
2025-10-23	KF - Delårsrapport 2025 augusti
2025-11-04	KS - Behandlar reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 med preliminära ramar, Budgetuppföljning 2025 september med årsprognos 2025
v 46	MBL 11 § reviderad budget
2025-11-18	KSAU - Budgetuppföljning oktober 2025 med årsprognos 2025
2024-11-27	KF - Beslut om reviderad budget 2026, budgetdirektiv 2027-2030 preliminära ramar, tidplan
2024-12-09	KS - Budgetuppföljning oktober 2025 med årsprognos 2025
2025-dec	SKR-Skatteunderlagsprognos, cirkulär och MakroNytt, PO-pålägg mm
2025-12-16	KSAU - Budgetuppföljning november 2025 med årsprognos 2025
2025-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2025-12-31	Detaljbudget 2026 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten

Kf § 10 Ekonomi- och målstyrning – revidering av styrande dokument

KS2024/0334

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa revidering av Säters kommuns Ekonomi- och målstyrning.

Ärendebeskrivning

Under 2022 beslutades om Säters kommuns ekonomi- och målstyrning KS2022/0415 per 2022-12-01, § 34 som är ett sammanslaget dokument kring övergripande ekonomiska frågor och målstyrning.

Revidering av Säters kommuns ekonomi- och målstyrning handlar främst om tillägg p.g.a. ändrade lagkrav vad gäller resultatreserver samt med tillägg av mer information kring balanskrav.

Tillägg har också gjorts av de strategiska målen med inriktningar från dokument Vision och strategiska mål för 2024-2027, KS2023/0141 beslutad per 2023-06-15.

Vidare har tillägg gjorts om kommunens finansiella mål och om att Säters kommun har en förändrad budgetprocess och tillämpar en ny resursfördelningsmodell from budget 2025.

Revidering av Säterers kommuns Ekonomi- och målstyrning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta fastställa revidering av Säterers kommuns Ekonomi- och målstyrning.

Ärendebeskrivning

Under 2022 beslutades om Säterers kommuns ekonomi- och målstyrning KS2022/0415 per 2022-12-01, § 34 som är ett sammanslaget dokument kring övergripande ekonomiska frågor och målstyrning.

Revidering av Säterers kommuns ekonomi- och målstyrning handlar främst om tillägg p.g.a. ändrade lagkrav vad gäller resultatreserver samt med tillägg av mer information kring balanskrav.

Tillägg har också gjorts av de strategiska målen med inriktningar från dokument Vision och strategiska mål för 2024-2027, KS2023/0141 beslutad per 2023-06-15.

Vidare har tillägg gjorts om kommunens finansiella mål och om att Säterers kommun har en förändrad budgetprocess och tillämpar en ny resursfördelningsmodell from budget 2025.

Bilaga

Säterers kommuns Ekonomi- och målstyrning – revidering

Underskrifter

Catherine Hellgren
Ekonomichef

Marita Skog
Kommundirektör

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

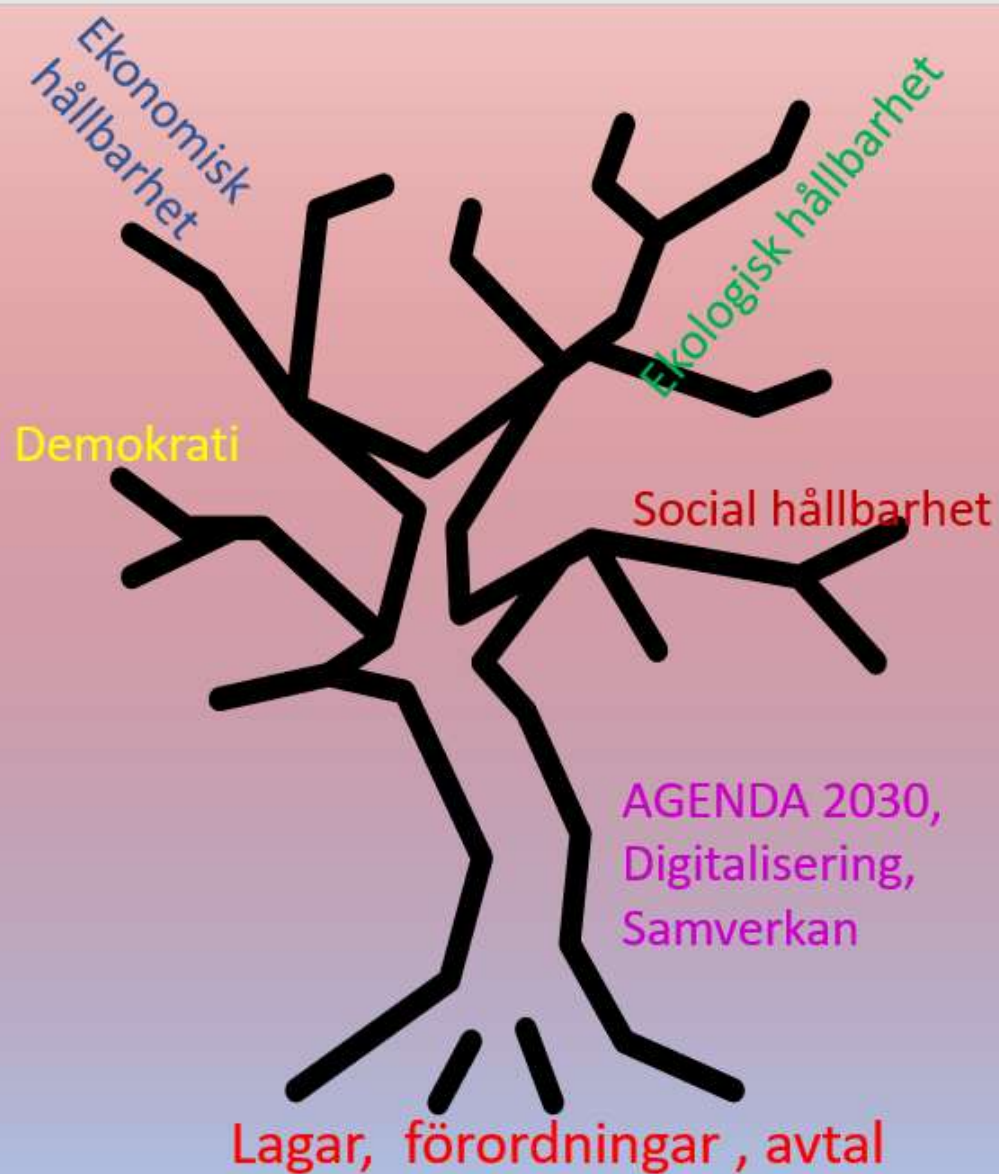
Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

2024-10-16

Säters kommun Ekonomi- och målstyrning

SÄTERS
KOMMUN

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Ekonomi- och målstyrning	Styrande dokument	Säters kommun
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektör	Ekonomichef	Intranet Författningssamling
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige		

Författningsstöd
Revidering
Revidering av KS2022/0415 per 2022-12-01, § 34
Bör revideras senast

Innehåll

1	Övergripande styrning	4
1.1	God ekonomisk hushållning	4
1.1.1	Resultatreserver	4
1.2	Vision och mål	5
1.2.1	Vision.....	6
1.2.2	Strategiska mål.....	6
2	Målstyrning.....	7
2.1	Flödesschema för målkedja, rapportering och kommunikation	8
2.2	Övergripande mål och vision	8
2.3	Uppföljning.....	10
2.4	Finansiell målstruktur.....	10
2.4.1	Syfte	10
2.4.2	Finansiella mål	10
2.4.3	Finansiering.....	11
2.4.4	Ramar.....	11
2.4.5	Budget	11
2.4.6	Budgetuppföljning.....	12
2.4.7	Delårsrapport.....	12
2.4.8	Årsbokslut och årsredovisning	12
3	Finansiella poster	13
4	§ 11 MBL/samverkan och delaktighet.....	13
5	Investeringar	13
5.1	Definition.....	14
5.2	Exploateringar.....	14
5.3	Intern ränta	14
5.4	Aktivering av investering.....	14
5.5	Finansiering av investeringar.....	15
5.6	Uppföljning.....	15
5.7	Överflytt av investeringsmedel mellan budgetåren	15
5.8	Slutredovisning av investeringsprojekt	15

1 Övergripande styrning

1.1 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

En kommun kan då använda resultatutjämningsreserv/resultatreserv för att undvika ett negativt balanskravsresultat och därmed undgå återställningskravet.

Enligt 11 kap. 13 § kommunallagen får fullmäktige besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras, om det finns synnerliga skäl. Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet.

1.1.1 Resultatreserver

Under 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven, RUR, ska avvecklas och ersättas med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033. Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024. Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver RER/RUR tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Resultatreserv (RER)

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Resultatreserven bör till exempel kunna användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Resultatreserven bör även kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Reservering till resultatreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger:

- 1 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- 2% av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatreserven får uppgå till högst 5 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Lag (2023:642).

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Enligt tidigare lydelse av 11 kap. 14 § kommunallagen fick kommuner under vissa förutsättningar reservera medel i en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Efter räkenskapsår 2023 får ingen ytterligare reservering göras. Kvarstående medel i en resultatutjämningsreserv får dock tas i anspråk till utgången av 2033 i enlighet med det regelverk som gällde fram till och med 2023, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Säters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Resultatutjämningsreserven kan användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget.

Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda;

1. den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren, och
2. ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

1.2 Vision och mål

God ekonomisk hushållning avser kommunens totala resursfördelning. De kommunala resurserna skall fördelas och användas så att de kommer kommunmedborgarna till så stor nytta som möjligt utifrån ställda nationella och lokala mål.

- Kommunfullmäktige fastställer vision och strategiska mål för mandatperioden.
- Kommunfullmäktige fastställer förslag till finansiella mål för den kommande treårsperioden senast i december månad två år före aktuellt budgetår.

I budgetdirektiv anges hur förslag till strategier och mål för verksamheten utifrån antagen vision och strategiska mål skall inlämnas, samt tidplan för budgetarbetet och övriga anvisningar.

Vision för Säter och tillhörande strategiska mål som kommunfullmäktige beslutat gäller för samtliga kommunens verksamheter och bolaget. Dessa mål har sin utgångspunkt i FN:s globala mål och andra styrdokument. Bolaget ska följa den av fullmäktige fastställda mål- och resultatstyrningsprocessen samt fastställda ägardirektiv.

Kommunens finansiella mål och strategiska mål är överordnade andra kommunala mål. Koncernen styrs i detta dokument i tillämpliga delar.

1.2.1 Vision

Säters kommuns vision beskriver ett framtida önskat tillstånd: Så här är det i Säters kommun. Visionen är vägledande i all verksamhet. Visionen inspirerar och motiverar till att bygga och utveckla det Säter vi vill ha. Den ger utrymme för kreativitet och mod.

Vision - Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

1.2.2 Strategiska mål

De strategiska målen med dess inriktningar beskriver Säters kommuns mål för de kommande fyra åren (mandatperioden). De uttrycker kommunfullmäktiges väg för att Säters kommuns verksamhet under mandatperioden ska gå mot att nå innebörden av visionen. De strategiska målen utgörs av en rubrik, och ett antal inriktningar. Inriktningarna är de som styr nämndernas och kommunens bolags arbete. Nämnderna konkretiserar de strategiska målens inriktningar i sina nämndmål som sammanställs i nämndplaner. Bolaget konkretiserar de strategiska målen i sin plan.

Strategiska mål 2024-2027 med inriktningar

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.

Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.

Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.

Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.

Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.

Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.

Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.

Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

2 Målstyrning

De finansiella mål och de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med delårsrapporten och årsbokslut (se resp kapitel). Om målen inte bedöms kunna uppnås skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som vidtas för att öka måluppfyllelsen.

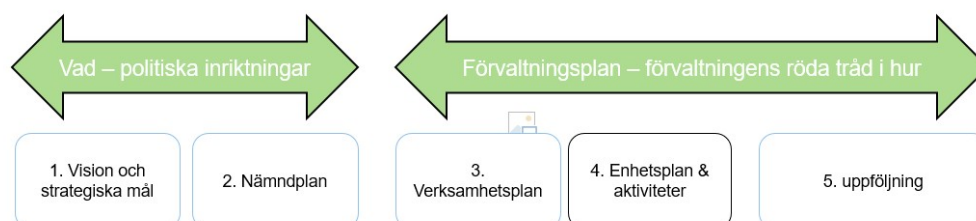
2.1 Flödesschema för målkedja, rapportering och kommunikation

2.2 Övergripande mål och vision

- Kommunfullmäktige beslutar om Vision och Mål för mandatperioden
- Nämnder/styrelser beslutar om nämndplan utifrån kommunfullmäktiges vision och mål en gång per mandatperiod.
- Verksamhetsplan tas fram och beslutas av sektorerna en gång per mandatperiod. Verksamhetsplan beskriver hur nämndplanen omsatts till verksamhet.

Reglering av verksamhetsplan och underliggande dokument sker i förvaltningsplanen som kommundirektören ansvarar för.

Nämndplanerna tas fram utifrån en framtagen mall. Nämndplanen ska beskriva det uppdrag som nämnderna fått av kommunfullmäktige att arbeta med samt innehålla mål för nämnden.

Nämnderna delges de fastställda strategiska målen (efter antagande) och identifierar minst ett nämndmål per strategiskt mål.

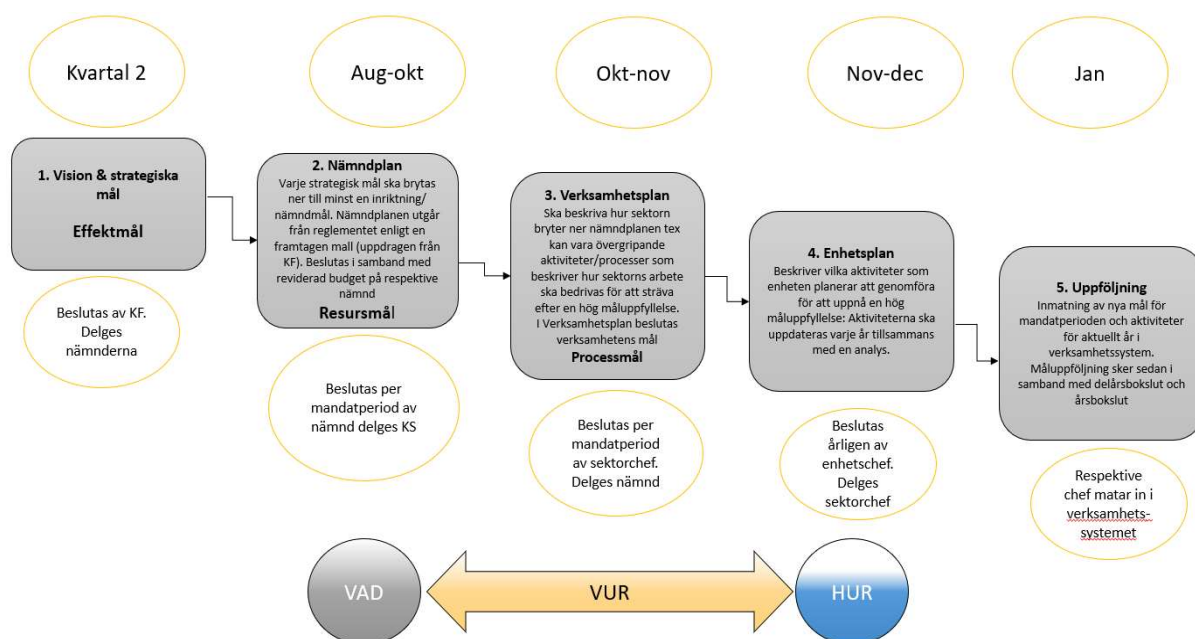
Dvs. vad kan berörd nämnd bidra med utifrån sitt uppdrag för att bidra till en högre måloppfyllelse kopplat till respektive strategiskt mål. Nämndernas mål ska vara mer konkreta än de strategiska målen och beröra de ansvarsområden som delegerats från kommunfullmäktige via reglementet.

I den nya mandatperioden har fullmäktige, nämnder och styrelser ett år på sig att arbeta fram vision och mål för kommunfullmäktige samt nämndplaner för respektive nämnd/styrelse. Nämndplanen börjar att gälla från och med 1:a januari år två i den nya mandatperioden. Den tidigare gällande nämndplanen gäller till dess att en ny nämndplan finns beslutad.

Nämndmålen ska beslutas för hela nämndperioden (ett per strategiskt mål).

De strategiska målen kan påverka en nämnd mer eller mindre direkt och ibland kan nämnden bidra mer till måloppfyllelse genom att samverka/stödja någon annan verksamhet i kommunen.

Framtagande av mandatperiodens styrdokument

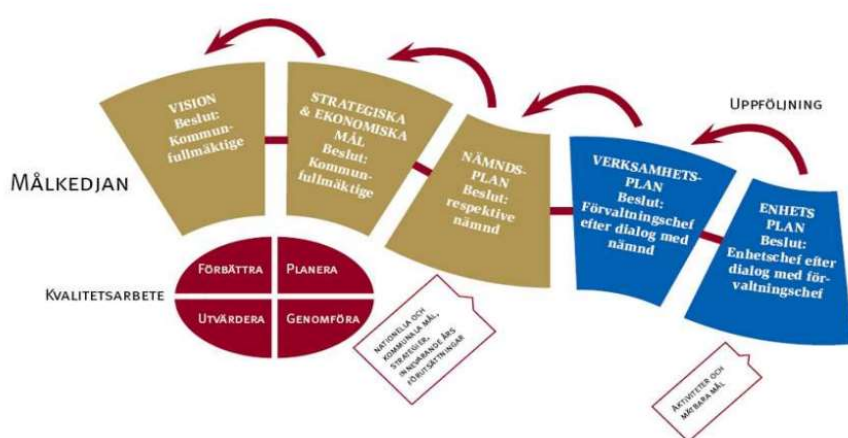
2.3 Uppföljning

Uppföljning av mål sker två gånger per år vid delårsbokslut samt årsbokslut.

Uppföljning sker i kommunens uppföljningssystem.

Under mandatperioden läggs fokus på trenden sett till målet. Analys görs därför genom att bedöma om kommunen har en positiv utveckling gentemot målet eller ej. Respektive chefs professionella omdöme är viktigt i bedömningen då alla delar inte kan mätas i numerärer.

Målkedjan= Möta behovet av tydlig målstyrning

2.4 Finansiell målstruktur

2.4.1 Syfte

Övergripande lagregler om kommunens ekonomi återfinns i Kommunallagens (SFS 2017:725) 11:e kapitel. I lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) regleras hur kommunens externa redovisning skall utformas.

Dokumentets syfte är att reglera den kommunala tillämpningen av ovanstående lagregler, samt att komplettera denna på områden som ej reglerats i lag.

2.4.2 Finansiella mål

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om, och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare.

Kommunen ska besluta om långsiktiga mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. Det långsiktiga målet ska fastställas i samband budgetbeslutet år ett (året efter valet) i varje mandatperiod. Underlaget ska innehålla en analys från varje sektor uppdelat på framtida kända faktorer så som bl.a personalkostnader och avskrivningar mm. I budgetdirektivet för varje budgetår fastställs kommande års resultatmål beroende på omvärldsfaktorer och interna förutsättningar.

De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

2.4.3 Finansiering

Allmänna riktlinjer

Målet är att nå bästa möjliga räntenetto med hänsynstagande till ett antal restriktioner i form av säkerhet, risk och likviditet. Kommunens finansverksamhet ska drivas så att den medverkar till att säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt. Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag och så att betryggande säkerhet alltid upprätthålls.

Upplåning

Tillgängliga medel, avtalade kreditlöften samt upptagande av kortfristiga krediter ska hållas på en sådan nivå att en tillfredsställande betalningsberedskap upprätthålls.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag varje budgetår. Ekonomichefen verkställer omsättning av befintliga mål och upptagande av nya lån inom fastställd ram för Säters kommun. Bolagen hanterar frågan enligt sina upprättade rutiner. Upplåning och omsättning redovisas vid budgetuppföljning.

2.4.4 Ramar

I samband med fastställande av kommunens finansiella mål fastställs kommunens totala ekonomiska utrymme utifrån aktuella prognoser för befolkning och skatteunderlag, samt gällande regler för generella statsbidrag och utjämning.

Budgetdirektiv tas fram för en fyraårsperiod och beslutas 2 år innan första budgetår.

Utrymmet fördelas i preliminära ramar för nämnder och sektorer. Ramarna utformas som nettoramor och skall om kommunstyrelsen ej beslutar annat innefatta samtliga kostnader och intäkter.

2.4.5 Budget

Säters kommun har från budget 2025 och framåt en förändrad budgetprocess och tillämpar en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad

för verksamheten som kallas för teknisk ram. Den tekniska ramen är en basnivå och utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Nämnder och sektorer utarbetar utifrån tilldelade ekonomiska ramar och övriga anvisningar förslag till budget för nästkommande år. I förslaget till budget skall även ingå strategier som skall utgå från antagen vision och strategiska mål, vara relaterade till tilldelade resurser samt ha ett medborgarperspektiv.

Budgetförslagen skall inlämnas till kommunstyrelsen senast vid den tidpunkt som angetts i direktiv.

Kommunstyrelsen sammanställer senast under maj månad förslag till budget för nästkommande år och plan för de därefter följande åren, för fastställande i kommunfullmäktige senast under juni månad. I kommunfullmäktiges beslut om budget tas även beslut om finansiella mål.

Anslagen binds på nämnds- och sektors nivå, eller annan nivå som kommunfullmäktige beslutar. Kommunstyrelsen bemyndigas att efter förslag från berörd nämnd omfördela medel mellan olika anslag.

2.4.6 Budgetuppföljning

Det åvilar varje nämnd och sektor att löpande följa upp sin verksamhet.

Nämnder och sektorer skall med den periodicitet som kommunstyrelsen fastställer upprätta bokslutsprognoser. Prognoserna skall avse såväl drift- som investeringsbudget, och innefatta periodens förbrukning, ackumulerad förbrukning och prognos till årets slut.

2.4.7 Delårsrapport

Kommunen skall upprätta delårsrapport per den 31 augusti. Delårsrapporten skall föreläggas kommunfullmäktige i oktober månad.

De finansiella mål och de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med delårsrapporten. Utvärderingen skall dels göras på förfluten tid samt som en prognos för helåret. Om målen inte bedöms kunna uppnås skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som vidtas för att öka måluppfyllelsen.

2.4.8 Årsbokslut och årsredovisning

Det åvilar varje nämnd att efter årets slut analysera årets resultat och verksamhetens utveckling. Analysen skall tillsammans med bedömningar och prognoser för framtiden utgöra grunden för nästkommande budgetarbete.

De finansiella mål och strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med årsredovisningen. Har målen inte uppfyllts skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som föreslås för att öka måluppfyllelsen kommande år.

De kommunala bolagen följer i sin redovisning Årsredovisningslagen, men skall till kommunstyrelsen inkomma med uppgifter till en samordnad årsredovisning för kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen sammanställer av gjorda analyser och räkenskapsmaterial, en årsredovisning för kommunen, och en sammanställd redovisning för den kommunala koncernen. Årsredovisningen skall föreläggas kommunfullmäktige senast under april månad.

3 Finansiella poster

Kommunens medel skall förvaltas i enlighet med särskilt antaget placeringsreglemente.

4 § 11 MBL/samverkan och delaktighet

Det åvilar nämnder och sektorer att tillse att berörd personal aktivt deltar i budgetarbete och den ekonomiska uppföljningen.

Nämnders och styrelser budgetförslag skall innan de antas av ansvarig nämnd/styrelse samverkas/förhandlas med de fackliga organisationerna enligt lag om medbestämmande, MBL och kommunens samverkansavtal.

Kommunstyrelsens förslag till budget för kommunen skall innan den antas i kommunfullmäktige förhandlas med de fackliga organisationerna enligt lag om medbestämmande, MBL.

5 Investeringar

Kommunfullmäktige fastställer årligen investeringsbudgeten för år ett och en plan för år två och tre i planperioden. Investeringsbudget för år ett fastställs på nämndnivå, medan planen för år två och tre endast fastställs på totalnivå. Kommunens sektorer arbetar även kontinuerligt med en mer långsiktig investeringsplan med ett sexårsperspektiv. Den utgör en grund för den treåriga investeringsplanen som årligen beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för investeringar och avskrivningar fastställs av kommunstyrelsen. Omfördelning inom nämndens ram för investeringar kan göras genom beslut. Omprioriteringar av namngivna projekt beslutade av kommunfullmäktige hanteras av ansvarig nämnd/styrelse.

5.1 Definition

Med investering avses en ekonomisk resurs som förbrukas över en längre tidsperiod.

Materiella anläggningstillgångar är tillgångar som är fysiska och går att beskåda. Exempel på materiella tillgångar är:

- Byggnader och mark
- Maskiner, fordon och andra tekniska anläggningar
- Inventarier, verktyg och IT-utrustning

Immateriella anläggningstillgångar är tillgångar som man inte kan se eller ta på, icke fysiska tillgångar. Den ekonomiska livslängden ska vara minst tre och högst fem år. Exempel på immateriella tillgångar är:

- Patent och licensrättigheter
- IT-system, (verksamhetssystem)

5.2 Exploateringar

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningsställa kommunens mark för infrastruktur (gator, parker och VA) och för bostads- eller industriområden.

5.3 Intern ränta

Med intern ränta avses den interna prissättningen som används för att prissätta användandet av kommunens likvida medel. Räntesatsen för den interna räntan skall ligga i nivå med beräknad ränta för kommunens externa lån, och fastställs av ekonomikontoret varje år i samband med kommunens budgetarbete.

Räntan beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att räntan beräknas på restvärdet efter gjorda avskrivningar.

5.4 Aktivering av investering

Enligt god redovisningssed skall avskrivning ske från och med den tidpunkt då anläggningen tas i anspråk. Begreppet ta i anspråk kan för vissa situationer behöva en uttolkning för att praktisk kunna tillämpas.

Vid samlingsinvesteringar betraktas anläggningen som tagen i anspråk när samtliga ingående delar används. Detta innebär att om ingående delar köps in successivt under året, skall tidpunkten för ianspråktagandet sättas när inköpsprocessen avslutats eller senast vid årets slut.

5.5 Finansiering av investeringar

Säters kommun skall finansiera reinvesteringar med egna medel. För nyinvesteringar kan nya lån behöva upptas.

5.6 Uppföljning

Alla investeringar ska särredovisas och avstämning ska ske löpande mot budget.

Central uppföljning av investeringsverksamheten under året sker i samband med budgetuppföljningen per sista april och sista augusti. Utöver utbetalda belopp redovisas status på investeringen.

5.7 Överflytt av investeringsmedel mellan budgetåren

De investeringsmedel som ej ianspråktagit för specifika projekt kan efter beslut av kommunstyrelsen budgetmässigt få föras över till nästkommande år om den totala investeringsbudgeten inte är förbrukad. Nämnden ansöker efter årsbokslut om överföring, och anger i ansökan skälen till att investeringsmedlen inte förbrukats och vilken planering som är tänkt för det kommande året.

5.8 Slutredovisning av investeringsprojekt

För investeringsobjekt som uppgår till minst 2 mkr skall en slutredovisning/efterkalkyl redovisas till kommunfullmäktige.

Kf § 11 Programhandling Fågelsången

KS2023/0255

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna redovisad programhandling som funktionshandling för Fågelsången i Säter.
2. Uppdra till kommunstyrelsen att utifrån godkänd programhandling genomföra förprojektering fram till färdigt förfrågningsunderlag inför upphandling av entreprenad. Finansiering av förprojektering sker ur kommunstyrelsens investeringsram.
3. Uppdra till kommunstyrelsen att ta fram finansieringsmodell inför kommande upphandling.

Protokollsanteckning

Caroline Willfox (M) med instämmande av Roger Carlsson (SD) ställer sig bakom programhandlingen i det stora hela men anser att det finns en risk med att placera den anpassade grundskolan så långt bort från övrig skolverksamhet. Detta då det finns en farhåga att eleverna ska få en känsla av exkludering, då de inte längre blir en del av grundskolans utemiljö och elever under rasterna.

Anser även att det finns en komplexitet i att den anpassade grundskolan ligger vägg i vägg med SFI, detta då det kan bli så att elever på SFI kommer ha sina barn i den anpassade grundskolan precis intill. Vilket kan vara svårt både för barn samt föräldrar.

Ärendebeskrivning

Projektet avser framtagande av en programhandling för Fågelsången i centrala Säter. Fastigheten ägs av Säterbostäder men i enlighet med tidigare förstudie finns förslag på att kommunen förvärvar Fågelsången och inrymmer flera olika kommunala verksamheter.

I programhandlingen har förstudiens resultat fördjupats och tillsammans med verksamheterna utretts vidare. Programhandlingens förslag innebär att Fågelsången byggs om och till för att inrymma verksamhetslokaler för delar av Barn- och utbildningssektorn samt delar av Sociala sektorn. Utöver det tillskapas även gemensamma konferensrum för kommunens alla verksamheter.

Ks § 153 forts

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-13 Kf §73:

- Godkänna Säterbostäders fördjupade utredning/designdialog samt uppdra till kommundirektören att arbeta fram en programhandling med syfte att inleda ett förfarande där kommunen tar över berörd byggnad utifrån, av kommunstyrelsen framtagna värdering.
- Utöka styrgrupp skolas uppdrag att inkludera framtagande av programhandling Fågelsången. Styrgruppen utökas med ordförande för socialnämnden.
- Kommundirektörens uppdrag ska även inkludera att Säterbostäder tar över olika objekt som exempel Sockenstugan i Gustafs. Syftet är att renodla Säters kommun och Säterbostäders verksamheter enligt tidigare taget beslut att Säters kommun ska förvalta verksamhetslokaler och Säterbostäder ska förvalta bostäder

Beslutsunderlag

Förslag till programhandling.

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden, Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Säterbostäder

Programhandling Fågelsången

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

- Godkänna redovisad programhandling som funktionshandling för Fågelsången i Säter.
- Uppdra till Kommunstyrelsen att utifrån godkänd programhandling genomföra förprojektering fram till färdigt förfrågningsunderlag inför upphandling av entreprenad. Finansiering av förprojektering sker ur Kommunstyrelsens investeringsram.
- Uppdra till Kommunstyrelsen att ta fram finansieringsmodell inför kommande upphandling.

Ärendebeskrivning

Projektet avser framtagande av en programhandling för Fågelsången i centrala Säter. Fastigheten ägs av Säterbostäder men i enlighet med tidigare förstudie finns förslag på att kommunen förvärvar Fågelsången och inrymmer flera olika kommunala verksamheter.

I programhandlingen har förstudiens resultat fördjupats och tillsammans med verksamheterna utretts vidare. Programhandlingens förslag innebär att Fågelsången byggs om och till för att inrymma verksamhetslokaler för delar av Barn- och utbildningssektorn samt delar av Sociala sektorn. Utöver det tillskapas även gemensamma konferensrum för kommunens alla verksamheter.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-13 KF §73:

- Godkänna Säterbostäders fördjupade utredning/designdialog samt uppdra till kommundirektören att arbeta fram en programhandling med syfte att inleda ett förfarande där kommunen tar över berörd byggnad utifrån, av kommunstyrelsen framtagna värdering.
- Utöka styrgrupp skolas uppdrag att inkludera framtagande av programhandling Fågelsången. Styrgruppen utökas med ordförande för socialnämnden.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

- Kommundirektörens uppdrag ska även inkludera att Säterbostäder tar över olika objekt som exempel Sockenstugan i Gustafs. Syftet är att renodla Säter kommun och Säterbostäders verksamheter enligt tidigare taget beslut att Säter kommun ska förvalta verksamhetslokaler och Säterbostäder ska förvalta bostäder

Beslutsunderlag

Förslag till programhandling.

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden, Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Säterbostäder.

Underskrifter

Mikael Spjut
Biträdande
Samhällsbyggnadschef

Andreas Mossberg
Samhällsbyggnadschef

Marita Skog
Kommundirektör

2024-10-15

Fågelsången

Programhandling

**SÄTERS
KOMMUN**

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Programhandling Fågelsången	Programhandling	
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommunchef		
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer

Författningsstöd
Revidering
Version 1.0 Enligt beslut på Kommunfullmäktige 2024-06-13
Bör revideras senast

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Projektbeskrivning och bakgrund	10
1.2	Programhandling	4
1.3	Behovet.....	4
2	Genomförande	5
2.1	Processen.....	5
2.2	Resultat.....	5
2.3	Teknik	8
3	Ekonomi	8
4	Ritningar	10

1 Inledning

1.1 Projektbeskrivning och bakgrund

Äldreboendet Fågelsången 4 i Säter kommun har ersatts av ett nybyggt äldreboende hösten 2024. Fastigheten ägs av Säterbostäder AB. Efter flytt hösten 2023 är byggnaden ej nyttjad, förutom som tillfälliga lokaler för utbildningssektorns centrala organisation för Elevhälsa.

På uppdrag av Säterbostäder genomfördes inför kommunfullmäktiges möte juni 2024 en utredning/designdialog under ledning av Archus. Syfte med uppdraget var att redovisa förslag på innehåll i Fågelsången inför beslutsfattande om Fågelsångens framtida innehåll.

På kommunfullmäktiges möte juni 2024 beslutades att dels godkänna Säterbostäders utredning/designdialog samt uppdra till kommundirektören att arbeta fram en programhandling. Utredningen visar att det är genomförbart att samla olika kommunala verksamheter från i huvudsak utbildnings- och sociala sektorn i Fågelsången 4.

1.2 Programhandling

En programhandlingen avser utveckla och säkerställa lokalens framtida nyttjande samt behov av förändringar såsom rivningar och tillbyggnader. En fördjupad genomgång av föreslagna verksamheters lokalbehov och framtida utvecklingsmöjligheter ur ett lokalperspektiv, ska genomföras.

1.3 Behovet

Inom Säter kommun finns ett flertal verksamheter med utmaningar avseende lokaler. Utmaningarna kan gälla arbetsmiljö, skick, utformning eller storlek. Flera verksamheter finns också i externa lokaler.

Programhandlingen förväntas visa på möjlighet att samla identifierade verksamheter i en gemensam byggnad. Därigenom skapas möjlighet för ökad samverkan, verksamheter som riskerar stå/står utan lokaler får plats samt erbjuda funktionella lokaler, där också gällande arbetsmiljökrav uppfylls.

Programhandlingen ska också översiktlig redovisa vilket ekonomisk påverkan projektet kommer innebära för de verksamheter som erbjuds plats.

2 Genomförande

2.1 Processen

Arbetet fram till Kommunfullmäktige i juni 2024 var , som beskrivits ovan, att ta fram ett förslag för vilka verksamheter som skulle kunna inrymmas i Fågelsången.

Efter Kommunfullmäktige påbörjades arbetet med att genomföra djupgående intervjuer med verksamheterna med avsikt att synliggöra dom verkliga behoven, samt anpassa och ytterligare utveckla redovisat förslag.

Frågor som verksamheterna fick fundera på och ta ställning till var bla.

- Vad är det verkliga behovet?
- Finns effektiviseringsmöjligheter vid en flytt till annan lokal?
- Finns synergier med att samla föreslagna verksamheter i Fågelsången?
- Bedöms resp verksamhet minska, växa eller vara oförändrad i framtiden?
- I vilken grad sker hemarbete för resp verksamhet och anställd?

2.2 Resultat

Utifrån intervjuerna med verksamheterna sammanställdes behov och önskade förändringar, varefter förslaget reviderades till det som nu redovisas i denna programhandling.

Skisserna har också granskats av tekniska konsulter för att säkerställa att förslaget är genomförbart konstruktions-, brand- och installationsmässigt.

Fördelar med förslaget från barn- och utbildningssektorns synvinkel

Kompetensutveckling:

- Personal med specialkompetenser kommer närmare varandra och kan samverka och nyttja varandras kunskap på ett effektivt sätt.

Tillgänglighet och central placering:

- Dahlanders verksamheter så som SFI och IM programmen ser en stor fördel med att komma in till Fågelsången. Eleverna blir mindre beroende av busstrafiken vilket ger en större flexibilitet och verksamhet kan enklare nyttja hela dagen. Samverkan med civilsamhället ökar och bättre integration för de

elever som är inskrivna på SFI genom närhet till andra funktioner i samhället liksom möjlighet till APL och praktik.

Ökad samverkan:

- Att samlokalisera flera viktiga funktioner i Fågelsången skapar enkelheten till samverkan mellan funktioner, t.ex IFO, Elevhälsan, SFI, IM, Anpassad grundskolan och central särskild undervisningsgrupp.

Anpassade lokaler:

- Idag har Anpassad grundskola lokaler som är dåligt anpassade till verksamheten, man har fått dela på skolan för att delar av lokalerna är utdömda samt att man inte får plats i nuvarande lokaler. Inritat förslag på Fågelsången uppfyller verksamhetens önskemål och man kommer kunna bedriva en bra verksamhet för dessa elever.
- Central särskild undervisningsgrupp finns inte i Säter idag men det finns ett beslut om att man ska starta. Placeringen på Fågelsången skapar bra lokaler för denna grupp, nära skolan men ändå avskilt.
- Varje skola är skyldig att ha ett skolbibliotek, enligt Skollagen 2 kap 36§, "Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek". Idag finns ett rum på Klockarskolan, ett rum på Kungsgårdsskolan och på DKC som fungerar som skolbibliotek. Genom att samla dessa till ett ställe, där biblioteket även kan omfatta IM-program, SFI, anpassad grundskola och anpassad utbildning för vuxna, får vi möjlighet till ett fullvärdigt skolbibliotek med brett utbud. Det gör också att biblioteket blir mer attraktivt som arbetsplats för en skolbibliotekarie.

Fördelar med förslaget från sociala sektorns synvinkel

Kostnadsbesparingar:

- Genom att kliva ur externa kontrakt och samlokalisera verksamheter kommer man potentiellt minska kostnaderna för hyra, administration och andra overheadkostnader.

Ökad effektivitet:

- Synergier mellan verksamheterna leder till effektivare arbetsflöden, bättre utnyttjande av resurser och enklare samordning av insatser.

Förbättrad arbetsmiljö:

- Anpassade lokaler och närhet till kollegor bidrar till en bättre arbetsmiljö och öka medarbetarnas trivsel och motivation.
- Samlokalisering kan underlätta samarbete kring säkerhetsfrågor och bidra till en säkrare arbetsmiljö för alla inblandade.

Enklare uppföljning och samordning:

- När verksamheterna ligger nära varandra blir det enklare att följa upp klienter och samordna insatser, vilket leder till mer individanpassad hjälp.

Helhetssyn på individens behov:

- Genom att samlokalisera verksamheterna blir det lättare att fånga upp klienter som behöver stöd från flera olika håll och erbjuda en mer helhetsorienterad insats.

Kortare avstånd och bättre tillgänglighet:

- Närhet till verksamheterna underlättar för brukare att ta sig till möten och få den hjälp de behöver.

Enklare kontakt med chefer:

- Möjligheten att lättare komma i kontakt med chefer på LSS bidrar till ökad trygghet och delaktighet för brukarna.

Sammanfattningsvis så kommer förslaget om Fågelsången ha potential att bidra till en rad positiva effekter för både verksamheter, klienter och samhället i stort. Genom att samlokalisera verksamheter, förbättra arbetsmiljön och öka tillgängligheten för brukare kan man skapa en mer effektiv och human vård och omsorg. Genom att flytta verksamheten närmare stadskärnan kan man bidra till ett mer levande centrum med ökad aktivitet och fler människor i rörelse. Att effektivisera ytorna bidra till en mer hållbar användning av samhällets resurser.

2.3 Teknik

Programhandlingen innehåller planritningar redovisande förslag på nyttjande av befintlig fastighet samt tillbyggnader. Tidigare köksflygel samt mindre del av flyglarna mot väster rivs och ersätts med nybyggnader. I övrigt i byggnaden behålls befintliga strukturer, då byggnadens konstruktion och grundläggning inte medger stora ingrepp.

Detaljplanen anger bokstaven ”A” med förklaringen ”allmänt ändamål”, vilket torde omfatta programhandlingens förslag på användande för kontor och utbildning.

Befintliga installationer rivs och ersätts med nya. Ventilationssystemet utrustas med kyld tilluft.

Projektets mål är att uppfylla miljöbyggnad nivå silver där så är möjligt, men utan att certifieras. Byggnadens energisystem kompletteras med solpaneler.

Swedish Green Building Council skrift Miljöbyggnad 4.0, indikator 4 Klimatpåverkan, föreskriver i tabellform en maximalt tillåten nivå på koldioxidutsläpp för olika typer av nybyggnader. Projektering i kommande systemhandlings- och detaljprojekteringsskede kommer med hjälp av kontinuerliga beräkningar styras mot att angivet värde enligt indikator 4 uppnås. Projektets klimatavtryck ska löpande redovisas för beslutande styrgrupp under projektets gång, med möjlighet att påverka materialval i olika bygghdelar. Generellt kan sägas att projektets avsikt att så långt möjligt nyttja nuvarande bygghadsdelar såsom stomme, tak mm är till stor fördel avseende klimatpåverkan, jämfört med att riva bygghaden och uppföra ny bygghad på platsen.

3 Ekonomi

Projektets kostnad har uppskattas till ca 173 milj kronor i kostnadsläge sept-24

Till projektkostnaden har adderats kostnaden för förvärvande av fastigheten som enligt Säterbostäders värdering uppgår till 8,5 miljoner kronor. Kostnad för fastighetsreglering, lagfartskostnader eller liknande har ej medräknats.

Avgränsningar och förtydliganden:

- Lös inredning och utrustning, möbler ingår ej i projektkostnaden.
- Markarbeten runt bygghad ingår. Ev arbeten med gator, parkeringar har ej medräknats
- Arbeten i källare, förutom för hemtjänsten, är ej medräknade

Nedan redovisas hur sektorernas årliga kostnad för lokaler kommer påverkas. Det bör noteras att skillnaden mellan nuvarande och framtida hyreskostnader till stor del beror av att beräkningen innefattar lokaler som inte finns idag, samt vissa nuvarande lokaler är i ett skick och utförande som måste åtgärdas oavsett.

Fågelsången

Mkr

<u>Nuvarande hyra per verksamhet</u>	BUN	SOC	GEM	Totalt
Ungdomens hus	0,2			0,2
Skolbibliotek	0,0			0,0
Central särskild undervisningsgrupp	0,0			0,0
Anpassad grundskola	0,5			0,5
				0,0
SFI	2,7			2,7
IMA/IMS	ingår ovan			
Central Elevhälsan	0,2			0,2
Samverkansenheten		ingår ovan		
IFO/Bistånd		0,7		0,7
Öppenvård		0,2		0,2
Hemtjänst/LSS		1,5		1,5
Gemensamma mötesrum				0,0
Nuvarande hyra totalt	3,7	2,4		6,1
Hyra nya Fågelsången	5,9	5,8	0,5	12,2
Förändring	2,2	3,4	0,5	6,1

Kommentarer nuläge

Nuv lokaler i moduler på Klockarskolan med låg hyra

Saknas

Saknas

Nuv lokaler i moduler på Kungsgårdsskolan med låg hyra

Nuv externa lokaler i Dahlander

Nuv externa lokaler i Dahlander

Elevhälsans hus på Klockarskolan

Nuv externa lokaler i Dahlander

Nuv externa lokaler ovanpå Systembolaget och på Skönvik

Nuv externa lokaler på Storgatan

Nuv externa lokaler på Skönvik och Fågelsången 3

Bokningsbara för samtliga verksamheter inom kommunen

4 Ritningar

2024 10 14 - FÅGELSÅNGEN 4, SÄTER

PROGRAMHANDLING

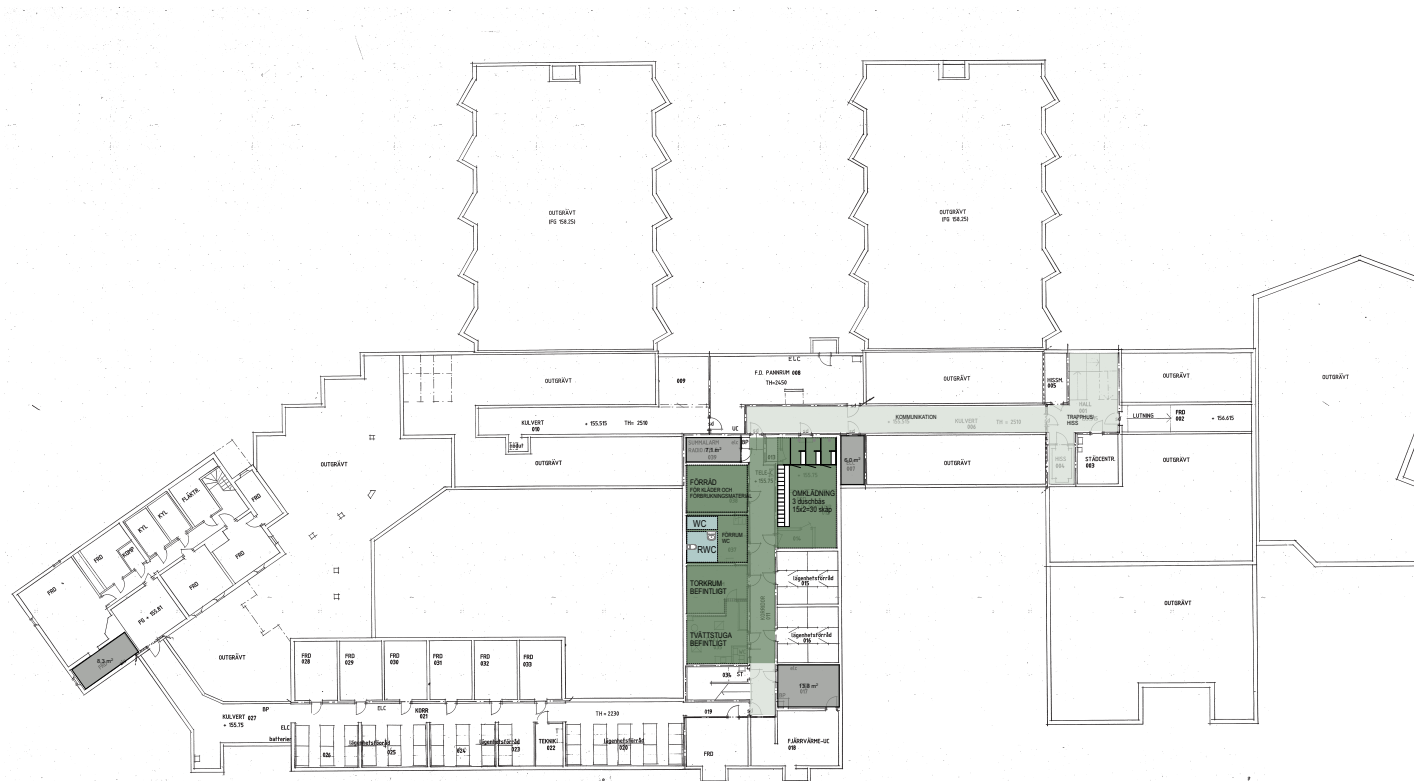
Källarplan

1:200 (A1)

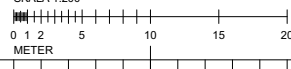
1:400 (A3)

YTOR FUNKTIONER	KÄLLAR-PLAN	PLAN 1	PLAN 2	TOTAL
 IFO & BISTÅND	-	380 kvm	250 kvm	630 kvm
 KONTOR SAMT KONFERENS	-	-	360 kvm	360 kvm
 CAFE	-	55 kvm	-	55 kvm
 IMMAIUS	-	-	360 kvm	360 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA	-	500 kvm	-	500 kvm
 SFI	-	400 kvm	-	400 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA (VU)	-	40 kvm	-	40 kvm
 SKOLBIBLIOTEK	-	155 kvm	-	155 kvm
 UNGDOMS HUS	-	180 kvm	-	180 kvm
 ELEVHÅLSAN	-	-	280 kvm	280 kvm
 CTRL SÅR UNDERVISNINGSRP	-	150 kvm	150 kvm	300 kvm
 LSS	-	-	65 kvm	65 kvm
 HEMTJÄNSTEN	130 kvm	130 kvm	70 kvm	330 kvm
 ÖPPENVÅRDEN	-	110 kvm	-	110 kvm
 SAMVERKANSTEAMET	-	110 kvm	-	110 kvm
 MILJÖRUM	-	10 kvm	-	10 kvm
 KOMMUNIKATIONSYTAN INK UTTRYMMINGSTRAPPHUS	80 kvm	200 kvm	130 kvm	410 kvm
 TEKNISK INK FLÅKTRUM (ej isolerad lida)	35 kvm	10 kvm	210 kvm	255 kvm
 TILLBYGGNAD MOT PARK (BTA)	-	340 kvm (370 kvm)	170 kvm (190 kvm)	510 kvm (560 kvm)
 TILLBYGGNAD MOT GATA (BTA)	-	290 kvm (320 kvm)	380 kvm (420 kvm)	670 kvm (740 kvm)
 TILLBYGGNAD PÅ BIBLIOTEK (BTA)	-	-	60 kvm (70 kvm)	60 kvm (70 kvm)
 TILLBYGGNAD I BEF. INDRAG (BTA)	-	40 kvm (50 kvm)	-	40 kvm (50 kvm)

SKALA 1:200

2024 10 14 - FÅGELSÅNGEN 4, SÄTER

PROGRAMHANDLING

Plan 1

1:200 (A1)

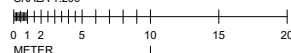
1:400 (A3)

YTOR FUNKTIONER	KÄLLAR-PLAN	PLAN 1	PLAN 2	TOTAL
 IFO & BISTÅND	-	380 kvm	250 kvm	630 kvm
 KONTOR SAMT KONFERENS	-	-	360 kvm	360 kvm
 CAFE	-	55 kvm	-	55 kvm
 IMMAIUS	-	-	360 kvm	360 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA	-	500 kvm	-	500 kvm
 SFI	-	400 kvm	-	400 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA (VU)	-	40 kvm	-	40 kvm
 SKOLBIBLIOTEK	-	155 kvm	-	155 kvm
 UNGDOMENS HUS	-	180 kvm	-	180 kvm
 ELEVHÅLSAN	-	-	280 kvm	280 kvm
 CTRL SÅR UNDERVISNINGSGRUPP	-	150 kvm	150 kvm	300 kvm
 LSS	-	-	65 kvm	65 kvm
 HEMTJÄNSTEN	130 kvm	130 kvm	70 kvm	330 kvm
 ÖPPENVÅRDEN	-	110 kvm	-	110 kvm
 SAMVERKANSTEAMET	-	110 kvm	-	110 kvm
 MILJÖRUM	-	10 kvm	-	10 kvm
 KOMMUNIKATIONSYTAN INOM UTTRYMNINGSTRAPPHUS	80 kvm	200 kvm	130 kvm	410 kvm
 TEKNISK INOM FLÅKTRUM (ej isolerad lida)	35 kvm	10 kvm	210 kvm	255 kvm
 TILLBYGGNAD MOT PARK (BTA)	-	340 kvm (370 kvm)	170 kvm (190 kvm)	510 kvm (560 kvm)
 TILLBYGGNAD MOT GATA (BTA)	-	290 kvm (320 kvm)	380 kvm (420 kvm)	670 kvm (740 kvm)
 TILLBYGGNAD PÅ BIBLIOTEK (BTA)	-	-	60 kvm (70 kvm)	60 kvm (70 kvm)
 TILLBYGGNAD I BEF. INDRAG (BTA)	-	40 kvm (50 kvm)	-	40 kvm (50 kvm)

SKALA 1:200

2024 10 14 - FÅGELSÅNGEN 4, SÄTER

PROGRAMHANDLING

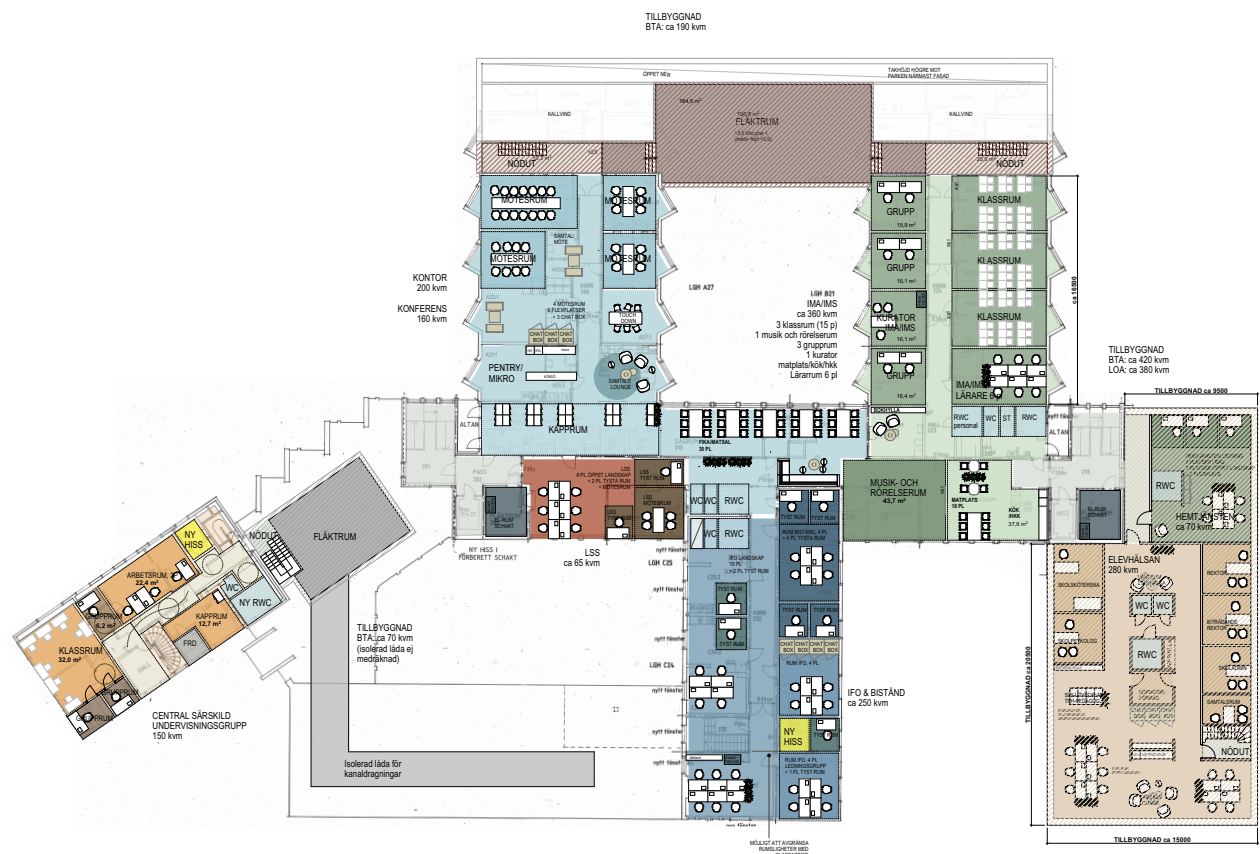
Plan 2

1:200 (A1)

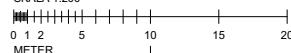
1:400 (A3)

YTOR FUNKTIONER	KÄLLAR- PLAN	PLAN 1	PLAN 2	TOTAL
 IFO & BISTÅND	-	380 kvm	250 kvm	630 kvm
 KONTOR SAMT KONFERENS	-	-	360 kvm	360 kvm
 CAFE	-	55 kvm	-	55 kvm
 IMMAIS	-	-	360 kvm	360 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA	-	500 kvm	-	500 kvm
 SFI	-	400 kvm	-	400 kvm
 ANPASSAD GRUNDSKOLA (VU)	-	40 kvm	-	40 kvm
 SKOLBIBLIOTEK	-	155 kvm	-	155 kvm
 UNGDOMENS HUS	-	180 kvm	-	180 kvm
 ELEVHÅLSAN	-	-	280 kvm	280 kvm
 CTRL SÅR UNDERVISNINGSGRUPP	-	150 kvm	150 kvm	300 kvm
 LSS	-	-	65 kvm	65 kvm
 HEMTJÄNSTEN	130 kvm	130 kvm	70 kvm	330 kvm
 ÖPPENVÅRDEN	-	110 kvm	-	110 kvm
 SAMVERKANSTEAMET	-	110 kvm	-	110 kvm
 MILJÖRUM	-	10 kvm	-	10 kvm
 KOMMUNIKATIONSRYTA INK UTTRYMMINGSTRAPPHUS	80 kvm	200 kvm	130 kvm	410 kvm
 TEKNISK INK FLÅKTRUM (ej isolerad lida)	35 kvm	10 kvm	210 kvm	255 kvm
 TILLBYGGNAD MOT PARK (BTA)	-	340 kvm (370 kvm)	170 kvm (190 kvm)	510 kvm (560 kvm)
 TILLBYGGNAD MOT GATA (BTA)	-	290 kvm (320 kvm)	380 kvm (420 kvm)	670 kvm (740 kvm)
 TILLBYGGNAD PÅ BIBLIOTEK (BTA)	-	-	60 kvm (70 kvm)	60 kvm (70 kvm)
 TILLBYGGNAD I BEF. INDRAG (BTA)	-	40 kvm (50 kvm)	-	40 kvm (50 kvm)

SKALA 1:200

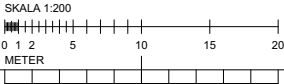
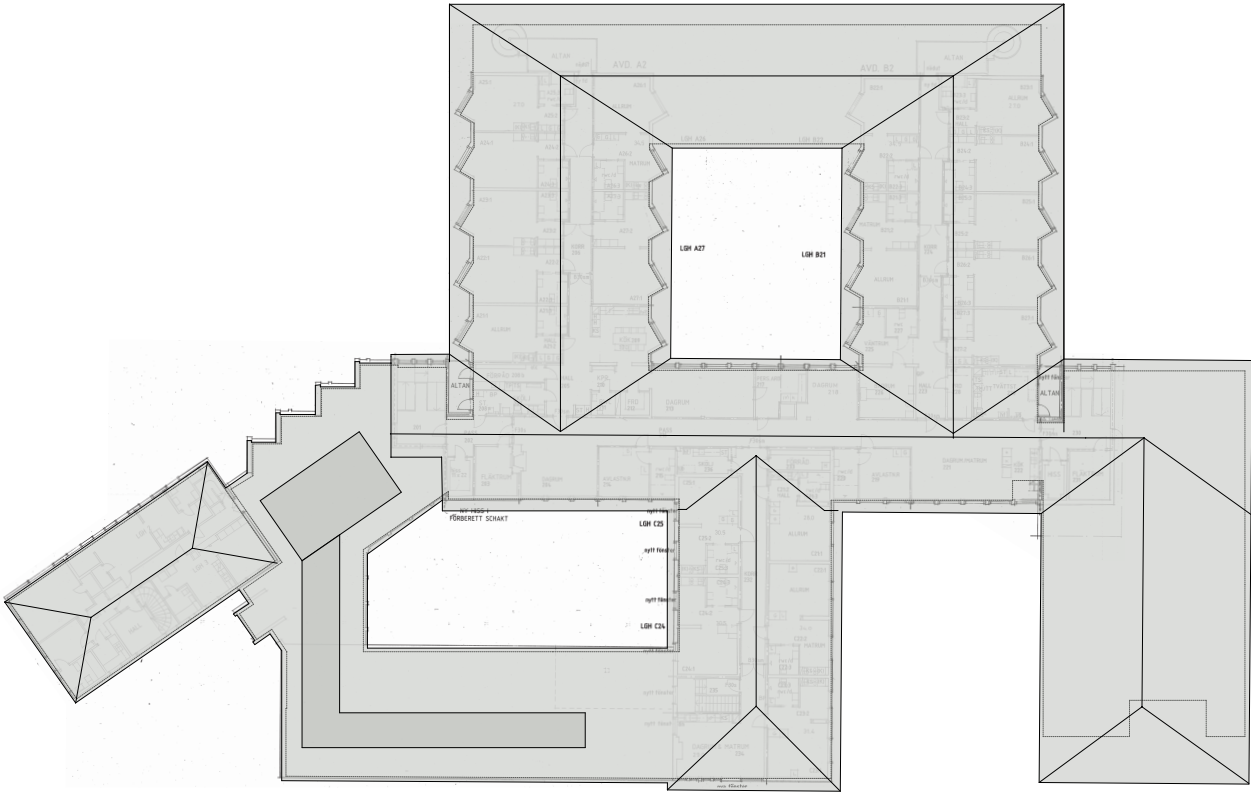
2024 10 14 - FÅGELSÅNGEN 4, SÄTER

PROGRAMHANDLING

Takplan
1:200 (A1)
1:400 (A3)

YTÖR FUNKTIONER	KÄLLAR-PLAN	PLAN 1	PLAN 2	TOTAL
IFO & BISTÅND	-	380 kvm	250 kvm	630 kvm
KONTOR SAMT KONFERENS	-	-	360 kvm	360 kvm
CAFÉ	-	55 kvm	-	55 kvm
MA/IMS	-	-	360 kvm	360 kvm
ANPASSAD GRUNDSKOLA	-	500 kvm	-	500 kvm
SFI	-	400 kvm	-	400 kvm
ANPASSAD GRUNDSKOLA (VU)	-	40 kvm	-	40 kvm
SKOLBIBLIOTEK	-	155 kvm	-	155 kvm
UNGDOMENS HUS	-	180 kvm	-	180 kvm
ELEVHÅLSAN	-	-	280 kvm	280 kvm
CTRL SÄR UNDERVISNINGSGRP	-	150 kvm	150 kvm	300 kvm
LSS	-	-	65 kvm	65 kvm
HEMTJÄNSTEN	130 kvm	130 kvm	70 kvm	330 kvm
ÖPPENVÅRDEN	-	110 kvm	-	110 kvm
SAMVERKANSTEAMET	-	110 kvm	-	110 kvm
MILJÖRUM	-	10 kvm	-	10 kvm
KOMMUNIKATIONSÖTA INK UTTRYMNINGSTRAPPHUS	80 kvm	200 kvm	130 kvm	410 kvm
TEKNIK INK FLÅKTRUM (ej isolerad låda)	35 kvm	10 kvm	210 kvm	255 kvm
TILLBYGGNAD MOT PARK (BTA)	-	340 kvm (370 kvm)	170 kvm (190 kvm)	510 kvm (560 kvm)
TILLBYGGNAD MOT GATA (BTA)	-	290 kvm (320 kvm)	380 kvm (420 kvm)	670 kvm (740 kvm)
TILLBYGGNAD PÅ BIBLIOTEK (BTA)	-	-	60 kvm (70 kvm)	60 kvm (70 kvm)
TILLBYGGNAD I BEF. INDRAG (BTA)	-	40 kvm (50 kvm)	-	40 kvm (50 kvm)

Kf § 12 Avtal med Folkets Hus

KS2024/0393

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna förslag till avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus u p a med giltighet 2025-01-01 tom 2027-12-31.

Reservation

Caroline Willfox (M), Christer Eriksson (M) och Roger Carlsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Förslag till beslut på sammanträdet

Caroline Willfox (M) yrkar avslag till godkännande av förslag till avtal med Folkets Hus.

Mats Nilsson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag att godkänna förslag till avtal.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra varvid han finner att kommunstyrelsen beslutat att godkänna förslag till avtal med Folkets Hus.

Omröstning begärs och genomförs. 11 ledamöter är röstberättigade.

Följande beslutsgång godkänns för omröstning:

Ja-röst om bifall till Mats Nilssons (S) förslag att godkänna förslag till avtal.

Nej-röst till Caroline Willfoxs (M) förslag till avslag till avtal.

Hans Johansson (C)	Ja
Caroline Willfox (M)	Nej
Annika Karlsson (S)	Ja
Mattias Almroth (S)	Ja
Stefan Dangardt, (L)	Ja
Christer Eriksson (M)	Nej
Roger Carlsson (SD)	Nej
Karin Frejd (C)	Ja
Daniel Ericgörs (KD)	Ja

Ks § 152 forts

Göran Johansson (V)	Ja
Göran Johansson	Ja
Mats Nilsson (S)	Ja

Med 8 ja-röster och 3 nej-röster har kommunstyrelsen beslutat godkänna förslag till avtal med Folkets Hus.

Därefter ställer ordförande Caroline Willfoxs (M) ändringsyrkande om att avtalslängden ska vara ett-årigt mot förslaget att avtalet ska gälla 2025-01-01—2027-12-31 varvid han finner att avtalet ska gälla tiden 2025-01-01 till 2027-12-31.

Ärendebeskrivning

Föreningen Säter Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säter kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Ks § 152 forts

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.
- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett ”evenemangsråd” bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Andra föreningar med stort intresse i lokalerna bör ingå. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas

Kompletteringar återremiss

Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-24 återremittera ärendet på begäran av M och SD för klargörande av vissa delar.

Motivering till återremissen lyder:

Au § 136 forts

”Moderaterna anser att kommunen bör utreda hur avtalet är förenligt med likställighetsprincipen i enlighet med kommunallagen. Detta då det är ett förslag på nyupprättat avtal och att det inte känns rimligt att gynna en enskild förening på detta sätt.

Man behöver även utreda om det är legitimt att föreningen hyr ut till kommersiella verksamheter?

Är det någon skillnad om de hyr ut lokalerna de nyttjar i avtalet eller om de hyr ut rum som inte ingår i nyttjandeavtalet (och själva får intäkterna).

Ks § 152 forts

Avtalet skulle utifrån liggande förslag behöva omarbetas då det lämnar många oklarheter och frågeställningar öppna. Man hänvisar som exempel till att eventuella kollisioner ska skötas "genom dialog mellan parterna". Det saknas allt för mycket information och tydliga gränsdragningar för vad som gäller för att det skulle gå att ta beslut på dagens liggande avtalsförslag."

Avtalet reglerar i huvudsak inga detaljer, varför det förmodligen uppfattas som ottydligt.

Detta är ett strategiskt val i förhandlingarna mellan Folkets Hus och kommunen. Ett alltför detaljerat avtal skulle effektivt ta död på processen att utveckla Folkets Hus till en mötesplats med liv och rörelse, utifrån Säterbornas önskemål.

En central del av avtalet är rubriken ändrade förutsättningar. Avtalet innebär stora förändringar både för föreningen och kommunen. Under avtalsperioden kan avtalet behöva justeras för att verksamheten ska fungera på ett ekonomiskt hållbart sätt. Tilläggsavtal återrapporteras till Kulturnämnden. Skulle saker av större dignitet inträffa, kommer Kulturnämnden äga frågan att reglera avtalet enl kommunens reglemente.

Klargörande kan också behöva göras utifrån vad föreningen gör, för att inte missförstånd ska uppstå.

Föreningens verksamhet kan delas in i två delar.

- 1) Föreningen är arrangörer till olika evenemang. Detta är den största och viktigaste delen. Om föreningen säljer biljetter till bio eller annat har de rätt att behålla överskott, men även hantera ev underskott.
- 2) Föreningen möjliggör för andra att nyttja lokalerna. Föreningen får debitera ersättning för detta, men inte tillgodoräkna sig biljettintäkter i de fall någon annan står som arrangör.

Au § 136 forts

Även om inte föreningen hyr lokalen, så har föreningen fasta kostnader för att kunna bedriva verksamhet. I fastigheten Folkets Hus har föreningen en särställning bland föreningar. De finns på plats flera dagar i veckan och har kännedom om husets förutsättningar. Därför ges föreningen också möjlighet att debitera andra för faktiska kostnader, vilket även inbegriper täckningsbidrag för fasta kostnader. Föreningen får dock prismässigt inte lägga sig under vad andra aktörer tar för motsvarande tjänster.

Ks § 152 forts

Idag saknas tydliga riktlinjer för vilka som kan boka lokaler. Frågan behöver utredas vidare i dialog mellan kommun och förening. Utifrån föreningens ställning som bokningssamordnare är det föreningen som äger frågan. Det är otydligt utifrån likställighetsprincipen, om man kan neka t ex idéburna radikala organisationer, förmodade kriminella nätverk eller andra som står långt från både kommunens och föreningens värdegrund. Privatpersoner kan idag inte hyra lokalerna, bara föreningar, företag och andra organisationer. Tanken är att privata fester, som kan förmodas vara av karaktären slutna sällskap, inte gynnar ett öppet rikt och varierat kulturutbud, vilket ändå får tolkas som det bästa för Säterborna.

De lokaler som nyttjas exklusivt av föreningen kommer inte att hyras ut till tredje part.

Avtalet har granskats av juridisk kompetens (SKR) som konstaterar att avtalet är en blandning nyttjanderättsupplåtelse, bidrag och annat. Framför allt samverkan.

Beträffande likställighetsprincipen och bidrag/stöd till föreningslivet finns det ett antal avgöranden från förvaltningsrätt (tidigare länsrätt) som behandlar den frågan. Dessa kan sammanfattas som att det inte finns något som hindrar att en förening får allt bidrag eller en förening får mer än andra så länge den förening som fått bidraget, eller mest av det, medger att alla som vill får delta i det som föreningen erbjuder oavsett om de är medlemmar eller inte. I detta fall ombesörjer föreningen att det är öppet för alla att se film och använda lokalerna. Då står bidraget inte i strid med likställighetsprincipen.

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säter kommun och Föreningen Folkets Hus

Avtal med Folkets Hus

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna förslag till avtal mellan Säter kommun och föreningen Folkets Hus u p a med giltighet 2025-01-01 tom 2027-12-31.

Ärendebeskrivning

Föreningen Säter Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säter kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett "evenemangsråd" bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Andra föreningar med stort intresse i lokalerna bör ingå. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas

Kompletteringar återremiss

Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-24 återremittera ärendet på begäran av M och SD för klargörande av vissa delar.

Motivering till återremissen lyder:

"Moderaterna anser att kommunen bör utreda hur avtalet är förenligt med likställighetsprincipen i enlighet med kommunallagen. Detta då det är ett förslag på nyupprättat avtal och att det inte känns rimligt att gynna en enskild förening på detta sätt.

Man behöver även utreda om det är legitimt att föreningen hyr ut till kommersiella verksamheter?

Är det någon skillnad om de hyr ut lokalerna de nyttjar i avtalet eller om de hyr ut rum som inte ingår i nyttjandeavtalet (och själva får intäkterna).

Avtalet skulle utifrån liggande förslag behöva omarbetas då det lämnar många oklarheter och frågeställningar öppna. Man hänvisar som exempel till att eventuella kollisioner ska skötas "genom dialog mellan parterna". Det saknas allt för mycket information och tydliga gränsdragningar för vad som gäller för att det skulle gå att ta beslut på dagens liggande avtalsförslag."

Avtalet reglerar i huvudsak inga detaljer, varför det förmodligen uppfattas som ottydligt.

Detta är ett strategiskt val i förhandlingarna mellan Folkets Hus och kommunen. Ett alltför detaljerat avtal skulle effektivt ta död på processen att utveckla Folkets Hus till en mötesplats med liv och rörelse, utifrån Säterbornas önskemål.

En central del av avtalet är rubriken ändrade förutsättningar. Avtalet innebär stora förändringar både för föreningen och kommunen. Under avtalsperioden kan avtalet behöva justeras för att verksamheten ska fungera på ett ekonomiskt hållbart sätt. Tilläggsavtal återskänks till Kulturnämnden. Skulle saker av större dignitet inträffa, kommer Kulturnämnden äga frågan att reglera avtalet enl kommunens reglemente.

Klargörande kan också behöva göras utifrån vad föreningen gör, för att inte missförstånd ska uppstå.

Föreningens verksamhet kan delas in i två delar.

- 1) Föreningen är arrangör till olika evenemang. Detta är den största och viktigaste delen. Om föreningen säljer biljetter till bio eller annat har de rätt att behålla överskott, men även hantera ev underskott.
- 2) Föreningen möjliggör för andra att nyttja lokalerna. Föreningen får debitera ersättning för detta, men inte tillgodoräkna sig biljettintäkter i de fall någon annan står som arrangör.

Även om inte föreningen hyr lokalen, så har föreningen fasta kostnader för att kunna bedriva verksamhet. I fastigheten Folkets Hus har föreningen en särställning bland föreningar. De finns på plats flera dagar i veckan och har kännedom om husets förutsättningar. Därför ges föreningen också möjlighet att debitera andra för faktiska kostnader, vilket även inbegriper täckningsbidrag för fasta kostnader. Föreningen får dock prismässigt inte lägga sig under vad andra aktörer tar för motsvarande tjänster.

Idag saknas tydliga riktlinjer för vilka som kan boka lokaler. Frågan behöver utredas vidare i dialog mellan kommun och förening. Utifrån föreningens ställning som bokningssamordnare är det föreningen som äger frågan. Det är otydligt utifrån likställighetsprincipen, om man kan neka t ex idéburna radikala organisationer, förmodade kriminella nätverk eller andra som står långt från både kommunens och föreningens värdegrund. Privatpersoner kan idag inte hyra lokalerna, bara föreningar, företag och andra organisationer. Tanken är att privata fester, som kan förmodas vara av karaktären slutna sällskap, inte gynnar ett öppet rikt och varierat kulturutbud, vilket ändå får tolkas som det bästa för Säterborna.

De lokaler som nyttjas exklusivt av föreningen kommer inte att hyras ut till tredje part.

Avtalet har granskats av juridisk kompetens (SKR) som konstaterar att avtalet är en blandning nyttjanderättsupplåtelse, bidrag och annat. Framför allt samverkan.

Beträffande likställighetsprincipen och bidrag/stöd till föreningslivet finns det ett antal avgöranden från förvaltningsrätt (tidigare länsrätt) som behandlar den frågan. Dessa kan sammanfattas som att det inte finns något som hindrar att en förening får allt bidrag eller en förening får mer än andra så länge den förening som fått bidraget, eller mest av det, medger att alla som vill får delta i det som föreningen erbjuder oavsett om de är medlemmar eller inte. I detta fall ombesörjer föreningen att det är öppet för alla att se film och använda lokalerna. Då står bidraget inte i strid med likställighetsprincipen.

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säters kommun och Föreningen Folkets Hus

Anette Kotilainen
Kulturchef

Nyttjanderättsavtal mellan Sätters kommun och Föreningen Sätters Folkets Hus

Parter:

Sätters Kommun
Orgnr 212000-2247
Box 300
783 27 Säter, nedan Kommunen

Föreningen Sätters Folkets Hus u p a
Orgnr 782600-0874
Järnväggsgatan 22
783 20 Säter, nedan Föreningen

Bakgrund

Kommunen och Föreningen uttrycker genom detta avtal en överenskommelse att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur- och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och Kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Kommunen arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

Folkets Hus är en central del av kvarteret Bikupan. Föreningen visar bio, ordnar digitala visningar av opera och hockey samt arrangerar kulturevenemang och föreläsningar i begränsad omfattning. Därutöver hjälper Föreningen andra utövare att, mot ersättning, genomföra olika arrangemang som dans och utställningar. Kommunen nyttjar främst lokalerna genom Kulturenheten och Kulturskolan, men även för andra möten som t ex Fullmäktige.

I och med detta avtal förbinder sig bägge parter att fortsätta samverka på ett konstruktivt sätt. Fokus ska vara utveckling tillsammans, och tillsammans med andra föreningar, för att skapa ännu mer aktiviteter i huset till glädje och nytta för säterbor och besökare.

Ansaret för fastigheten

Kommunen äger fastigheten. Kommunen bekostar och utför fastighetsdriften såsom värme, vatten och avlopp, sophämtning, snöröjning, yttre och inre underhåll, reparationer och lås och larm.

Föreningen får nyttja fastigheten enligt följande.

Föreningen har ensamrätt till ett kontor, köket och ett serverrum för bioprojektor.

Kommunens Kulturenhet och Fritidsenhet har ett gemensamt kontorsutrymme i huset för att verka nära egna arrangemang, möta föreningar och om möjligt kunna vara behjälpliga vid kommunens egna bokningar.

Övriga utrymmen i fastigheten är bokningsbara för Föreningen, Kommunen och andra aktörer. Föreningen sköter bokning av lokalerna, eventuellt kan Kommunens bokningssystem nyttjas i framtiden. Om så sker ska denna förändring behandlas i enlighet med vad som anges under rubriken "Ändrade förutsättningar" nedan.

Bokningar ska ske fortlöpande. Om kollision skulle uppstå mellan två bokningar ska detta lösas i dialog mellan parterna.

Föreningen sköter och bekostar städning och teknik i hela byggnaden, förutom det kontor som Kulturenheten nyttjar. Där städar Kulturenheten själva. Föreningen har rätt att debitera kostnaden för städningen och teknik på annan aktör som arrangerar ett evenemang.

Föreningen betalar alla drifts och licenskostnader relaterade till Föreningens verksamhet.

Föreningen ansvarar för ekonomihantering, personalansvar och arbetsmiljöansvar vad avser egen verksamhet.

Övriga villkor

Det är en viktig grund för detta avtal att andra aktörer än Föreningen och Kommunen har möjlighet att nyttja lokalerna. Parterna ska därför arbeta aktivt med att söka samverka med övrigt föreningsliv m fl parter i syfte att möjliggöra för dessa att nyttja lokalerna.

Föreningen erlägger ingen hyra för att disponera lokalerna.

Kommunen ska ha tillgång till lokaler för evenemang, sammanträden, orkesterundervisning o dyl (efter bokning) men då endast betala för de faktiska kostnader som kan uppstå för städning, möblering, teknisk stöd och annat. Bokningsrutiner för kommunens verksamheter ska finnas och vara tydligt kommunicerade. Avbokning av gjord bokning skall ske senast 7 arbetsdagar innan bokad tid.

För att säkerställa en ekonomisk hållbarhet i Föreningen ska ekonomisk delårsrapport presenteras för Kulturnämnden 31 augusti med därtill hörande verksamhetsrapport.

Bidrag

Föreningen får en månatlig ersättning för att skapa kulturaktiviteter samt möjliggöra för kommunen och fler föreningar att bedriva verksamhet i huset.

Som bidrag för ovanstående verksamhet erhåller Föreningen femtiotusen (50 000) kronor/månad. under avtalsperioden. Beloppet räknas upp enl PKV fr o m 2026 (Prisindex kommunala verksamheter). Beloppet utbetalas månadsvis.

Föreningen äger utöver det kommunala bidraget rätt att själv uppbära samtliga intäkter i verksamheten.

Föreningen ska vid uthyrning/arrangemang som genomförs inom konkurrensutsatta områden tillse att skattemedel inte används för att genomföra dessa.

Hävningsrätt

Kommunen äger rätt att med omedelbar verkan häva avtalet helt eller delvis om Föreningen:

- gör sig skyldig till att brista i åtagande enligt detta avtal och rättelse inte skett efter påpekande.
- blir föremål för ansökan om, eller sätts i konkurs, likvidation eller annat liknande förfarande.
- genom företrädare för Föreningen gör sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen.
- inte fullgör sina åtaganden avseende socialförsäkringsavgifter och skatter eller andra offentliga utgifter.
- genomför aktiviteter utan giltiga tillstånd, t ex lotteritillstånd och alkoholtillstånd.
- före eller efter detta avtals undertecknande underlåtit att lämna uppgifter om Föreningen och dess verksamhet av väsentlig betydelse för avtalets tillkomst och fortsatta giltighet.

Kontaktpersoner

Föreningen och Kommunen ska utse kontaktperson som företräder parterna i den dagliga verksamheten i lokalerna.

Kontaktperson i fastighetsfrågor är Kommunens fastighetschef eller person som denne utser.

Kontaktperson i verksamhetsfrågor är Kommunens kulturchef eller person som denne utser.

Föreningen och Kommunen ska även ha regelbundna möten för att gemensamt driva utvecklingsfrågor. Kommunen kallar till sådana diskussioner.

Ändrade förutsättningar

Utifrån hur verksamheter utvecklas och förändras kan avtalet justeras under avtalsperioden, vilket noteras i form av tilläggsavtal. Det kan t ex handla om ansvar för bokningssystem. Detta ska alltid föregås av en överenskommelse som präglas av transparens och dialog i samförstånd.

Avtalstid

Detta avtal gäller from 2025-01-01—2027-12-31.

Avtalet upphör att gälla utan föregående uppsägning.

Tvist

Eventuell tvist ska i första hand söka lösas genom förhandlingar mellan parterna. Om detta inte lyckas ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Villkor

Detta avtal ska för att bli gällande godkännas av Kommunfullmäktige i Sätters kommun genom beslut som vinner laga kraft. Avtalet ska även godkännas av Föreningen Sätters Folkets Hus styrelse.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Säter den
För Sätters Kommun

Säter den
För Föreningen Sätters Folkets Hus u p a

Kf § 121 Avtal Folkets Hus

KS2024/0393

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar återremittera förslag till avtal med föreningen Folkets Hus u p a

Jäv

Abbe Ronsten (S) anmäler jäv och deltar ej i behandling eller beslut i ärendet.

Förslag till beslut

Mats Nilsson (S) med instämmande av Stefan Dangardt (L) och Lena Stigsdotter (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att godkänna avtalet med tillägget att rubriken hävning ändras till uppsägning samt inledande mening, ändra häva till att säga upp.

Caroline Willfox M) med instämmande av Göran Söderqvist M) yrkar återremiss för att ”Moderaterna anser att kommunen bör utreda hur avtalet är förenligt med likställighetsprincipen i enlighet med kommunallagen. Detta då det är ett förslag på nyupprättat avtal och att det inte känns rimligt att gynna en enskild förening på detta sätt.

Man behöver även utreda om det är legitimt att föreningen hyr ut till kommersiella verksamheter?

Är det någon skillnad om de hyr ut lokalerna de nyttjar i avtalet eller om de hyr ut rum som inte ingår i nyttjandeavtalet (och själva får intäkterna).

Avtalet skulle utifrån liggande förslag behöva omarbetas då det lämnar många oklarheter och frågeställningar öppna. Man hänvisar som exempel till att eventuella kollisioner ska skötas "genom dialog mellan parterna". Det saknas allt för mycket information och tydliga gränsdragningar för vad som gäller för att det skulle gå att ta beslut på dagens liggande avtalsförslag.”

Beslutsgång

Ordföranden ställer Mats Nilssons (S) yrkande med tilläggsyrkande mot Caroline Willfox (M) yrkande om återremiss varvid han finner att kommunfullmäktige beslutet enligt Mats Nilsson (S) yrkande att godkänna förslag till avtal med tillägg.

Kf § 121 forts

Omröstning begärs och genomförs. 35 ledamöter är röstberättigade.

Följande beslutsgång godkänns för omröstning:

Ja-röst till Mats Nilsson (S) förslag.

Nej-röst till Caroline Willfox (M) förslag om återremiss.

Christer Eriksson (M)	Nej
Mats Nilsson (S)	Ja
Caroline Willfox (M)	Nej
Hans Johanson (C)	Ja
Roger Carlsson (SD)	Nej
Göran Söderqvist (M)	Nej
Annika Karlsson (S)	Ja
Karin Frejd (C)	Ja
Stefan Ekholm (SD)	Nej
Helena Andersson (S)	Ja
Hans-Göran Steneryd (S)	Ja
Lena Stigsdotter (V)	Ja
Tommy Janfjäll (S)	Ja
Marie Javanainen (C)	Ja
August Louthander (M)	Nej
Louise Lissel (SD)	Nej
Håkan Karlsson (S)	Ja
Stefan Dangardt (L)	Ja
Monica Falk Mannerhagen (M)	Nej
Helena Selander (S)	Ja
Sune Hemmingsson (C)	Ja
Dean Ulvbacke (SD)	Nej
Andreas Bertilsson (S)	Ja
Marie Åkesson (M)	Nej
Berith Lindgren (S)	Ja
Magnus Gabrielson (MP)	Ja
Michael Arvidsson (C)	Ja
Liv Erichsen (KD)	Ja
Dan Isberg Lissel (SD)	Nej
Jerry Kumlin (S)	Ja
Leo Thorsell (M)	Nej
Katarina Nyberg (V)	Ja
Anette Nilsson Almroth (S)	Ja

Kf § 121 forts

Mattias Almroth (S)	Ja
Daniel Ericgörs (KD)	Ja

Med 23 ja-röster mot 12 nej-röster har kommunfullmäktige beslutat återremittera förslag till avtal med Folkets Hus. En tredjedel av de närvarande ledamöterna har begärt återremiss enligt KL 5 kap. 50§.

Ärendebeskrivning

Kulturnämnden har 2024-10-03 beslutat föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige godkänna upprättat avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus u p a.

Föreningen Säters Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säters kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden.

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Kf § 121 forts

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.
- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett ”evenemangsråd” bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas åt.

Information

Kulturchef Anette Kotilainen informerar om förslag till avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus u p a med giltighet 2025-01-01 t o m 2027-12-31.

Yttrande

I ärendet yttrar sig Mats Nilsson (S), Caroline Willfox (M), Stefan Dangardt (L), Magnus Gabrielson (MP), Lena Stigsdotter (V) och Göran Söderqvist (M).

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säters kommun och Föreningen Folkets Hus

Plats och tid: Torsdag den 3 oktober kl 13.00- 13.50 på
Rådhuset i rum utsikten för ordförande,
sekreterare, justeringsperson samt kulturchef.
Övriga ledamöter via Teams.

Beslutande: Lennart Götesson (S) ordförande
Göran Söderqvist (M)
Kristina Hult (C)
Lena Stigsdotter (V)
Daniel Ericgörs (KD)
Hans-Otto Jönsson (L)
Nils-Erik Unnerud (S)

Övriga deltagare: Margareta Jakobsson, sekreterare
Anette Kotilainen, kulturchef

Utses att justera: Göran Söderqvist

Justeringens plats och tid: Direktjustering

Paragrafer: § 66

Underskrifter:

Sekreterare

Ordförande

Margareta Jakobsson

Lennart Götesson

Justerande

Göran Söderqvist

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kulturnämnden

Sammanträdesdatum: 2024-10-03

Datum för anslags uppsättande: 2024-10-03

Datum för anslags nedtagande: 2024-10-25

Förvaringsplats för protokollet: Kulturenheten

Kn § 66 Avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus i Säter u.p.a 2025-01-01—2027-12-31

KN2024/0048

Beslut

Kulturnämnden godkänner avtalet med tillägget att och föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta godkänna förslag till avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus u p a med giltighet 2025-01-01 tom 2027-12-31.

Kulturnämnden beslutar att ge kulturchefen i uppdrag att avsikten är att föreningen ska nyttja kommunens bokningssystem.

Ärendebeskrivning

Föreningen Säters Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säters kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden

Kn § 66 forts

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.
- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett "evenemangsråd" bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Andra föreningar med stort intresse i lokalerna bör ingå. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas åt.

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säters kommun och Föreningen Folkets Hus

Delges

Kommunstyrelsen

Avtal Folkets Hus

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar hänskjuta beslut om avtal med föreningen Folkets Hus u p a till kommunstyrelsen utan eget förslag i avvaktan på kulturnämndens beslut.

Ärendebeskrivning

Föreningen Säter Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säter kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.
- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett ”evenemangsråd” bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Föreningar med stort intresse i lokalerna bör ingå, t ex EDE-film och Hedemora svänggång. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säter kommun och Föreningen Folkets Hus

Delges

Skriv text här.

Underskrifter

Anette Kotilainen
Kulturchef

Sektorchefs namn
Titel

Kf § 13 Ägardirektiv Säterbostäder AB

KS2024/0333

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fastställa nytt ägardirektiv till Säterbostäder AB.

Jäv

Roger Carlsson (SD) och Göran Johansson (V) anmäler jäv och deltar ej i ärendets behandling eller beslut.

Ärendebeskrivning

En översyn har gjorts av ägardirektiven till Säterbostäder AB. Ägardirektivet ska fastställa bolagets ändamål, mål med verksamheten och ekonomi.

Ägardirektivet bör revideras under varje mandatperiod. Tidigare ägardirektiv antaget av kommunfullmäktige 2021-06-17, §82 har setts över och vissa avsnitt har fått vissa ändringar utifrån bilaga. Bolaget har deltagit i arbetet med direktivet.

Bakgrund

Det är viktigt att en kommun i grunden är tydlig varför kommunen har kommunala bolag (syftet/kommunala ändamålet), hur de styrs och vilka krav som finns från ägaren. Det gör kommunen genom att det finns en ändamålsenligt formell styrning av de kommunala bolagen. Ägardirektivet är ett sådant dokument.

Kommunstyrelsen har en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över kommunala aktiebolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Andra delar kan handla om hur kommunen och bolagets samverkar och har dialog i det löpande arbetet som leder till att man går från att det finns en *insyn* till att det finns en gemensam *samsyn*.

Delges

Säterbostäder AB

Ägardirektiv Säterbostäder AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige fastställa reviderat nytt ägardirektiv till Säterbostäder AB.

Ärendebeskrivning

En översyn har gjorts av ägardirektiven till Säterbostäder AB. Ägardirektivet ska fastställa bolagets ändamål, mål med verksamheten och ekonomi.

Ägardirektivet bör revideras under varje mandatperiod. Tidigare ägardirektiv antaget av kommunfullmäktige 2021-06-17, §82 har setts över. Det nya förslaget till ägardirektiv har en del ändringar, tillägg och några nya rubriker. Bolaget har deltagit i arbetet med direktivet.

Bakgrund

Det är viktigt att en kommun i grunden är tydlig varför kommunen har kommunala bolag (syftet/kommunala ändamålet), hur de styrs och vilka krav som finns från ägaren. Det gör kommunen genom att det finns en ändamålsenligt formell styrning av de kommunala bolagen. Ägardirektivet är ett sådant dokument.

Kommunstyrelsen har en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över kommunala aktiebolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Andra delar kan handla om hur kommunen och bolagets samverkar och har dialog i det löpande arbetet som leder till att man går från att det finns en *insyn* till att det finns en gemensam *samsyn*.

Delges

Säterbostäder AB

Underskrifter

Marita Skog
Kommundirektör

2024-

Ägardirektiv för Säterbostäder AB

**SÄTERS
KOMMUN**

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Ägardirektiv för Säterbostäder AB		Säters kommunkoncern
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektören	Kommundirektören	www.sater.se
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	x	KS2024/

Författningsstöd
10 kap. 2-3 §§ KL.
Revidering
Bör revideras senast
2027

Innehåll

1	Inledning	4
2	Allmänt	4
3	Ägaruppdrag	5
4	Verksamhetens inriktning	6
5	Ekonomiska mål	7
6	Social inriktning	8
7	Ekologisk inriktning	8
8	Specifika direktiv	9
9	Samordning inom kommunkoncernen	9
10	Upphandling	10
11	Uppföljning	10
12	Årsredovisning, delårsrapport mm	10
13	Informationsskyldighet	11

1 Inledning

Kommunen äger bolag och driver bolagsverksamhet för att förverkliga kommunala ändamål. Verksamheten som bedrivs i bolag syftar till att skapa nytta för kommunen och kommuninvånarna. De kommunala bolagen är liksom nämnder och förvaltningar till för att bedriva verksamhet inom ramen för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna. Nämnder, styrelser och bolag inom Säter kommun ska handla utifrån ett gemensamt hushållningsperspektiv vilket kan benämnas ”koncernnytta”. Det innebär att nämnder, styrelser och bolag ska se till den lösning som för kommunkoncernen är den mest fördelaktiga. Detta kan ske genom samordning av resurser eller samordning av upphandling, gemensamma värderingar samt uppnå ett gemensamt agerande i hela kommunkoncernen.

Detta ägardirektiv gäller för Säterbostäder AB, nedan 556515-8713, nedan kallat Bolaget. Direktivet är antaget av kommunfullmäktige 2024-xx-, § och fastställt vid extra bolagsstämma 2024-xx-xx.

Ägardirektivet gäller även i tillämpliga delar Bolagets dotterbolag Säter kommun fastighets AB, 556401-4933.

2 Allmänt

Kommunfullmäktige har beslutat om Säter kommuns vision med tillhörande fyra strategiska mål och inriktningar att gälla för nämnder och bolag. Bolaget konkretiserar de strategiska målen med inriktningar i sin plan. Uppföljning sker i enlighet med kommunfullmäktiges dokument ”Ekonomi- och målstyrning” (nytt 2024-xx-xx).

Vision

Säter är en välkomnande kommun.

Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.

Vi skapar framtidstro och livskvalitet.

Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

Strategiska mål

- Rikare liv
- Hållbar framtid
- Omsorgsfull boendeutveckling
- Serviceorienterad organisation

3 Ägaruppdrag

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för bolag där kommunen har sitt ägarintresse. Det är kommunfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform samt utövar sin ägarstyrning med ett antal olika styrinstrument.

- Fastställa bolagsordningar.
- Besluta om ägardirektiv
- Utse styrelser
- Utse lekmannarevisorer
- Ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt
- Besluta vilka övriga styrdokument som ska gälla för bolagen
- Besluta om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.

Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Verksamheten som bedrivs i dessa bolag syftar till att skapa nytta för kommunen och kommuninvånarna. Bostadsbolagets syfte är att främja bostadsförsörjning i Säter kommun. I detta ingår att tillgodose olika bostadsbehov, tillhandahålla ett varierat bostadsutbud med goda boendemiljöer och kvalitet samt erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

I bolagets uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till ett etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande.

Ansvaret för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade

ägardirektiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer vilket innebär att bolaget alltid ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för ägaren och bolaget, givet de begränsningar och förutsättningar som ligger i att vara en långsiktig seriös fastighetsägare på hyresmarknaden inom ramen för de regler och normer som gäller för denna sektor.

De kommunala bolagen är liksom nämnder och sektorer till för att bedriva verksamhet inom ramen för det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Styrelsen har enligt 8 kap. 29 § aktiebolagslagen att meddela riktlinjer och anvisningar för verkställande direktörens handhavande av den löpande förvaltningen. Sådana riktlinjer och anvisningar skall utformas skriftligt i instruktion till verkställande direktören. Styrelsen skall tillse att instruktionen omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

I instruktionen skall anges i vilken omfattning verkställande direktören, för styrelsen skall anmäla beslut hen fattat. De sålunda anmälda besluten skall upptas i styrelseprotokoll.

4 Verksamhetens inriktning

Bolaget ska verka för att Säters kommun uppfattas som en attraktiv kommun att bo i genom att medverka till att det finns bra prisvärda hyresbostäder i hela kommunen åt alla invånare i kommunen.

För att trygga bostadsförsörjningen i kommunen ska bolaget vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden genom ny-, om- och tillbyggnader samt förvärv och försäljning av fastigheter.

Bolagets styrelse kan utan godkännande av fullmäktige själva besluta om att förvärva och försälja fastigheter motsvarande högst 500 prisbasbelopp under ett och samma verksamhetsår. Förvärv och försäljning därutöver ska godkännas av fullmäktige.

5 Ekonomiska mål

Bolaget ska i sin roll som kommunalt bolag vara konkurrenskraftigt och se till att Säter har en attraktiv avgiftsstruktur inom bolagets verksamhetsområden.

Bolaget ska betala en marknadsmässig avgift till Säter kommun för lån med kommunal borgen. Avgiften ska uppgå **till 0,3%.**

Utdelning på aktiekapital utgår med 1% över statslåneränta per år.

Bolagets långsiktiga direktavkastning ska ligga i nivå med övriga långsiktiga förvaltande fastighetsägare på bostadsmarknaden i regionen.

Bolaget ska årligen visa ett resultat som motsvarar en direktavkastning på totalt kapital om minst 3,5 %.

Bolagets ska ha en långsiktig soliditet på minst 20 %.

Definitioner:

Direktavkastning= beräknas som driftnetto i förhållande till fastigheternas bokförda värde

Soliditet=bolagets egna kapital och obeskattade reserver sätts i relation till

balansomslutningen vid verksamhetsårets utgång.

Bolaget ska inför varje nytt kalenderår upprätta en rullande tre årsplan för investeringar och lånebehov under planperioden. Planen utgör underlag för kommunfullmäktiges årliga fastställande av kommunal borgen.

Bolaget skall årligen göra en intern marknadsvärdering av sitt fastighetsbestånd baserat på vedertagna principer för fastighetsvärdering. Arbetet skall kvalitetssäkras genom extern värdering med jämna årsintervall. Den aktuella värderingen ligger till grund för beräkning av bolagets långsiktiga avkastning.

6 Social inriktning

Bolaget:

- Ska erbjuda attraktiva och prisvärda bostäder. Bostäderna ska vara utformade efter kommuninvånarnas behov och hyresgästerna ska ges möjlighet till samverkan och medinflytande
- Ska säkerställa en god service i bostadsområden genom ett aktivt ägande
- Ska arbeta för ökad trygghet i sina bostadsområden i samverkan med kommunens sektorer och föreningar
- Har en viktig roll i kommunens mångfalds- och integrationsarbete
- Ska arbeta tillsammans med berörda nämnder för att skapa boendeformer för människor med behov av särskilt boendestöd, bostadssociala ändamål.
- Ska agera så att det främjar social gemenskap och hälsa.
- Ta social och etisk hänsyn vid upphandling
- Ska skapa ökad tillgänglighet i bostadsområdena och i lägenheterna, för att möjliggöra kvarboende vid stigande ålder eller funktionsnedsättning

7 Ekologisk inriktning

Bolaget ska agera och uppnå resultat utifrån de nationella och regionala klimat- och miljömålen.

All om-, ny- eller tillbyggnation ska utgå från kostnadseffektiva lösningar med låg miljöpåverkan och energieffektiva lösningar i enlighet med klimatplan.

Vid upphandling ska de nationella och regionala miljömålen vara vägledande.

8 Specifika direktiv

Bolaget ska till skapa **eller via andra aktörer bidra till att det i genomsnitt uppförs 30** lägenheter per år, företrädesvis hyresrätter, trygghetsbostäder och LSS-boenden. Fokus ska vara på prisvärda lägenheter för bland annat ungdomar, äldre och sociala ändamål.

9 Samordning inom kommunkoncernen

Bolaget ska följa av kommunen utfärdade handlingsprogram, policies, riktlinjer och av kommunfullmäktige antagna mål och anvisningar. Detta följs upp vid Ägardialog. Bolaget ansvarar för att dess verksamhet samordnas med övriga nämnder för att uppnå största möjliga kommunnytta. Bolaget och kommunen har ett gemensamt ansvar att det sker.

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster. Samverkan ska ta sin utgångspunkt i koncernnyttan.

Bolaget ska samordna sig med kommunen i samband med extraordinära händelser och ingår i kommunens krisorganisation.

Bolaget ska medverka i Säters kommuns utvecklingsarbete för att kommunen ska vara attraktiv som bostads-, näringslivs- och besöksort samt arbetsgivare.

VD ingår i kommunens ledningsgrupp och deltar aktivt vid chefsforum utifrån plan.

Även bolagets medarbetare ska vid behov ingå i olika arbetsgrupper utifrån nytta för koncernen.

10 Upphandling

Lagen om offentlig upphandling är tillämplig på de kommunala bolagen. Bolaget ska följa kommunens upphandlingspolicy och upptagna riktlinjer för sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor vid upphandling. För att uppnå koncernnytta ska parterna sträva efter att samordna upphandlingar och gemensamt följa upp ingångna avtal.

Vid upphandling inom kommunkoncernen skall parterna följa bestämmelserna om intern upphandling i 3 kap 11-16 §§ Lagen om offentlig upphandling.

11 Uppföljning och dialog

Bolaget ska följa den av fullmäktige fastställda mål- och resultatstyrningsprocessen samt fastställda ägardirektiv.

Ägardialog: Kommunens informella styrning/upsikt av bolagen sker genom 2-3 ägardialoger per år mellan ordförande, vice ordförande för kommunstyrelsen, kommundirektör och ekonomichef i Säter kommun samt motsvarande roller i Säterbostäder ABs styrelse, VD och ekonomichef för bolaget. Dagordning tas fram utifrån rådande läge.

Vid ett tillfälle per år bjuds bolagets ledning till kommunstyrelsen för att rapportera sitt arbete samt till KF för att rapportera det årliga arbetet.

12 Årsredovisning, delårsrapport, revision och budget

I bolaget förvaltningsberättelse ska uppgifter lämnas om hur styrelse och VD anser att ändamålet med verksamheter samt gällande ägardirektiv har uppfyllts. I övrigt ska förvaltningsberättelsen följa kommunens uppställning. Kommunstyrelsen fastställer anvisningar för årsredovisning och delårsrapport. Bolagets revisorer ska i revisionberättelsen göra en utvärdering av hur målen för bolaget uppfyllts.

- Bolaget ska enligt fastställd tidplan, lämna de material som krävs för kommunkoncernens årsredovisning till kommunens ekonomikontor.
- Slutlig årsredovisning enligt fastställd tidplan
- Delårsrapport enligt fastställd tidplan

- Bolaget ska senast september månad informera kommunstyrelsen prognos för verksamhetsplan inklusive budget för kommande år.

13 Informationsskyldighet

Det åligger bolaget att till kommunstyrelsen översända kopior av:

- Protokoll från bolagets styrelsens sammanträde/bolagstämma
- Bolagets årsredovisning
- Bolagets revisionsberättelse/revisionsrapport

Bolagets ska årligen sedan bolagets årsredovisning och revisionsberättelse tillställts kommunstyrelsen genom ordförande och verkställande direktör vid sammanträde med kommunfullmäktige besvara frågor om bolagets verksamhet.

Personalfrågor

Bolagsstyrelsen fattar beslut om att utse eller avsätta VD. Bolagsstyrelsen ska ha samråd med kommunstyrelsens ordförande samt med kommundirektören innan VD för bolaget tillsätts eller avsätts.

Styrelsen ska adjungera kommundirektören till bolagets styrelsemöten.

2021-06-17

Ägardirektiv för Säterbostäder AB

**SÄTERS
KOMMUN**

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Ägardirektiv för Säterbostäder AB		Säters kommunkoncern
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektören	Kommundirektören	www.sater.se
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2021-06-17, § 82	KS2020/0276

Författningsstöd
10 kap. 2-3 §§ KL.
Revidering
Bör revideras senast
2025

Innehåll

1	Inledning	4
2	Allmänt	4
3	Grundläggande principer	5
4	Ägaridé	5
5	Verksamhetens inriktning	6
6	Ekonomiska mål	6
7	Social inriktning	7
8	Ekologisk inriktning	7
9	Specifikt direktiv	8
10	Samordning med kommunkoncernen	8
11	Upphandling	8
12	Uppföljning och dialog	9
13	Årsredovisning, delårsrapport, revision och budget	9
14	Informationsskyldighet	9

1 Inledning

Detta ägardirektiv gäller för Säterbostäder AB, nedan 556515-8713, nedan kallat Bolaget. Direktivet är antaget av kommunfullmäktige 2021-06-17, § 82 och fastställt vid extra bolagsstämma 2021-xx-xx.

Ägardirektivet gäller även i tillämpliga delar Bolagets dotterbolag Sätters kommuns fastighets AB, 556401-4933.

Utdrag ur bolagsordning samt bestämmelser i kommunallagen om kommunala bolag, bilaga 1.

2 Allmänt

Vision för Säter 2030 och tillhörande strategiska mål som kommunfullmäktige beslutat gäller för samtliga kommunens verksamheter och bolaget. Dessa mål har sin utgångspunkt i FN:s globala mål, Agenda 2030.

Kommunens strategiska mål är:

- Ett rikare liv
- Ett miljöarbete på väg mot hållbar kommun
- En omsorgsfull boendeutveckling
- En bra start i livet
- En stimulerande tillväxt
- En uppdragsbaserad kommun

För att säkerställa ett väl fungerande samarbete mellan ägare och bolag, har följande ägardirektiv tagits fram.

Bolagets verksamhet står under uppsikt av kommunstyrelsen. Syftet är att minska risktagandet inom bolagssfären, effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och samordning mellan bolaget och med kommunen, bibehålla och utveckla ekonomin på såväl kort som lång sikt samt att bidra till stärkt ägarstyrning och effektiv ägarkontroll.

Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade direktiv, förutsatt att de ej står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

3 Grundläggande principer

Ansvar för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen bolagets styrelse. Styrelsen har att fortlöpande se över och anpassa organisationen så att den på bästa sätt skall stödja bolagets ändamål. Bolaget skall drivas enligt affärsmässiga principer under iakttagande av det kommunala och allmännyttiga ändamålet med verksamheten. Detta innebär att bolaget är undantaget kommunallagens självkostnadsprincip och förbudet mot att bedriva näringsverksamhet i vinstsyfte.

Styrelsen skall årligen utarbeta och anta arbetsordning för sitt eget arbete.

Styrelsen har enligt 8 kap. 29 § aktiebolagslagen att meddela riktlinjer och anvisningar för verkställande direktörens handhavande av den löpande förvaltningen. Sådana riktlinjer och anvisningar skall utformas skriftligt i instruktion till verkställande direktören. Styrelsen skall tillse att instruktionen omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

I instruktionen skall anges i vilken omfattning verkställande direktören, för styrelsen skall anmäla beslut hen fattat. De sålunda anmälda besluten skall upptas i styrelseprotokoll.

4 Ägaridé

Bolaget ägs i allmännyttigt intresse i syfte att främja bostadsförsörjning i Säter kommun. I detta ingår att tillgodose olika bostadsbehov, tillhandahålla ett varierat bostadsutbud med goda boendemiljöer och kvalitet samt erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

I bolagets uppdrag ingår även ett samhällsansvar i syfte att bidra till ett etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer vilket innebär att Bolaget alltid ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för Bolaget, givet de begränsningar och förutsättningar som ligger i att vara en långsiktig seriös fastighetsägare på hyresmarknaden inom ramen för de regler och normer som gäller för denna sektor.

5 Verksamhetens inriktning

Bolaget ska verka för att Säters kommun uppfattas som en attraktiv kommun att bo i genom att medverka till att det finns bra prisvärda hyresbostäder i hela kommunen åt alla invånare i kommunen.

För att trygga bostadsförsörjningen i kommunen ska bolaget vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden genom ny-, om- och tillbyggnader samt förvärv och försäljning av fastigheter.

Bolagets styrelse kan utan godkännande av fullmäktige själva besluta om att förvärva och försälja fastigheter motsvarande högst 500 prisbelopp under ett och samma verksamhetsår. Förvärv och försäljning därutöver ska godkännas av fullmäktige.

6 Ekonomiska mål

Utdelning på aktiekapital utgår med 1% över statslåneränta per år.

Bolagets långsiktiga direktavkastning ska ligga i nivå med övriga långsiktiga förvaltande fastighetsägare på bostadsmarknaden i regionen.

Direktavkastning ska vara lägst 3,5%.

Bolagets ska ha en långsiktig soliditet på minst 20%.

Bolaget ska betala en marknadsmässig avgift till Säters kommun för lån med kommunal borgen. Avgiften ska uppgå till 0,25%.

Definitioner:

Direktavkastning= beräknas som driftnetto i förhållande till fastigheternas bokförda värde

Soliditet=bolagets egna kapital och obeskattade reserver sätts i relation till balansomslutningen vid verksamhetsårets utgång.

Bolaget ska inför varje nytt kalenderår upprätta en rullande tre årsplan för investeringar och lånebehov under planperioden. Planen utgör underlag för kommunfullmäktiges årliga fastställande av kommunal borgen.

Bolaget skall årligen göra en intern marknadsvärdering av sitt fastighetsbestånd baserat på vedertagna principer för fastighetsvärdering. Arbetet skall kvalitetssäkras genom extern värdering med jämna årsintervall. Den aktuella värderingen ligger till grund för beräkning av bolagets långsiktiga avkastning.

7 Social inriktning

Bolaget:

- Ska erbjuda attraktiva och prisvärda bostäder. Bostäderna ska vara utformade efter kommuninvånarnas behov och hyresgästerna ska ges möjlighet till samverkan och medinflytande
- Ska säkerställa en god service i bostadsområden genom ett aktivt ägande
- Ska arbeta för ökad trygghet i sina bostadsområden i samverkan med kommunens sektorer och föreningar
- Har en viktig roll i kommunens mångfalds- och integrationsarbete
- Ska arbeta tillsammans med berörda nämnder för att skapa boendeformer för människor med behov av särskilt boendestöd, bostadssociala ändamål.
- Ska agera så att det främjar social gemenskap och hälsa.
- Ta social och etisk hänsyn vid upphandling
- Ska skapa ökad tillgänglighet i bostadsområdena och i lägenheterna, för att möjliggöra kvarboende vid stigande ålder eller funktionsnedsättning

8 Ekologisk inriktning

Bolaget ska agera och uppnå resultat utifrån de nationella och regionala klimat- och miljömålen.

All om-, ny- eller tillbyggnation ska utgå från kostnadseffektiva lösningar med låg miljöpåverkan och energieffektiva lösningar i enlighet med klimatplan.

Vid upphandling ska de nationella och regionala miljömålen vara vägledande.

9 Specifikt direktiv

- Bolaget ska tillskapa 30 nya lägenheter i genomsnitt per år, företrädesvis hyresrätter, trygghetsbostäder och LSS-boenden. Fokus ska vara på prisvärda lägenheter för bland annat ungdomar, äldre och sociala ändamål.

10 Samordning med kommunkoncernen

Bolaget ska följa av kommunen utfärdade handlingsprogram, policys, riktlinjer och av kommunfullmäktige antagna mål och anvisningar. Bolaget ansvarar för att dess verksamhet samordnas med övriga nämnder för att uppnå största möjliga kommunnytta.

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Bolaget ska samordna sig med kommunen i samband med extraordinära händelser och ingår i kommunens krisorganisation.

Bolaget ska medverka i Säters kommuns utvecklingsarbete för att kommunen ska vara attraktiv som bostads-, näringslivs- och besöksort samt arbetsgivare.

11 Upphandling

Lagen om offentlig upphandling är tillämplig på de kommunala bolagen. Bolaget kan genom UHC samordna sig med kommunen, därmed följa dess upphandlingspolicy samt kommunens antagna riktlinjer för sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor vid upphandling i Säters kommun. Avsteg kan ske i vissa fall för att nå bästa lönsamhet/effektivitet för båda parter. Parterna ska vidare arbeta för att ha gemensam uppföljning av ingångna avtal.

Vid upphandling inom kommunkoncernen skall parterna följa bestämmelserna om intern upphandling i 3 kap 11-16 §§ Lagen om offentlig upphandling.

12 Uppföljning och dialog

Bolaget ska följa den av fullmäktige fastställda mål- och resultatstyrningsprocessen samt fastställda ägardirektiv.

Ägardialog: Kommunens informella styrning av bolagen sker genom 3-4 ägardialoger per år mellan ordförande, vice ordförande för kommunstyrelsen, kommundirektör och ekonomichef i Säters kommun samt motsvarande roller i Säterbostäder ABs styrelse, VD och ekonomichef för bolaget. Dagordning tas fram utifrån rådande läge.

Vid ett tillfälle per år bjuds bolagets ledning till kommunstyrelsen för att rapportera sitt arbete

13 Årsredovisning, delårsrapport, revision och budget

I bolaget förvaltningsberättelse ska uppgifter lämnas om hur styrelse och VD anser att ändamålet med verksamheter samt gällande ägardirektiv har uppfyllts. I övrigt ska förvaltningsberättelsen följa kommunens uppställning. Kommunstyrelsen fastställer anvisningar för årsredovisning och delårsrapport. Bolagets revisorer ska i revisionberättelsen göra en utvärdering av hur målen för bolaget uppfyllts.

- Bolaget ska enligt fastställd tidplan, lämna de material som krävs för kommunkoncernens årsredovisning till kommunens ekonomikontor.
- Slutlig årsredovisning enligt fastställd tidplan
- Delårsrapport enligt fastställd tidplan
- Bolaget ska senast september månad informera kommunstyrelsen prognos för verksamhetsplan inklusive budget för kommande år.

14 Informationsskyldighet

Det åligger bolaget att till kommunstyrelsen översända kopior av:

- Protokoll från bolagets styrelsens sammanträde/bolagstämma
- Bolagets årsredovisning

- Bolagets revisionsberättelse/revisionsrapport

Bolagets ska årligen sedan bolagets årsredovisning och revisionsberättelse tillställts kommunstyrelsen genom ordförande och verkställande direktör vid sammanträde med kommunfullmäktige besvara frågor om bolagets verksamhet.

Kf § 14 Revidering av reglementen

KS2024/0408

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige, revidera socialnämndens reglemente med tillägg om bostadsanpassning samt revidera det gemensamma reglementet, med förändringen att närvarorätt för kommunalråd tas bort med nedanstående ändringar.

Ärendebeskrivning

Reglementet för socialnämnden är i behov av revidering när det gäller ansvaret för bostadsanpassning. I Lag om bostadsanpassning står det att kommunerna ansvarar för anpassningen. Även det gemensamma reglementet är i behov av revidering när det gäller närvarorätten § 34 och utskott § 49.

Följande tillägg föreslås i socialnämndens reglemente:

§ 3 Bostadsanpassning

Socialnämnden ansvarar för anpassning av bostäder enligt gällande lag om bostadsanpassning. Bostadsanpassning kan ske hos en person med funktionsnedsättning för anpassning av dennes permanentbostad.

Förslag till revidering i det gemensamma reglementet.

§ 34 Närvarorätt

Tillägg att kulturchef och miljö- och byggchef får närvara.

Kommunstyrelsens presidium och **kommundirektör** har rätt att närvara vid styrelsens/nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Kommunalråd och kommunstyrelsens presidium har dock inte närvarorätt i ärenden som avser myndighetsutövning gentemot enskilda personer.

”Vid sammanträde med nämnden/styrelsen eller dess utskott skall, om inte nämnden/styrelsen eller utskottet för särskilt fall beslutar annat, sektorchef, **kulturchef och miljö- och byggchef** får närvara på sina respektive nämnder/styrelsen.

Ks § 151 forts

§ 49 Utskott

Tjänstgörande sekreterare och de ytterligare tjänstemän nämnden/styrelsen beslutar om har rätt att närvara. Kommundirektör och sektorchef har rätt att delta i överläggningarna.”

Kommunstyrelsen har beslutat att personalutskottet och fritidsutskottet ska ingå i kommunstyrelsens arbetsutskott fr o m 2025-01-01.

Inom styrelsen ska finnas ett arbetsutskott, ~~ett personalutskott och ett fritidsutskott.~~ Arbetsutskottet ska bestå av 5 ledamöter och 5 ersättare. ~~Personalutskottet ska bestå av 3 ledamöter och 3 ersättare. Fritidsutskottet ska bestå av 3 ledamöter och 3 ersättare.~~ Styrelsen/nämnden får därutöver inrätta ytterligare utskott.

Revidering av reglementen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige revidera socialnämndens reglemente och det gemensamma reglementet med nedanstående ändringar.

Ärendebeskrivning

Reglementet för socialnämnden är i behov av revidering när det gäller ansvaret för bostadsanpassning. I Lag om bostadsanpassning står det att kommunerna ansvarar för anpassningen. Även det gemensamma reglementet är i behov av revidering när det gäller närvarorätten § 34 och utskott § 49.

Följande tillägg föreslås i socialnämndens reglemente:

§ 3 Bostadsanpassning

Socialnämnden ansvarar för anpassning av bostäder enligt gällande lag om bostadsanpassning. Bostadsanpassning kan ske hos en person med funktionsnedsättning för anpassning av dennes permanentbostad.

Förslag till revidering i det gemensamma reglementet.

§ 34 Närvarorätt

Tillägg att kulturchef och miljö- och byggchef får närvara.

”Vid sammanträde med nämnden/styrelsen eller dess utskott skall, om inte nämnden/styrelsen eller utskottet för särskilt fall beslutar annat, kommundirektör, sektorchef, **kulturchef, miljö- och byggchef** och tjänstgörande sekreterare och de ytterligare tjänstemän nämnden/styrelsen beslutar om ha rätt att närvara. Kommundirektör och sektorchef har rätt att delta i överläggningarna.”

§ 49 Utskott

Kommunstyrelsen har beslutat att personalutskottet och fritidsutskottet ska ingå i kommunstyrelsens arbetsutskott fr o m 2025-01-01.

Postadress

Box 300, 783 27 Säter
Telefon: 0225-55 000 (vxl)

Besöksadress

Rådhuset, Åsgränd 2, Säter

E-post

kommun@sater.se

Webbplats

sater.se

Inom styrelsen ska finnas ett arbetsutskott, ~~ett personalutskott och ett fritidsutskott.~~
Arbetsutskottet ska bestå av 5 ledamöter och 5 ersättare. ~~Personalutskottet ska bestå~~
~~av 3 ledamöter och 3 ersättare. Fritidsutskottet ska bestå av 3 ledamöter och 3~~
~~ersättare.~~ Styrelsen/nämnden får därutöver inrätta ytterligare utskott.

Margareta Jakobsson
Kommunsekreterare

Malin Karhu Birgersson
Sektorchef kommunstyrelsesektorn

Kf § 15 Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2025

Ange diarienummer

Presidiets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kungörelsen för fullmäktiges sammanträden 2025 anslås på kommunens officiella anslagstavla och införs i tidningen lokalt i Hedemora och Säter.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige skall senast i december besluta om kungörelse av fullmäktiges sammanträden under kommande år.

Kungörelsen har under 2024 kungjorts på kommunens officiella anslagstavla och i tidningen lokalt i Hedemora och Säter.

Kf § 16 Interpellationer/frågor

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 17 Valärenden

1. Avsägelse/fyllnadsval efter Monica Falk Mannerhagen (M)
2. Avsägelse/fyllnadsval efter August Louthander (M)
3. Avsägelse/fyllnadsval efter Caroline Willfox (M)
4. Avsägelse/fyllnadsval efter Roger Siljeholm (M)
 - Ledamot och 2:e vice ordförande i socialnämnden
 - Ledamot i kommunstyrelsen
 - Ersättare Södra Dalarnas samordningsförbund
 - Ledamot i valnämnden
5. Avsägelse/fyllnadsval efter Sune Hemmingsson (C) fr o m 2025-01-01
 - Ledamot i kommunfullmäktige
 - Ersättare i kommunstyrelsen
 - Ledamot i samhällsbyggnadsnämnden
 - Ledamot i den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel
6. Avsägelse/fyllnadsval efter Kjell Nyhlén (SD) ledamot i kommunrevisionen
7. Övriga valärenden

Valärende för kommunfullmäktige:

- Avsägelse/fyllnadsval efter Sune Hemmingsson (C) som ersättare i Valberedningen.

Kf § 18 Rapporter

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 19 Delgivningar

F-KS3035/0989

Överförmyndarnämndens yttrande över uppföljning av tidigare genomförd granskning av nämnden.

KS2024/0435

Beslut från Länsstyrelsen i Dalarnas län om ny ledamot och ny ersättare för ledamot för Moderaterna i kommunfullmäktige:

Avgången ledamot: Roger Siljeholm.

Ny ledamot: Jerk Engvall

Ny ersättare: Oskar Knäpp

Protokoll från sammanträde med kommunstyrelsen 2024-11-05.

§ 125 Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden / 2023/96

Beslut

Yttrande över uppföljning av tidigare genomförd granskning av Gemensam överförmyndarnämnd godkänns.

Ärendet

KPMG har av Borlänge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Revisorerna följer årligen upp tidigare genomförda revisionsgranskningar som ett led i att granska om genomförda granskningsinsatser bidragit till att verksamheterna utvecklas. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I den tidigare granskningen konstaterades att överförmyndarnämnden hade ett flertal utvecklingsområden inom nämndens verksamhet. Flera av rekommendationerna avsåg bland annat revidering och uppdatering av befintliga styrdokument och rutinbeskrivningar. Revisorerna skriver att situationen är otillfredsställande och kräver aktivitet även från kommunstyrelsen genom sin uppsiktspflicht.

Mot bakgrund av genomförd uppföljning har revisionen lämnat 18 rekommendationer som nämnden lämnat svar på i yttrandet.

Beslutsunderlag

- Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden
- Rapport - Uppföljande granskning gemensamma överförmyndarnämnden
- Missiv - Uppföljande granskning gemensamma överförmyndarnämnden

Skickas till

Samverkanskommunerna
Kommunstyrelsen i Borlänge kommun
Förvaltningschef verksamhetsstöd, Eva Bjurling
Verksamhetschef service och stöd, Johanna Reichel Springfeldt
Enhetschef överförmyndaren, Evelina Hillerström

Yttrande över revisorernas uppföljning av tidigare genomförd granskning av överförmyndarnämnden

Kommunrevisionen i Borlänge har uppdragit KPMG att följa upp revisionsgranskningar från 2022, däribland tidigare genomförd granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden. Borlänge, Ludvika, Falun, Gagnef, Säter och Smedjebackens kommuner samverkar i en gemensam överförmyndarnämnd sedan 2019. Tjänstemannaorganisationen har sitt säte i Borlänge kommun.

I revisionsrapporten har rekommendationer lämnats, nedan följer nämndens yttrande.

- **Tillse att information om överförmyndarnämnden tillförs/uppdateras på samtliga samverkanskommuners hemsidor i enlighet med avsnitt 6.1 i den tidigare granskningen**

Samtliga deltagande kommuner har getts information avseende uppdatering av sina respektive hemsidor. Nämnden ska presenteras i den politiska organisationen, ha en direktlänk till Överförmyndare i samverkans hemsida och kontaktuppgifter. På Borlänge kommuns hemsida har nämndens information reviderats med tillägg av samtliga kommuners ledamöter och ersättare i nämnden, länk till verksamhetens hemsida och kontaktuppgifter till enheten.

Kontaktuppgifter till enskild enhetschef inte läggs upp eftersom det inte finns på någon av våra nämnders eller verksamheters hemsidor, med hänsyn till servicecenters uppgift. Vid nämndens sammanträde 26 augusti uppdrogs nämndens ledamöter att säkerställa att informationen tillförs på hemsidorna i respektive hemkommun.

Gemensam Överförmyndarnämnd konstaterar att medlemskommunerna har kompletterat överförmyndarnämnden i den politiska organisationen på kommunernas respektive hemsidor.

- **Revidera befintligt reglemente**

Ett reviderat reglemente för nämnden antogs i Borlänge kommunfullmäktige 2023-02-14 § 13.

Vid tiden för ursprungliga granskningen 2022, och reglementet delgavs revisionen, var en revidering under uppbyggnad. När sedan revisionen genomförde uppföljande granskningen kom inte det nya reglementet från 2023 till deras kännedom. Vid varje mandatperiods början antas ett nytt reglemente.

Gällande delegationsbestämmelser utgår reglementet endast ifrån kommunallagen. I nämndens delegationsordning finns de bestämmelser som finns i Föräldrabalken avseende begränsningar av delegationsrätten.

- **Årligen uppdatera delegationsordningen**

En uppdaterad delegationsordning har beslutats av nämnden 2024-10-28.

I den uppdaterade delegationsordningen är bestämmelserna i föräldrabalken tillagda.

Nämnden kommer årligen att uppdatera delegationsordningen.

- **Säkerställa samt prioritera en revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar avseende granskning av ställföreträdarnas ekonomiska förvaltning**

En granskningsplan skall inför varje ny granskningsperiod tas fram under oktober/november varje år och där förtydligas fokusområden i granskning, urval för djupgranskning och målsättningar. Revidering av styrdokument och rutinbeskrivningar läggs in i årshjulet för verksamheten under oktober/november för att säkerställas att det blir gjort varje år inför ny granskningsperiod.

- **Utveckla, förtydliga samt bryta ned integrerad checklista i verksamhetssystemet avseende granskning av årsräkningar i syfte att uppnå ett ändamålsenligt stödunderlag, då dessa checklistor är nödvändiga i granskningsarbetet**

Dom integrerade checklistorna i verksamhetssystemet Provisum kan inte verksamheten själv förändra, förändring sker genom förvaltningsrådet för Provisum där alla kommuner som äger systemet tillsammans kommer fram till förändring och utveckling av systemet. Förvaltningsrådet har satt ihop en arbetsgrupp som skall arbeta med checklistor i Provisum.

Verksamheten har brutit ner checklistan för normalgranskning och djupgranskning och dessa har förtydligats med underliggande förklarande text och lagts in i den uppdaterade rutinhandboken som stöd.

- **Formalisera och fastställa de systemintegrerade checklistorna för normal- samt djupgranskning**

Verksamheten har brutit ner checklistan för normalgranskning och djupgranskning och dessa har förtydligats med underliggande förklarande text och lagts in i den uppdaterade rutinhandboken som stöd vid granskning.

- **Fastställa en procentandel av årsräkningar som ska djupgranskas**

I nämndplanen för 2025 som nämnden fattar beslut om i november föreslås att 5 % årsräkningarna för räkenskapsåret 2024 skall djupgranskas.

- **Samtliga former av ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskningar i syfte att minimera risken att vissa kategorier av ställföreträdarskap inte djupgranskas över tid**

För redovisningsperioden 240101- 241231 kommer samtliga ställföreträdarskap upptas i urvalet av djupgranskning. Urvalet kommer att framgå av granskningsplanen för räkenskapsåret 2024. Nämnden säkerställer att samtliga ställföreträdarskap djupgrankas över tid genom att följa upp granskningsplanen.

- **Säkerställa att samtliga ställföreträdare vars årsräkningar har granskats med anmärkning föregående år, djupgranskas nästkommande år**

Ställföreträdare vars årsräkning har granskas med anmärkning där huvudmannen har lidit ekonomisk skada djupgranskas nästkommande år. Om anmärkningen föranleds av en administrativa bister i redovisningen ses ingen automatisk anledning till att anmärkningen skall leda till djupgranskning nästkommande år.

- **Säkerställa att målsättningen avseende färdiggranskning av årsräkningar uppnås**

Dialog förs med samtliga samverkanskommuner för utökning av resurser inför 2025 görs med anledning av att hjälpa nämnden nå sina mål framåt. I verksamheten pågår ett arbete för att se över organisation i syfte att nå ett effektivare arbetssätt gällande granskning av årsräkningar.

Under hösten 2024 har riktade insatser skett genom granskningsveckor där verksamheten enbart granskar årsräkningar, all annan handläggning pausas. Detta har fallit väl ut och det kommer framöver planeras riktade insatser på våren.

En granskningsplan inför varje ny granskningsperiod kommer att tas fram och delges nämnden. Uppföljning av granskningsplanen och status för granskningsarbetet kommer att ske och delges nämnden fyra gånger per år.

- **Säkerställa ett ändamålsenligt internkontrollarbete, där antalet kontrollområden i internkontrollarbetet, utifrån verksamhetens karaktär och risker behöver utökas**

I internkontrollarbetet följer nämnden Borlänge kommuns rutinhandbok både i arbetssätt och utifrån givna mallar. Förslag på kontrollområden presenteras för gemensam överförmyndarnämnds sammanträde i oktober där nämnden är involverad i arbetet med framtagandet av kontrollområden genom att diskutera riskerna och ges möjlighet att föreslå ytterligare riskområden. Antalet kontrollpunkter utifrån de risker som framkommit från riskanalysen kommer att beslutas av Gemensam Överförmyndarnämnd i december 2024.

- **Komplettera internkontrollplanen till att ange frekvens för fastställda kontroller**

I internkontrollarbetet följer nämnden Borlänge kommuns rutinhandbok både i arbetssätt och utifrån givna mallar. I interkontrollsplanen för 2025 kommer metod och frekvensen för internkontrollområdena framgå.

- **Säkerställa att intresseblanketten för ställföreträdarskap tillförs en tydlig information om de lämplighetsprövningar som kommer att bli aktuella**

Informationen är tillagd och i intresseblanketten samtycker personen som vill lämna sitt intresse att bli ställföreträdare genom att fylla i en kryssruta där samtycke ges till att Borlänge kommun får göra registerkontroller.

- **Uppdatera rutinbeskrivningen för omprövningar av förvalterskap**

Rutin är uppdaterad och inlagd i den reviderade rutinhandboken.

- **Uppdatera rutinbeskrivningen för vitesförelägganden**

Rutin är uppdaterad och inlagd i den reviderade rutinhandboken.

- **Säkerställa att styrdokument i form av rutinbeskrivningar utformas på ett tydligt och klart sätt**

Rutinhandboken finns som samlat digitalt dokument åtkomligt från respektive handläggares datorskrivbord såväl som från inifrån verksamhetssystemet Provisum.

Rutinhandboken består av fem övergripande kapitel för "generell handläggning", "administrativa rutiner", "fasta ärendetyper", "allmänna ärendetyper" och "redovisning och arvodering". "Fasta ärendetyper" syftar

till de ärendetyper i verksamhetssystemet Provisum som har "inbyggda" checklistor och instruktioner och rutinhandboken innehåller där endast klargöranden och kompletterande uppgifter. "Allmänna ärendetyper" syftar till ärenden i Provisum som inte innehåller några checklistor eller instruktioner, och där rutinhandboken därför är ett centralt redskap. "Redovisning och arvodering" syftar till ärendetyper som i begränsad omfattning innehåller detaljerade checklistor och där rutinhandbokens kompletterande uppgifter är centrala.

Rutinhandboken är ett levande dokument som ska uppdateras kontinuerligt. Varje enskild rutin innehåller en datumhänvisning när den senast uppdaterades. Fokus för både implementering och uppdatering ligger på rutiner som antingen saknar funktionella checklistor och instruktioner i Provisum eller som med hänvisning till komplexitet och risk för rättsförluster för huvudmannen kräver särskilt utförliga instruktioner.

- **Bjuda in kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte minst en gång årligen**

I januari 2025 bjuds kommunstyrelsepresidier i samtliga samverkanskommuner till dialogmöte.

- **Vi rekommenderar samverkanskommunerna att en klausul avseende uppsägningstid tillförs avtalet. Detta är framför allt av vikt för Borlänge kommun som idag är värdkommun**

I juni skickades ett förslag ut till medlemskommunerna om en tilläggsparagraf avseende uppsägningstiden. Under augustisammanträdet enades nämnden att föreslå för respektive fullmäktige att revidera avtalet med tilläggsparagraf som reglerar uppsägningstiden. Den 28 augusti skickades skrivelse och förslag till reviderat samverkansavtal till samtliga medlemskommuner för antagande.

Borlänge kommun antog förslaget 2024-10-15, och hittills den enda kommunen som behandlat ärendet i fullmäktige.

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Beslut

Datum
2024-10-28

Diarienummer
14362-2024

Säters kommun
kommun@sater.se

Ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar att utse ny ledamot och ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 28 oktober 2024 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Säters kommun

Parti: Moderaterna

Ny ledamot: Jerk Engvall

Avgången ledamot: Roger Siljeholm

Ny ersättare: Oskar Knäpp

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Säters kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Roger Siljeholm har avsagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av jurist Helle Bryn-Jensen med handläggare Niklas Eklund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Moderaterna

Jerk Engvall

Oskar Knäpp

Bilagor

1. Överklagandehänvisning Valprovsnämnden

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 14362-2024.

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Meddelande

Datum
2024-10-28

Diarienummer
14362-2024

Jerk Engvall
Forsa Gård 1
783 93 Stora Skedvi

Bevis om ny ledamot

Du har utsetts till ledamot av kommunfullmäktige från och med den 28 oktober 2024 till och med den 14 oktober 2026.

Parti: Moderaterna

Kommun: Sätters kommun

Enligt Länsstyrelsens beslut denna dag.

Niklas Eklund

Bilagor

1. Kopia av Länsstyrelsens beslut
2. Lista över aktuella ledamöter och ersättare

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Meddelande

Datum
2024-10-28

Diarienummer
14362-2024

Oskar Knäpp
Källarbo 12
783 91 Säter

Bevis om ny ersättare för ledamot

Du har utsetts till ersättare för ledamot av kommunfullmäktige från och med den 28 oktober 2024 till och med den 14 oktober 2026.

Parti: Moderaterna

Kommun: Sätters kommun

Enligt Länsstyrelsens beslut denna dag.

Niklas Eklund

Bilagor

1. Kopia av Länsstyrelsens beslut
2. Lista över aktuella ledamöter och ersättare

Aktuella ledamöter och ersättare

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Kommun/region: Säter

Parti: Moderaterna

Invalsdatum: 2024-10-28

Ledamot

Willfox, Caroline

Engvall, Jerk *

Eriksson, Christer

Louthander, Karl-Johan August

Falk Mannerhagen, Monica

Åkesson, Marie

Thorsell, Leo

Ersättare

1. Järudd, Pia

2. Söderqvist, Göran

3. Björnbom, Ingeborg

4. Knäpp, Oskar *

Kommunstyrelsen 2024-11-05

Sammanträdesdatum: 2024-11-05

Innehållsförteckning

Ks § 139	Deltagande på sammanträdet	5
Ks § 140	Budgetuppföljning per 30 september	6
Ks § 141	Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen utökning av budget 2025	9
Ks § 142	Reviderad budget 2025	11
Ks § 143	Budgetdirektiv 2026-2029	14
Ks § 144	Ekonomi- och målstyrning – revidering av styrande dokument ..	16
Ks § 145	Remiss – Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn	17
Ks § 146	Ägardirektiv Säterbostäder AB	20
Ks § 147	Nätutvecklingsplan Dala Energi	21
Ks § 148	Nätutvecklingsplan Ellevio	23
Ks § 149	VMA-tillägg till delegationsordningen	25
Ks § 150	Ansökan om bidrag, Brottsofferjouren Dalarna	26
Ks § 151	Revidering av reglementen	27
Ks § 152	Avtal med Folkets Hus	29
Ks § 153	Programhandling Fågelsången	34
Ks § 154	Verksamhetsinformation Näringslivsenheten	36
Ks § 155	Svar på medborgarförslag om öppettider i ishallen	37
Ks § 156	Bidragsansökan – ny grundvärme i Solvarbo bystuga	38
Ks § 157	Ungdomsledarstipendium	39

Ks § 158	Aktuellt från kommundirektören.....	40
Ks § 159	Avsägelse/fyllnadsval, Roger Siljeholm (M).....	41
Ks § 160	Anmälan delegationsbeslut	42
Ks § 161	Delgivningar.....	43

Plats och tid:	Kommunstyrelsens sammanträdesrum på Rådhuset, tisdagen den 5 november kl. 08.15-15.45
Beslutande:	Mats Nilsson (S), ordförande Hans Johansson, vice ordförande Caroline Willfox (M), 2:e vice ordförande Annika Karlsson (S) Mattias Almroth (S) Stefan Dangardt, (L) Christer Eriksson (M) Roger Carlsson (SD) , jäv § 146 Helena Andersson (S) ersättare för Roger Carlsson, § 146 Karin Frejd (C) Daniel Ericgörs (KD) Göran Johansson (V) jäv § 146 Magnus Gabrielson (MP, ersättare för Göran Johansson § 146
Ej tjänstgörande ersättare	Magnus Gabrielson (MP), ej § 146 Helena Selander (S) Helena Andersson (S), ej § 146
Övriga deltagare:	Margareta Jakobsson, sekreterare Marita Skog, kommundirektör Malin Karhu Birgersson sektorchef kommunstyrelsen, § 140-143 Catherine Hellgren, ekonomichef, § 140-145 Madelene Nätts, praktikant, § 140-145 Andreas Mossberg, sektorchef samhällsbyggnad, § 140-148, 153 Ingrid Nord, sektorchef barn- och utbildning, § 140 Mats Glimbrandt, ekonom barn- och utbildning, § 140 Ingalill Frank sektorchef sociala sektorn, § 140 Anette Kotilainen, kulturchef, § 152 Roger Appelgren, projektledarbyrå, § 153 Josefin Enström, näringslivschef, § 154 Malin Lilja Altörn, fritidschef, § 155-157
Utses att justera:	Roger Carlsson §§ 139-145 och 147- 161 Hans Johansson, § 146
Justeringens plats och tid:	Rådhuset i Säter tisdagen den 5 november
Paragrafer:	139-161

Underskrifter:

Sekreterare

Ordförande

Margareta Jakobsson

Mats Nilsson

Justerande

Roger Carlsson, §§ 139-145 och 147-161

Hans Johansson, § 146

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2024-11-05

Datum för anslags uppsättande: 2024-11-06

Datum för anslags nedtagande: 2024-11-28

Förvaringsplats för protokollet: Kommunstyrelsesektorn

Ks § 139 Deltagande på sammanträdet

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att praktikanten Madelene Nätt får närvara på dagens sammanträde med kommunstyrelsen den 5 november 2024.

Ks § 140 Budgetuppföljning per 30 september

KS2024/0154

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar uppdra till kommundirektören att nämnd/styrelse med ett prognostiserat underskott för 2024 att skyndsamt ta fram besparingsåtgärder för budget i balans samt att lägga budgetuppföljning för september 2024 till handlingarna.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Resultat

Prognos för årets resultat uppgår till ett underskott på -11,5 mkr jämfört med budget på -18,8 mkr, vilket är en avvikelse på +7,3 mkr.

Prognos för justerat resultat för år 2024, där avkastning och tillskott från pensionsförvaltningen samt VA-enhetens resultat av- och tillräknas, beräknas uppgå till ett överskott på +3,4 mkr (+0,4% av skatteintäkter och generella bidrag) jämfört med budget på 0 mkr (0%). Uttag från pensionsmedelsförvaltningen är budgeterat med 9,4 mkr och disponering av resultatutjämningsreserven (RUR) är budgeterad med 10,4 mkr

Verksamheternas nettokostnader

Utfall för verksamhetens nettokostnader ackumulerat per september är totalt 0,9 mkr lägre än budget. Avvikelser mot budget beror på underskott eller överskott inom vissa verksamheter och periodiseringsavvikelser samt att justering av pensionskostnaderna har gjorts med ombokning från finans.

Prognos för verksamhetens nettokostnader för helår 2024 är ett underskott på totalt -7,1 mkr, vilket är en försämring med -2,3 mkr jämfört med föregående prognos.

Underskott redovisas för Socialnämnden på -10,7 mkr, för Barn- och utbildningsnämnden på -6,2 mkr och för Miljö- & Byggnämnden på -0,6 kr. Prognos för Samhällsbyggnadsnämnden är ett överskott på 2,7 mkr, varav +1,6 mkr för SBN Skattefinansierat och VA/återvinning +1,1 mkr, där överskottet avser VA-enheten och Återvinning prognostiserar nu en prognos i enlighet med budget jämfört med ett underskott på -0,5 mkr i föregående prognos.

Ks § 140 forts

Kulturnämnden prognostiserar ett överskott på 0,9 mkr. Prognos till årets slut för övriga verksamheter ligger i linje med budget.

Prognos för pensioner är ett överskott på +7,0 mkr och prognos avseende reserv för oförutsedda kostnader beräknas bli ett underskott på -208 tkr.

Budget i balans 2024:

Verksamheter med prognostiserat underskott för året behöver ta fram åtgärdsplan för budget i balans. Kommunstyrelsesektorns prognos är +/-0 men var ett underskott på -1 mkr i prognosen per mars. Orsak är att serverkostnaderna från Borlänge kommun har blivit dyrare än budgeterat. Åtgärder har tagits fram för att nå budget i balans. Åtgärderna innebär att konsultstödet hos näringsliv inte utnyttjas, att hålla på vakanta tjänster samt en allmän återhållsamhet vid resor/konferenser mm.

Barn- och utbildningsnämndens prognos för helåret är ett underskott på -6,2 mkr, en försämring med -4,2 mkr jämfört med föregående prognos. Arbete pågår för att minska prognostiserat underskott. Åtgärder som vidtas utgörs av återhållsamhet vid nyanställningar/återanställningar, återhållsamhet vid inköp, minska sjuktagen – minskade timvikarier och att minska förskolepersonal med anledning av färre barn inom verksamheten. Ett effektiviseringskrav på 1% har effektuerats på samtliga enheter från och med juni.

Socialnämndens prognos för 2024 är ett underskott på -10,7 mkr, en försämring med -0,3 mkr jämfört med föregående prognos. Underskott finns inom hemtjänst och funktionsnedsättning. Verksamheterna har tagit fram åtgärder som beräknas ge minskade kostnader på 4,8 mkr. Åtgärderna innefattar bl.a. vakanshållande av tjänster och att avsluta köp av externa vård- och boendeplatser.

Miljö- och Byggnämndens prognos för 2024 är ett underskott på -0,6 mkr, en förbättring med +0,1 mkr jämfört med föregående prognos. Underskottet baserat på lägre intäkter samt kostnader för konsult inom Miljö pga vakant tjänst. Åtgärder för budget i balans är återhållsamhet vid återbesättning av vakanta tjänster. Arbete pågår för att identifiera ytterligare åtgärder.

Skatte- och statsbidragsintäkterna

Prognos för 2024 är 6,6 mkr högre än budget enligt den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR per 2024-10-03.

Ks § 140 forts

Prognos med avvikelse mot budget

Allmän kommunalskatt	0,0 mkr
Slutavräkning 2023	-1,9 mkr
Slutavräkning 2024	+4,4 mkr
Inkomstutjämnning	-0,4 mkr
Kostnadsutjämnning	-0,1 mkr
LSS-utjämnning	+0,3 mkr
Regleringsbidrag	-0,2 mkr
Fastighetsavgift	+4,5 mkr
Total	+6,6 mk

Investeringar

Totala ackumulerade investeringar per september uppgår till 62,6 mkr och uppgår till 34% av årsbudget.

Årets beslutade investeringsbudget ligger på 110,4 mkr samt att det tillkommer beslutade överförda investeringsmedel från 2023 med 71,8 mkr. Total budget 2024 inklusive överförda medel uppgår till 182,2 mkr med en beräknad upparbetningsgrad på 60 % som innebär investeringar på 109,3 mkr.

Prognos för årets investeringar är en upparbetningsgrad på ca 75 % vilket skulle innebära investeringar på 137 mkr till årets slut.

Finansiella intäkter och kostnader

Prognos för finansiella intäkter och finansiella kostnader är i enlighet med budget.

Pensionsmedelsförvaltning

Prognos för avkastning beräknas uppgå till ca 3,9 mkr för 2024. Värdeförändring på pensionsmedel uppgår till +0,7 mkr per sista september. Med antagande om nuvarande värdeförändring gör att prognosen till årets slut beräknas uppgå till +3,9 mkr, vilket är 2,9 mkr bättre än budget. Uttag från pensionsmedelsförvaltningen är budgeterat med 9,4 mkr för 2024.

Ks § 141 Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen utökning av budget 2025

KS2024/0358

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna förslag till äskande för 2025 som kommer från gemensam överförmyndarnämnd och gemensam organisation i Falun- Borlänge regionen.

Det innebär en ökad kostnad på 91 445 kr för Säter kommun, 2025.

2. Beslutet gäller under förutsättning att samtliga kommunen i Falu- Borlänge regionen, Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken och Säter fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen är i stort behov av att utöka verksamheten för att nå mål och resultat och kunna behålla den höga rättssäkerheten som verksamheten under flera år har hållit. I en jämförelse mellan de kommuner som har samma verksamhetssystem Provisum, och som mycket erfarenhetsutbyte sker mellan, visar en tydlig bild av att Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen ligger långt under bemanningen än jämförbara kommuner.

Under 2023 och 2024 har verksamheten haft en relativt hög personalomsättning. Introduktionstiden för en överförmyndarhandläggare är lång. Den höga personalomsättningen bidrar till att verksamheten inte når mål med granskningsarbetet samt inte håller lagstadgad handläggningstid på många ärenden.

Önskvärt är att nämnden har ägardialoger i god tid innan budget för nytt år ska tas fram.

Bakgrund

Överförmyndarverksamhet är en obligatorisk kommunal tillsynsmyndighet vars uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdarens förvaltning och efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser enligt föräldrabalken (1949:381) Kap 11.

Ks § 141

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlängeregionen är en samverkan på sex kommuner Falun Borlänge Ludvika Smedjebacken Säter och Gagnef som funnit sedan 2011.

Beslutsunderlag

2024-08-26 § 102 Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen.

Delges

Överförmyndare i samverkan Falun-Borlänge regionen

Ks § 142 Reviderad budget 2025

KS2024/0409

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till reviderad budget 2025 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för reviderad budget 2025 per nämnd, totalt belopp uppgår till 847 652 000 kr.
2. Fastställa investeringsbudget för 2025 med belopp på 158 100 000 kr
3. Fastställa finansiella mål för 2025.

Ajournering

Mötet ajourneras 10.55-11.05

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budgetramar för 2025 har tagits fram gemensamt av sektorerna vid sektorberedning av reviderad budget 2025. Nämndernas beslut bygger på kommunfullmäktiges beslutade ram från juni 2024 samt nya äskanden. Budget för 2025 baseras på en förändrad budgetprocess med en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar, även kallas prislappsmodellen.

Förslag till reviderad budget för 2025 har framtagits med en ny skatteunderlagsprognos per 2024-10-03. De förväntade intäkterna för år 2025 beräknas uppgå till 867,3 mkr, vilket är en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning med 2,5 mkr jämfört med skatteunderlagsprognosen per 2024-04-26 som ligger till grund för beslutad budget per juni.

Målet på 11 258 invånare per 1 november 2024 ligger kvar på samma nivå som beslutad budget per juni och utgör beräkningsgrund för reviderad budget 2025. Det finns dock risk för att målet inte uppnås. SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen i juni 2024 och prognosen år 2024 för Säter är 11 226 invånare. Enligt den senaste statistiken från SCB hade Säter en befolkning per sista augusti på 11 231. Om befolkningen per 1 november hamnar på denna nivå skulle det innebära minskade intäkter med ca 2 mkr.

Förslag till ny driftsbudgetram per nämnd för reviderad budget 2025 uppgår till 847,7 mkr, vilket är en ökning med totalt 4,3 mkr från beslutad budget på 843,4 mkr.

Ks § 142 forts

Till reviderad budget har äskande inkommit med totalt 23 mkr, där Socialnämnden äskar 18,9 mkr, Samhällsbyggnadsnämnden 2,4 mkr, Miljö- och byggnämnd 0,9 mkr och Kommunstyrelsen 850 tkr.

Kostnader för pensioner har minskat med 0,2 mkr, där utbetalda pensioner har ökat med 1,0 mkr medan pensionsförsäkringar har minskat med 1,2 mkr.

Om alla inkommande äskanden på 23 mkr skulle medges kommer kommunens kostnader att vara högre än de förväntade intäkterna och skulle innebära ett underskott på -1,9 mkr. Därför behöver justeringar och anpassningar göras för reviderad budget.

I beslutad budget per juni fanns extra äskanden inom Kommunstyrelsen på 2,4 mkr och ökningar gjordes inom Barn- och utbildningsnämnden med 10,2 mkr för interkommunala kostnader, personalkostnader samt ökade kostnader för lokaler, städning och kost.

Förslaget är att nya äskanden i reviderad budget inte medges för Samhällsbyggnadsnämnden, Miljö- och byggnämnd och Kommunstyrelsen samt att Kommunstyrelsens äskande i beslutad budget i juni återläggs. Effektiviseringar/besparingar föreslås för Socialnämnden med 7 mkr och för Barn- och utbildningsnämnden med 5 mkr.

Förslaget till justeringar i reviderad budget (belopp i tkr):

Nämnd/sector	Belopp	Kommentar
SBN	2 400	Äskanden i reviderad budget medges ej
MBN	900	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	850	Äskanden i reviderad budget medges ej
KS	2 400	Äskanden i beslutad budget per juni återläggs
SN	7 000	Effektiviseringar/besparingar
BUN	5 000	Effektiviseringar/besparingar
Total	18 550	

Förslag till investeringsramar för år 2025 uppgår till 158,1 mkr, vilket är en ökning med 2 mkr jämfört med beslutad budget i juni. Ökningen är tillägg för Miljö- och byggnämnd.

Ks § 142 forts

Sammantaget innebär förslag till reviderad budget 2025 att årets resultat för 2024 beräknas uppgå till 16,7 mkr. Justerat resultat beräknas uppgå till 26,0 mkr. Långsiktigt mål för justerat resultat på 3% av skattetäkter och generella bidrag/utjämning beräknas kunna uppnås med en ökning av uttag av pensioner med 1,8 mkr till totalt 10,3 mkr.

Ks § 143 Budgetdirektiv 2026-2029

KD2024/0410

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa förslag till budgetdirektiv med preliminära ramar 2026-2029 enligt:

1. Fastställa preliminära driftsbudgetramar 2026-2029 enligt följande:

År 2026: 867 000 000 kr

År 2027: 892 000 000 kr

År 2028: 917 000 000 kr

År 2029: 942 000 000 kr

2. Fastställa preliminära investeringsramar år 2026-2029.
3. Fastställa förslag till finansiella mål för 2026-2029.

Ärendebeskrivning

Budgetdirektiven för 2026-2029 baseras en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten – det som kallas en ”teknisk ram”. Den tekniska ramen är volymbaserad, dvs den tar hänsyn till mängden invånare i en viss grupp (demografin) utifrån kommunens befolkningsprognos. Den tekniska ramen är en basnivå. Utifrån denna ram kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs olika prioriteringar kan göras, som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop och ger således ett nytt sätt att fördela resurserna med utgångspunkt i kommunens befolkning och den ambitionsnivå kommunen väljer.

Faktorer som har stor betydelse för intäktsutvecklingen är befolkningsutvecklingen, demografin samt skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning och statens anslag till detta. Förslag till budgetdirektiv 2026-2029 baseras på skatteunderlagsprognosen per 2024-10-03.

Förslag till befolkningsprognos för 2026-2028 är enligt Säterns egna prognos som togs fram under våren 2024. Beräkningsgrunden uppgår till 11 270 för budget 2026, 11 281 för budget 2027, 11 287 för budget 2028 samt 11 291 för budget 2029.

Ks § 143 forts

SCB publicerade den senaste framskrivningen av befolkningen per region och kommun i juni 2024. Prognosen för Säter visar på en minskande befolkning jämfört med prognos från SCB från våren 2024. En minskande befolkningsprognos resulterar i minskade förväntade intäkter.

Översyn av befolkningsprognos behöver göras i kommande budgetarbete inför budget 2026 och framåt utifrån SCB:s nya framskrivning samt att det också är viktigt att ta hänsyn till planer för pågående och kommande bostadsbyggande i Säter.

I samband med översyn av kommunens befolkningsprognos och framtida nivå på förväntade intäkter behöver nivån på årliga investeringar och behov av upplåning ses över.

Övriga beräkningsgrunder för budgetarbetet utgörs av antaganden och prognoser för ränta och internränta, pensionskostnader, personalkostnadsökningar samt övriga kostnadsökningar.

Förslag till totala driftsbudgetramar baseras på antaganden och prognoser för befolkning, intäkter, kostnader, investerings- och lånebehov samt finansiella mål. Den preliminära resursfördelningen med de tekniska ramarna per nämnd inför 2026-2029 kommer att presenteras i slutet på februari i samband med att skatteunderlagsprognosen som publiceras under februari 2025.

I budgetarbetet innebär den förändrade budgetprocessen med en ny resursfördelningsmodell att utökade analyser av kommunens kostnader fortsatt kommer att göras inom de olika verksamheterna samt jämförelser med andra kommuner. Dessa jämförelser bidrar till en bredare beskrivning av nuläget och jämförelser över tid kan ge värdefull information om vart kommunen är på väg.

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet som uppnås när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda. Kommunens fyra strategiska mål utgörs av rikare liv, hållbar framtid, omsorgsfull boendeutveckling och serviceorienterad organisation. De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

Ks § 144 Ekonomi- och målstyrning – revidering av styrande dokument

KS2024/0334

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta fastställa revidering av Säters kommuns Ekonomi- och målstyrning.

Ärendebeskrivning

Under 2022 beslutades om Säters kommuns ekonomi- och målstyrning KS2022/0415 per 2022-12-01, § 34 som är ett sammanslaget dokument kring övergripande ekonomiska frågor och målstyrning.

Revidering av Säters kommuns ekonomi- och målstyrning handlar främst om tillägg p.g.a. ändrade lagkrav vad gäller resultatreserver samt med tillägg av mer information kring balanskrav.

Tillägg har också gjorts av de strategiska målen med inriktningar från dokument Vision och strategiska mål för 2024-2027, KS2023/0141 beslutad per 2023-06-15.

Vidare har tillägg gjorts om kommunens finansiella mål och om att Säters kommun har en förändrad budgetprocess och tillämpar en ny resursfördelningsmodell from budget 2025.

Ks § 145 Remiss – Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

KS2024/0311

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna förslaget nedan till remissvar och överlämna det till Finansdepartementet.

_____:

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har översänt remiss ”Nätt och jämnt – likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)”. Underlaget är framtaget som ett betänkande av Utjämningskommittén (benämns kommittén nedan). Säters kommun har möjlighet att lämna ett remissvar på betänkandet. Remissvaret ska vara Finansdepartementet tillhanda senast 8 november. Nedan redovisas en sammanfattning av kommitténs förslag.

Sammanfattning av kommitténs förslag

Kommitténs uppdrag har varit att se över och vid behov föreslå en uppdatering av de variabler som ingår i utjämningsystemet. När det gäller inkomstutjämnningen föreslår kommittén en uppdatering av skattesatsen till 2022 års nivå samt en ökad garantinivå från 115% till 116%. När det gäller kostnadsutjämnningen föreslås ett antal förändringar i utjämningsystemet i syfte att sätta större fokus på gles bebyggelsestruktur, socioekonomi och småskalighet. Kommittén har gjort en genomlysning av LSS-utjämnningen. Man föreslår ett antal förändringar, bland annat att personalkostnadsindex ska tas bort. Kommittén har också sett över de riktade statsbidragen. Man har kommit fram till att 17 av dagens riktade statsbidrag skulle kunna göras om och överföras till det generella statsbidraget. 10 av dessa riktade statsbidrag avser kommunsektorn.

Det kommunala utjämningsystemet består av följande fem delar; inkomstutjämnningen, kostnadsutjämnningen, strukturbidrag, införandebidrag och regleringsposten. Utöver detta finns även en utjämnning för LSSkostnader.

Förslag remissvar

Säters kommun har tagit del av remissen ”Nätt och jämnt – likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)” och lämnar följande remissvar för nedanstående delområden.

Ks § 145 forts

De riktade statsbidragen

Kommittén föreslår skärpta beredningsrutiner inför tillskapandet av nya riktade statsbidrag. Ett exempel på detta är kommitténs förslag på ett antal kriterier som ska vara vägledande vid utformningen av nya statsbidrag. Säters kommun stödjer de skärpta rutinerna. Säters kommun välkomnar också förslaget att 10 riktade statsbidrag ska inordnas i det generella statsbidraget till kommunsektorn. Detta kommer att innebära en minskad administration och en förenkling av kommunens budgetprocess.

Inkomstutjämnningen

Kommittén föreslår en uppdatering av den länsvisa skattesatsen från 2003 års nivå till 2022 års nivå samt en justering av skillnader i skatteväxlingar sedan 1991. Syftet med en sådan uppdatering är att få en så korrekt kompensationsgrad som möjligt. Kommittén föreslår också en justering av garantinivån till 116%. Säters kommun stödjer dessa förslag på förändringar gällande inkomstutjämnningen.

Kostnadsutjämnningen

Kommittén föreslår ett antal förändringar i utjämningsystemet i syfte att sätta större fokus på gles bebyggelsestruktur, socioekonomi och småskalighet. Den första förändringen är att dela upp delområdena verksamhetsövergripande kostnader samt infrastruktur och skydd efter verksamhetsområde. Detta för att göra systemet tydligare. Kommittén har också sett över och uppdaterat alla ingående komponenter i delmodellerna och vid behov justerat dessa. Säters kommun välkomnar de förändringar som föreslås.

LSS-utjämnningen

Kommittén föreslår att personalkostnadsindexet tas bort i beräkningen då indexet enbart visar på utfallet av personalkostnader och inte visar på det verkliga bemanningsbehovet. Säters kommun stödjer det förslaget.

Annan målgrupp som borde ingå

Målgruppen inom LSS-utjämnningen har förändrats. Det finns allt fler personer med olika grader av autism och intellektuell funktionsnedsättning som behöver ett mindre stöd av samhället för att klara sin livssituation. Därför borde insatsen boendestöd för personer som omfattas av LSS lagen även räknas med i underlaget för LSS utjämningsystemet. Genom att göra det skulle det kunna göra att man minskar på grupp- och servicebostäder.

Ks § 145 forts

Strukturbidragen

Kommittén föreslår att nuvarande strukturbidrag för kommuner tas bort och ersätts av ett bidrag för svagt befolkningsunderlag och ett fast införandebidrag som begränsar förändringen av den del av strukturbidraget som inte avser svagt befolkningsunderlag. Säters kommun stöder detta förslag då det nuvarande strukturbidraget avser händelser som skedde på 90-talet.

Införandebidrag

Kommittén föreslår två olika införandebidrag: ett för det kommunala utjämningsystemet och ett för LSS-utjämnningen. Syftet med detta är att fasa ut förändringen av det nya utjämningsystemet för de kommuner som påverkas negativt. Säters kommun stöder förslaget om införandebidrag.

Beslutsunderlag

Betänkande ”Nätt och jämnt – likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).

.

Ks § 146 Ägardirektiv Säterbostäder AB

KS2024/0333

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fastställa nytt ägardirektiv till Säterbostäder AB.

Jäv

Roger Carlsson (SD) och Göran Johansson (V) anmäler jäv och deltar ej i ärendets behandling eller beslut.

Ärendebeskrivning

En översyn har gjorts av ägardirektiven till Säterbostäder AB. Ägardirektivet ska fastställa bolagets ändamål, mål med verksamheten och ekonomi.

Ägardirektivet bör revideras under varje mandatperiod. Tidigare ägardirektiv antaget av kommunfullmäktige 2021-06-17, §82 har setts över och vissa avsnitt har fått vissa ändringar utifrån bilaga. Bolaget har deltagit i arbetet med direktivet.

Bakgrund

Det är viktigt att en kommun i grunden är tydlig varför kommunen har kommunala bolag (syftet/kommunala ändamålet), hur de styrs och vilka krav som finns från ägaren. Det gör kommunen genom att det finns en ändamålsenligt formell styrning av de kommunala bolagen. Ägardirektivet är ett sådant dokument.

Kommunstyrelsen har en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över kommunala aktiebolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Andra delar kan handla om hur kommunen och bolagets samverkar och har dialog i det löpande arbetet som leder till att man går från att det finns en *insyn* till att det finns en gemensam *samsyn*.

Delges

Säterbostäder AB

Ks § 147 Nätutvecklingsplan Dala Energi

KS2024/0394

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar yttra sig enligt ställt förslag.

Förslag till yttrande

Säters kommun ser vikten av att elnätet förstärks för att möta framtida behov. Elektrifieringen av samhället är en av våra viktigaste frågor och den ställer stora krav på elnätets kapacitet och redundans. För att lyckas i denna omställning krävs att många aktörer samverkar för att tillsammans hitta lösningar på komplexa problem. Säters kommun ser positivt på ökad samverkan mellan kommun och nätägare.

Som en del i att bedriva ett kontinuerligt översiktsplanarbete har Säters kommun antagit en planeringsstrategi som bland annat säger att en energipolicy ska tas fram under mandatperioden 2022–2026. Kommunen planerar att ta fram policyn under 2025 och ett samarbete med nätägarna är väsentligt för att få ett styrande dokument som är väl förankrat i verkligheten.

Säters kommun vill också framföra att det finns flera förfrågningar om produktion av grön el inom kommunen. Det finns förfrågningar hos kommunen om såväl parker för solkraft som för vindkraft. Länsstyrelsen har också tagit fram ett regionalt planeringsunderlag för vindkraft som ytterligare skapar förutsättningar för etablering i Dalarna. En viktig förutsättning för att vindkraften ska kunna vara en del av lösningen på att ställa om vår elproduktion är att kommunerna är beredda att planera för uppförandet, ett annat är att elnätet klarar att ta emot den el som produceras. Säters kommun ser därför att det är viktigt att även nätägarna har Länsstyrelsens planeringsunderlag som ett underlag vid planering av utveckling.

Dala Energi konstaterar att det idag finns begränsad möjlighet att ansluta nya större elförbrukare i Säters kommun. Detta på grund av föråldrade ledningar med låg kapacitet. Samtidigt framför Dala Energi att förfrågningar om anslutning av större elförbrukare saknas inom kommunen. Säters kommun vill påtala vikten av planering av förnyelse så att inte föråldrade ledningar blir skäl till att etableringar ej går att genomföra, eller skjuts på tiden. Förutom produktion av grön el som påtalats ovan, står Kommunen exempelvis inför ett stort behov av utbyggnad när det kommer till laddinfrastruktur, såväl destinationsladdning som snabbladdning behöver tillskapas.

Ks § 147 forts

För laddinfrastruktur finns exempelvis lagstiftning som säger att parkeringsplatser i samhället i större utsträckning ska förses med laddinfrastruktur. För att möjliggöra utvecklingen ser Säters kommun gärna mer dialog mellan kommun och elbolag när det kommer till förnyelse- och utbyggnadsplaner.

Ärendebeskrivning

Under 2024 ska alla elnätägare för första gången ta fram en nätutvecklingsplan för hela sitt elnät. Nätutvecklingsplanen beskriver hur elnätet kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Dala Energi har därför tagit fram en remissversion av nätutvecklingsplan för sitt elnät. I Säters kommun är Dala Energi nätägare för det lokala elnätet.

Sista dag för yttrande är den 27 oktober. En fråga om förlängd svarstid till och med den 6 november har ställts till Dala Energi.

Ks § 148 Nätutvecklingsplan Ellevio

KS2024/0388

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar yttra sig enligt ställt förslag.

Förslag till yttrande

Säters kommun ser vikten av att elnätet förstärks för att möta framtida behov. Elektrifieringen av samhället är en av våra viktigaste frågor och den ställer stora krav på elnätets kapacitet och redundans. För att lyckas i denna omställning krävs att många aktörer samverkar för att tillsammans hitta lösningar på komplexa problem. Säters kommun ser positivt på ökad samverkan mellan kommun och nätägare.

Som en del i att bedriva ett kontinuerligt översiktsplanarbete har Säters kommun antagit en planeringsstrategi som bland annat säger att en energipolicy ska tas fram under mandatperioden 2022–2026. Kommunen planerar att ta fram policyn under 2025 och ett samarbete med nätägarna är väsentligt för att få ett styrande dokument som är väl förankrat i verkligheten.

Säters kommun vill också framföra att det finns flera förfrågningar om produktion av grön el inom kommunen. Det finns förfrågningar hos kommunen om såväl parker för solkraft som för vindkraft. Länsstyrelsen har också tagit fram ett regionalt planeringsunderlag för vindkraft som ytterligare skapar förutsättningar för etablering i Dalarna. En viktig förutsättning för att vindkraften ska kunna vara en del av lösningen på att ställa om vår elproduktion är att kommunerna är beredda att planera för uppförandet, ett annat är att elnätet klarar att ta emot den el som produceras. Säters kommun ser därför att det är viktigt att även nätägarna har Länsstyrelsens planeringsunderlag som ett underlag vid planering av utveckling.

Ärendebeskrivning

Under 2024 ska alla elnätägare för första gången ta fram en nätutvecklingsplan för hela sitt elnät. Nätutvecklingsplanen beskriver hur elnätet kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Ellevio har därför tagit fram en remissversion av nätutvecklingsplan för sitt elnät. I Dalarna är Ellevio nätägare för såväl det regionala elnätet som lokalt nät på vissa ställen. I Säters kommun är Ellevio nätägare för regionnätet.

Ks § 148 forts

Sista dag för svar är 31 oktober men Ellevio har beslutat att kommuner kan få förlängd samrådstid till 15/11.

Beslutsunderlag

Remissversion av nätutvecklingsplan

Delges

Ellevio AB

Ks § 149 VMA-tillägg till delegationsordningen

KS2024/0427

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att delegationsordning ändras med följande:

13:10 Fatta beslut om att utlösa VMA Kommundirektör, Säkerhetsskyddschef,
Tjänsteman i beredskap

Om möjligt ska samråd ske mellan minst en annan av ovanstående innan beslut om VMA fattas.

Ärendebeskrivning

Från och med 2024-11-01 genomförs förändringar i larmsystemet VMA (Hesa Fredrik). Förändringarna medför att kommunala tjänstemän ska kunna aktivera VMA som komplement till befintliga beslutsfattare i larmkedjan.

Säters kommun har sedan tidigare inte haft möjligheten att aktivera VMA. Där med är det här beslutet det första.

Syftet med delegeringen är att redundansen för att utlösa ett VMA ökar. Säters kommun får möjlighet när vi finner behov att varna medborgare i Säters kommun utifrån aktuellt händelseförlopp. Exempel på händelse där VMA kan vara aktuellt att aktivera är större brand, dammbrott, kemolyckor, översvämning med fler. Händelser där ordinarie larmkedja felar kan bero på tekniska hinder eller att andra aktörer som idag får fatta beslutet inte finns att nå. Vid höjd beredskap eller krig kommer beslut om VMA fattas av Regeringen. Då kommunikationen med Regeringen inte längre går att upprätta övergår beslutsrätten till Länsstyrelsen i enlighet med lag.

Delges

Länsstyrelsen Dalarna	avsedd för beredskapssamordnare
MSB	avsedd för beredskapssamordnare Dalarna
SOS	
MRM	avsedd för beredskapssamordnare

Ks § 150 Ansökan om bidrag, Brottsofferjouren Dalarna

KS2024/0383

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar bordlägga ärendet. Till kommande sammanträde bjuda in representanter för föreningen för att informera om verksamheten.

Ärendebeskrivning

Brottsofferjouren Mellersta Dalarna har sökt bidrag i Säter kommun.
Brottsofferjouren Mellersta Dalarna har ingen beständig närvaro i Säter. Säter kommuns riktlinjer för förenings- och verksamhetsbidrag medger endast bidrag till föreningar och ideella organisationer som har sitt säte eller verksamhet i Säter (1.1 Bidragsberättigade föreningar och föreningsägda bolag, <https://sater.se/gora-uppleva/foreningar/foreningsbidrag>)

Därför föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att kommunstyrelsen beslutar att avslå Brottsofferjourens ansökan om verksamhetsbidrag.

Konsekvensbeskrivning

Varken verksamhetsberättelsen för 2023, eller verksamhetsplanen för 2024 ger vid handen att BOJ är aktiva specifikt i Säter. BOJ uttrycker inte heller något behov relaterat till Säter. Det går inte att utläsa i vilken utsträckning säterbor har dragit nytta av BOJ Mellersta Dalarna. Konsekvenserna av ett avslag anses vara ringa för Säterborna.

Beslutsunderlag

Ansökan från BOJ Mellersta Dalarna, inklusive verksamhetsberättelse och -plan, plus riktlinjer för förenings- och verksamhetsbidrag, Säter kommun.

Delges

Brottsofferjouren

Ks § 151 Revidering av reglementen

KS2024/0408

Beslut

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige, revidera socialnämndens reglemente med tillägg om bostadsanpassning samt revidera det gemensamma reglementet, med förändringen att närvarorätt för kommunalråd tas bort med nedanstående ändringar.

Ärendebeskrivning

Reglementet för socialnämnden är i behov av revidering när det gäller ansvaret för bostadsanpassning. I Lag om bostadsanpassning står det att kommunerna ansvarar för anpassningen. Även det gemensamma reglementet är i behov av revidering när det gäller närvarorätten § 34 och utskott § 49.

Följande tillägg föreslås i socialnämndens reglemente:

§ 3 Bostadsanpassning

Socialnämnden ansvarar för anpassning av bostäder enligt gällande lag om bostadsanpassning. Bostadsanpassning kan ske hos en person med funktionsnedsättning för anpassning av dennes permanentbostad.

Förslag till revidering i det gemensamma reglementet.

§ 34 Närvarorätt

Tillägg att kulturchef och miljö- och byggchef får närvara.

Kommunstyrelsens presidium och **kommundirektör** har rätt att närvara vid styrelsens/nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Kommunalråd och kommunstyrelsens presidium har dock inte närvarorätt i ärenden som avser myndighetsutövning gentemot enskilda personer.

”Vid sammanträde med nämnden/styrelsen eller dess utskott skall, om inte nämnden/styrelsen eller utskottet för särskilt fall beslutar annat, sektorchef, **kulturchef och miljö- och byggchef** får närvara på sina respektive nämnder/styrelsen.

Ks § 151 forts

§ 49 Utskott

Tjänstgörande sekreterare och de ytterligare tjänstemän nämnden/styrelsen beslutar om har rätt att närvara. Kommundirektör och sektorchef har rätt att delta i överläggningarna.”

Kommunstyrelsen har beslutat att personalutskottet och fritidsutskottet ska ingå i kommunstyrelsens arbetsutskott fr o m 2025-01-01.

Inom styrelsen ska finnas ett arbetsutskott, ~~ett personalutskott och ett fritidsutskott.~~ Arbetsutskottet ska bestå av 5 ledamöter och 5 ersättare. ~~Personalutskottet ska bestå av 3 ledamöter och 3 ersättare. Fritidsutskottet ska bestå av 3 ledamöter och 3 ersättare.~~ Styrelsen/nämnden får därutöver inrätta ytterligare utskott.

Ks § 152 Avtal med Folkets Hus

KS2024/0393

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta godkänna förslag till avtal mellan Säters kommun och föreningen Folkets Hus u p a med giltighet 2025-01-01 tom 2027-12-31.

Reservation

Caroline Willfox (M), Christer Eriksson (M) och Roger Carlsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Förslag till beslut på sammanträdet

Caroline Willfox (M) yrkar avslag till godkännande av förslag till avtal med Folkets Hus.

Mats Nilsson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag att godkänna förslag till avtal.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra varvid han finner att kommunstyrelsen beslutat att godkänna förslag till avtal med Folkets Hus.

Omröstning begärs och genomförs. 11 ledamöter är röstberättigade.

Följande beslutsgång godkänns för omröstning:

Ja-röst om bifall till Mats Nilssons (S) förslag att godkänna förslag till avtal.

Nej-röst till Caroline Willfoxs (M) förslag till avslag till avtal.

Hans Johansson (C)	Ja
Caroline Willfox (M)	Nej
Annika Karlsson (S)	Ja
Mattias Almroth (S)	Ja
Stefan Dangardt, (L)	Ja
Christer Eriksson (M)	Nej
Roger Carlsson (SD)	Nej
Karin Frejd (C)	Ja
Daniel Ericgörs (KD)	Ja

Ks § 152 forts

Göran Johansson (V)	Ja
Göran Johansson	Ja
Mats Nilsson (S)	Ja

Med 8 ja-röster och 3 nej-röster har kommunstyrelsen beslutat godkänna förslag till avtal med Folkets Hus.

Därefter ställer ordförande Caroline Willfoxs (M) ändringsyrkande om att avtalslängden ska vara ett-årigt mot förslaget att avtalet ska gälla 2025-01-01—2027-12-31 varvid han finner att avtalet ska gälla tiden 2025-01-01 till 2027-12-31.

Ärendebeskrivning

Föreningen Säter Folkets Hus ek för har sedan många år bedrivit föreningsverksamhet i byggnaden Folkets Hus. Tillgången till lokalerna har reglerats i ett hyresavtal som löper ut 2024-12-31. Verksamhetsstöd till föreningen har reglerats i separata driftsavtal.

Dialog har förts mellan kommunen och föreningen i syfte att skapa ett nytt avtal där fokus är att öka och bredda Folkets Hus utbud som mötesplats. För bägge parter ska det vara ett ekonomiskt hållbart avtal.

I avtalet uttrycks en ambition att tillsammans utveckla Folkets Hus i Säter till en allmänt känd och uppskattad mötesplats för kultur och nöjesupplevelser samt arrangemang som stödjer demokrati- och samhällsutveckling, bildning och kreativt skapande.

Föreningen och kommunen ska i samverkan och tillsammans med andra aktörer främja ett levande förenings- och kulturliv i kommunen. Föreningen och Säter kommun arbetar bägge för ett öppet och inkluderande samhälle för alla oavsett, kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning, religiös trosuppfattning och funktionsnedsättning.

En utmaning i processen med att tillsammans arbeta fram ett avtal som lämnar utrymme åt bägge parter att utvecklas och förändras. Bägge parter ska kunna ställa om sina verksamheter utifrån olika behov, både interna och externa, som kan uppstå. Parterna har under processen ökat samarbetet genom att Kulturenheten nu har ett kontor i byggnaden

Kulturnämnden har också gett Kulturchef i uppdrag att undersöka möjligheterna att samverka med fler parter i kvarteret Bikupan.

Ks § 152 forts

Avtalet innehåller några konkreta förändringar:

- Kommunen tar ett större helhetsansvar för fastigheten.
- Kommunen har större möjligheter att nyttja lokalerna utan att debiteras. Motprestationen i detta är att kommunen bistår med arbetsinsatser vid bokningar.
- Samverkan på alla nivåer formaliseras för att både lösa vardagen men också möjliggöra större strategiska utvecklingsfrågor.

Förutsättningar

- Föreningen Folkets Hus får ett årligt aktivitetsstöd på 600 t Kr.
- Föreningen tar ansvar för ekonomi, personal, arbetsmiljö, IT.
- Ett "evenemangsråd" bildas som strategiskt arbetar med utvecklingsfrågor. VAD ska vi göra? Styrelsen, kulturchef, kultursekreterare ingår. Andra föreningar med stort intresse i lokalerna bör ingå. Syftet är att dels öka kulturutbudet i fastigheten, dels att identifiera investeringar som behöver göras utifrån verksamheternas behov.
- Vecko- eller månadsmöten genomförs för mer operativ planering i syfte att öka förståelsen för varandras verksamheter och kunna hjälpas

Kompletteringar återremiss

Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-24 återremittera ärendet på begäran av M och SD för klargörande av vissa delar.

Motivering till återremissen lyder:

Au § 136 forts

"Moderaterna anser att kommunen bör utreda hur avtalet är förenligt med likställighetsprincipen i enlighet med kommunallagen. Detta då det är ett förslag på nyupprättat avtal och att det inte känns rimligt att gynna en enskild förening på detta sätt.

Man behöver även utreda om det är legitimt att föreningen hyr ut till kommersiella verksamheter?

Är det någon skillnad om de hyr ut lokalerna de nyttjar i avtalet eller om de hyr ut rum som inte ingår i nyttjandeavtalet (och själva får intäkterna).

Ks § 152 forts

Avtalet skulle utifrån liggande förslag behöva omarbetas då det lämnar många oklarheter och frågeställningar öppna. Man hänvisar som exempel till att eventuella kollisioner ska skötas "genom dialog mellan parterna". Det saknas allt för mycket information och tydliga gränsdragningar för vad som gäller för att det skulle gå att ta beslut på dagens liggande avtalsförslag."

Avtalet reglerar i huvudsak inga detaljer, varför det förmodligen uppfattas som otydligt.

Detta är ett strategiskt val i förhandlingarna mellan Folkets Hus och kommunen. Ett alltför detaljerat avtal skulle effektivt ta död på processen att utveckla Folkets Hus till en mötesplats med liv och rörelse, utifrån Säterbornas önskemål.

En central del av avtalet är rubriken ändrade förutsättningar. Avtalet innebär stora förändringar både för föreningen och kommunen. Under avtalsperioden kan avtalet behöva justeras för att verksamheten ska fungera på ett ekonomiskt hållbart sätt. Tilläggsavtal återrapporteras till Kulturnämnden. Skulle saker av större dignitet inträffa, kommer Kulturnämnden äga frågan att reglera avtalet enl kommunens reglemente.

Klargörande kan också behöva göras utifrån vad föreningen gör, för att inte missförstånd ska uppstå.

Föreningens verksamhet kan delas in i två delar.

- 1) Föreningen är arrangörer till olika evenemang. Detta är den största och viktigaste delen. Om föreningen säljer biljetter till bio eller annat har de rätt att behålla överskott, men även hantera ev underskott.
- 2) Föreningen möjliggör för andra att nyttja lokalerna. Föreningen får debitera ersättning för detta, men inte tillgodoräkna sig biljettintäkter i de fall någon annan står som arrangör.

Au § 136 forts

Även om inte föreningen hyr lokalen, så har föreningen fasta kostnader för att kunna bedriva verksamhet. I fastigheten Folkets Hus har föreningen en särställning bland föreningar. De finns på plats flera dagar i veckan och har kännedom om husets förutsättningar. Därför ges föreningen också möjlighet att debitera andra för faktiska kostnader, vilket även inbegriper täckningsbidrag för fasta kostnader. Föreningen får dock prismässigt inte lägga sig under vad andra aktörer tar för motsvarande tjänster.

Ks § 152 forts

Idag saknas tydliga riktlinjer för vilka som kan boka lokaler. Frågan behöver utredas vidare i dialog mellan kommun och förening. Utifrån föreningens ställning som bokningssamordnare är det föreningen som äger frågan. Det är otydligt utifrån likställighetsprincipen, om man kan neka t ex idéburna radikala organisationer, förmodade kriminella nätverk eller andra som står långt från både kommunens och föreningens värdegrund. Privatpersoner kan idag inte hyra lokalerna, bara föreningar, företag och andra organisationer. Tanken är att privata fester, som kan förmodas vara av karaktären slutna sällskap, inte gynnar ett öppet rikt och varierat kulturutbud, vilket ändå får tolkas som det bästa för Säterborna.

De lokaler som nyttjas exklusivt av föreningen kommer inte att hyras ut till tredje part.

Avtalet har granskats av juridisk kompetens (SKR) som konstaterar att avtalet är en blandning nyttjanderättsupplåtelse, bidrag och annat. Framför allt samverkan.

Beträffande likställighetsprincipen och bidrag/stöd till föreningslivet finns det ett antal avgöranden från förvaltningsrätt (tidigare länsrätt) som behandlar den frågan. Dessa kan sammanfattas som att det inte finns något som hindrar att en förening får allt bidrag eller en förening får mer än andra så länge den förening som fått bidraget, eller mest av det, medger att alla som vill får delta i det som föreningen erbjuder oavsett om de är medlemmar eller inte. I detta fall ombesörjer föreningen att det är öppet för alla att se film och använda lokalerna. Då står bidraget inte i strid med likställighetsprincipen.

Beslutsunderlag

Avtalsförslag Säter kommun och Föreningen Folkets Hus

Ks § 153 Programhandling Fågelsången

KS2023/0255

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Godkänna redovisad programhandling som funktionshandling för Fågelsången i Säter.
2. Uppdra till kommunstyrelsen att utifrån godkänd programhandling genomföra förprojektering fram till färdigt förfrågningsunderlag inför upphandling av entreprenad. Finansiering av förprojektering sker ur kommunstyrelsens investeringsram.
3. Uppdra till kommunstyrelsen att ta fram finansieringsmodell inför kommande upphandling.

Protokollsanteckning

Caroline Willfox (M) med instämmande av Roger Carlsson (SD) ställer sig bakom programhandlingen i det stora hela men anser att det finns en risk med att placera den anpassade grundskolan så långt bort från övrig skolverksamhet. Detta då det finns en farhåga att eleverna ska få en känsla av exkludering, då de inte längre blir en del av grundskolans utemiljö och elever under rasterna.

Anser även att det finns en komplexitet i att den anpassade grundskolan ligger vägg i vägg med SFI, detta då det kan bli så att elever på SFI kommer ha sina barn i den anpassade grundskolan precis intill. Vilket kan vara svårt både för barn samt föräldrar.

Ärendebeskrivning

Projektet avser framtagande av en programhandling för Fågelsången i centrala Säter. Fastigheten ägs av Säterbostäder men i enlighet med tidigare förstudie finns förslag på att kommunen förvärvar Fågelsången och inrymmer flera olika kommunala verksamheter.

I programhandlingen har förstudiens resultat fördjupats och tillsammans med verksamheterna utretts vidare. Programhandlingens förslag innebär att Fågelsången byggs om och till för att inrymma verksamhetslokaler för delar av Barn- och utbildningssektorn samt delar av Sociala sektorn. Utöver det tillskapas även gemensamma konferensrum för kommunens alla verksamheter.

Ks § 153 forts

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-13 Kf §73:

- Godkänna Säterbostäders fördjupade utredning/designdialog samt uppdra till kommundirektören att arbeta fram en programhandling med syfte att inleda ett förfarande där kommunen tar över berörd byggnad utifrån, av kommunstyrelsen framtagna värdering.
- Utöka styrgrupp skolas uppdrag att inkludera framtagande av programhandling Fågelsången. Styrgruppen utökas med ordförande för socialnämnden.
- Kommundirektörens uppdrag ska även inkludera att Säterbostäder tar över olika objekt som exempel Sockenstugan i Gustafs. Syftet är att renodla Säters kommun och Säterbostäders verksamheter enligt tidigare taget beslut att Säters kommun ska förvalta verksamhetslokaler och Säterbostäder ska förvalta bostäder

Beslutsunderlag

Förslag till programhandling.

Delges

Samhällsbyggnadsnämnden, Barn och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Säterbostäder

Ks § 154 Verksamhetsinformation Näringslivsenheten

Ks 2024/0458

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Information omfattar

- Näringslivsenhetens roll och syfte
- Näringslivsenheten
- Näringslivet i kommunen
- Företagsklimat
- Några fokusområden
- Framtida utmaningar

Ks § 155 Svar på medborgarförslag om öppettider i ishallen

KS2024/0142

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar behålla avtalade öppettider i ishallen som är mellan den 1 september och den 31 mars. Medborgarförslaget är besvarat.

Medborgarens förslag

Förslagsställaren föreslår att ishallen ska hålla öppet höstlov, jullov, sportlov samt påsklov. Utifrån att påsken infaller olika veckor varje år leder det till större kostnader om påsken infaller senare än den 31 mars.

Medborgarens förslag är att kommunen ska se till att hålla öppet i ishallen under höstlov, jullov, sportlov samt påsklov. ”Idag exkluderas påsklov och förklaringen är att Säter kommun skrivit avtal med Säterbostäder som inte är reglerat så att man kan hålla öppet över påsklov. Givetvis skall kostnaderna för driften av ishallen gynna allmänheten, ökad aktiv sysselsättning för barn är en viktig fråga i synnerhet över perioder som skollov under höst-vinter-vår.”

Bakgrund

Enligt tidigare beslut har tjänstepersonen fått i uppdrag att utreda möjligheten till öppethållande i ishallen under samtliga lov och göra en ekonomisk kalkyl för att se om det är lönsamt att hyra ut en större del av året.

Konsekvensbeskrivning

Ökade kostnader om säsongen förlängs

Ks § 156 Bidragsansökan – ny grundvärme i Solvarbo bystuga

KS2024/0426

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Bevilja ett bidrag till föreningen Solvarbo bystuga med 30%, max 75 000 kr, av det bidragsunderlag som Boverket fastställer för projektet.
2. Kostnaden belastar kommunstyrelsens konto för oförutsedda utgifter.

Ärendebeskrivning

En ansökan har inkommit om önskemål av bidrag till ny grundvärme i Solvarbo bystuga. Styrelsen har beslutat att söka bidrag från Boverket för att kunna göra denna investering.

Boverket kräver att kommunen bistår med 30% av investeringen och att bystugan själv står för 20 % av investeringen. Budgeten för renoveringen är på 200 000-250 000 kronor och i och med det behövs en summa av 60 000-75 000 kr från kommunen.

I ansökan framkommer att ansökan till Boverket ska vara inne senast den 1 december.

Bakgrund

Bystugans femtio år gamla elpanna bör bytas ut mot en mer energieffektiv lösning som bidrar till att föreningen över tid klarar framtida elkostnader. Installation av en jordvärmepanna har diskuterats i styrelsen flera gånger under åren men man har inte riktigt förmått driva saken i mål. De senaste årens stigande elpriser har dock gjort frågan än mer aktuell.

Föreningens avser att ersätta den nuvarande elpannan med en jordvärmepump som tar över det elpannan sköter idag

Beslutsunderlag

Inkommen skrivelse 2024-10-14

Ks § 157 Ungdomsledarstipendium

KS2024/0422

Beslut

Kommunstyrelsen utser mottagare av Ungdomsledarstipendiet 2024 vilken offentliggörs i samband med utdelningen på kommunfullmäktiges sammanträde 28 november.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit tre nomineringar till årets ungdomsledarstipendium. Samtliga kandidater uppfyller kriterierna för att kunna motta stipendiet.

Bakgrund

Säters kommuns ungdomsledarstipendium har instiftats för att kommunen en gång årligen ska ha möjlighet att på ett tydligt sätt visa sin uppskattning av en ungdomsledarinsats som bedöms vara så meriterande att en officiell belöning är befogad. Stipendiet ska uppmuntra till fortsatt gott engagemang för ungdomar och deras fritid. Förslag till mottagare av ungdomsledarstipendiet kan lämnas av föreningar och privatpersoner. Förslaget skall åtföljas av en skriftlig motivering.

Kriterier för stipendiet är följande:

- mottagaren ska det året stipendiet utdelas fylla minst 18 år
- mottagaren ska under minst 3 år ha verkat aktivt som ungdomsledare inom en ideell organisation med verksamheten förlagd till Säters kommun
- mottagaren ska ha visat goda ledaregenskaper samt förmåga att få ungdomar delaktiga i beslut och verksamhet
- mottagaren ska ha varit ett gott föredöme för unga människor när det gäller tolerans inför oliktankande och allas rätt att vara med
- mottagaren ska företräda demokratiska värden och visat stort engagemang i sitt arbete med ungdomar med glädje och gemenskap

Stipendiesumman är 10 000 kronor.

Ks § 158 Aktuellt från kommundirektören

KS2024/0041

Beslut

Kommunstyrelsen tackar för informationen.

Information om

- Besök på Varggropen och Prästgårdet
- Chefsforum
- Domslut Svea Hovrätt
- Besök från Smedjebacken
- Dalagalan - sparbanksstiftelsen
- Ägardialog Säterbostäder
- Besök och C och MP
- Presidiemöte barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden
- Möte med Dalarnas kommunförbund (DKF) och beredning för Dalarnas utveckling (BDU)

Ks § 159 Avsägelse/fyllnadsväl, Roger Siljeholm (M)

KS2024/0435

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar godkänna avsägelsen samt bordlägga fyllnadsväl efter Roger Siljeholm (M).

Bakgrund och ärendebeskrivning

Roger Siljeholm (M) har av sagt sig uppdragen som:

- Ledamot i fritidsutskottet
- Ersättare i samverkansgrupp Skönviksområdet
- Ersättare i personalutskottet
- Ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott
- Ersättare i Hilda Johanssons stiftelse
- Ersättare i brottsförebyggande rådet

Fyllnadsväl ska ske efter honom.

Ks § 160 Anmälan delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av delegationsbesluten.

Förskjuten arbetstid:

KSP2023/0116-4
KSP2022/0769-24
KSP2022/0448-8
KSP2022/0758-5
KSP2022/0448-9
KSP2022/0769-25
KSP2022/0773-8
KSP2022/0806-12
KSP2023/0261-4

KS2024/0048-21
Återbesättningsprövning undersköterska 1x100 %

KS2024/0048-22
Återbesättningsprövning 1x100 undersköterska

Semesterväxling

KSP2022/0912-4
KSP2022/0437-2
KSP2022/0935-4
KSP2023/0500-4
KSP2022/0924-2
KSP2022/0908-3
KSP2022/0910-3
KSP2022/0907-5
KSP2022/0916-16
KSP2022/0925-3

Ks § 161 Delgivningar

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av delgivningarna.

Protokoll från sammanträde med

- Språktolknämnden 2024-09-25
- Styrgruppsmöte Gysam 2024-09-20
- Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel 2024-10-08
- Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Dala Mitt, 2024-10-16
- Styrelsemöte med Falun Borlänge regionen AB, 2024-09-25
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-10-22
- Fritidsutskottet 2024-10-22
- Hjälpmedelsnämnden 2024-10-1
- Styrelsen Visit Dalarna, 2024-09-12
- Brottsförebyggande rådet 2024-10-22

Kopia på polisanmälan

F-KS2024/0909 - försök till stöld Nisshyttvägen

F-KS2024/0891- skadegörelse Klockaregatan 2

F-KS2024/0900-skadegörelse Myntvägen.

F-KS2024/0908-stöld Jönshyttvägen.

F-KS2024/0942-stöld Jönshyttan 3

f-ks2024/0978-skadegörelse Skolgränd 6

KS2024/0423

Energimyndighetens kartläggning av drivmedelsbehov för samhällsviktig verksamhet

KS2024/0401

Utgämning av LSS-kostnader mellan kommuner, utnämningsåret 2025, preliminärt utfall

KS2024/0400

Kommunalekonomisk utjämning 2025-preliminärt utfall

Ks § 161 forts

KS2024/0415

Incidentrapport 2 oktober 2024 1262099 - 23 september 2024 - Påverkad tjänst
samtal, SMS och data.

F-KS2024/0964

Utvecklingsplan Regional persontågtrafik Dalarna 2035

Kf § 20 Utdelning av Ung Grokraft

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 21 Utdelning av Ungdomsledarstipendium

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 22 Utdelning av Ungdomskulturstipendie

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.

Kf § 23 Utdelning av Kulturpris

Ange diarienummer

Beslut

Skriv text här.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Skriv text här.